

Фото УНІАН.

У вихідні Україна відзначала міжнародний День матері. А про неї найбільше за всіх розповідають діти.

ВІЗИТИ

Особистість, принциповість, зовнішність філософа

Завтра до Києва з офіційним візитом прибуде Президент Бундестагу ФРН Вольфганг Тірзе. Це буде його перше відвідання України. Окрім столиці, пан Тірзе побуває у Криму.

Президенту німецького Бундестагу 59 років. За освітою він культуролог, германіст. Після закінчення 1964 року Університету ім. Гумбольта працював у Берлінському університеті, Міністерстві культури, Академії наук Німецької Демократичної Республіки. За часів «розвиненого соціалізму» політикою не переймався, був безпартійний.

(Закінчення на 15-й стор.).

КОМЕНТАР

Зростання цін на тлі дефіциту

Уряд звик рапортувати про успіхи на аграрному фронті. Ще 6 пак: урожай зернових за п'ять років збільшився з 24 мільйонів тонн майже до 40. Це дало змогу продати за кордон 11 мільйонів тонн і проголосити країну зерновою державою. Нинішнього року ситуація може змінитися з точністю до навпаки.

Новий агросезон розпочався з украї несприятливих прогнозів на майбутній урожай: озимі вимерзли на 3,5—4 млн. га, а посівна дуже запізнилася. Яровими зерновими засіяно трохи більш як 80 відсотків площ. Наче й була можливість ліпше підготуватися до виходу в поле, але ситуація складається надзвичайно серйозна. Оптимальні терміни весняно-польових робіт стискаються, а на чому орати — ще питання. На ходу лише половина техніки, решта давно відпрацювала свій термін.

(Закінчення на 3-й стор.).

Я ВАМ ПИШУ...

Завоювали злидні й голод

У багатьох країнах світу люди будують щасливе майбутнє і мають забезпечену старість. А що завойовували ми? Злидні й холод. Я народилася й ось уже 86 років мешкаю в селі. Маю 42 роки трудового стажу, мені державою встановлено пільги, але, на жаль, не завжди можу ними користатися. Не купила в першому півріччі вугілля зі знижкою — у другому купуй за повну вартість, така сама історія і з газом. Нинішнього року пільги на вугілля поширюються лише на одну тону, але цього дуже мало на зиму. Чому я не можу в нашій багатій країні купити надзвичайно дороге паливо зі знижкою? Ще приклад. У мене є земельний пай, але, на жаль, дуже часто засновники не виконують перелічені в договорі пункти. Наприклад, зорати город... Дуже прикро, що держава не може захистити мене, стару людину, яка з молодих років знає злидні, голод, війну.

Ганна ВАСИЛЕНКО,

учасник війни, вдова інваліда війни.

Широке Верхньодніпровського району
Дніпропетровської області.

ГОТУЮТЬ ЗМІНИ ДО БЮДЖЕТУ

До розкладу пленарних засідань сесії Верховної Ради України на цей тиждень за пропозиціями парламентських комітетів і фракцій включено 129 питань, які охоплюють майже 140 законодавчих актів. Із них сім визначено Президентом України як невідкладні, чотири уряд просить розглянути в першочерговому порядку, а 25 законопроектів у другому та третьому читаннях потребують поста-тейного розгляду. Тому Голова Верховної Ради Володимир Литвин звернувся до керівників комітетів і лідерів фракцій з проханням максимально сприяти злагодженій роботі. Цього самого тижня парламент має

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

визначитися з призначенням Уповноваженого з прав людини.

Розпочнеться пленарний тиждень Днем уряду, під час якого депутати заслухають інформацію Кабінету Міністрів про виконання парламентських постанов стосовно довірчих товариств, про заходи уряду з патріотичного виховання молоді та про підготовку до збирання врожаю. На вечірньому засіданні парламент має обговорити узгоджені варіанти законів про внесення змін до Держбюджету-2003, Бюджетного кодексу та деяких податкових законів, які буде винесено на голосування в четвер.

(Закінчення на 2-й стор.).

У НОМЕР

Хто святкував, а хто страйкував

Минулого тижня в Західному Донбасі перестали спускатися у вибої і відвантажувати вугілля гірники шахт «Західнодонбаська» і «Тернівська». До них приєдналися представники «Самарської». У Тернівці замість святкових урочистостей відбувся мітинг протесту. Нині тут страйкує майже півтори тисячі шахтарів. За прогнозами Незалежної профспілки гірників, це — не межа. Адже борги з зарплати зростають, а безкінечним кримінальним справам, пов'язаним з вугільними обладнаннями та фінансовими зловживаннями, немає кінця. Лише за три

останні роки їх у басейні набралася понад півсотні, повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Вода чиста, як сльоза

Новий вид коагулянту для очищення питної води — твердий сульфат алюмінію — почали випускати на виробничому об'єднанні «Хімпром». Новинка вже має великий попит: замовлення надійшло від водопостачальників Києва, Львова та Івано-Франківська. Вінничани готові забезпечити приладами всіх споживачів держави, інформує наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.

Повищали пороги кримських принад

Екскурсії в Криму цьогоріч подорожчали раніше курортного сезону. Так, квиток у Лівадійський палац-музей, який до недавня коштував шість гривень, тепер обійдеться в десять. Втричі стрибнула вартість входу на дачу-музей А. Чехова, а у Феодосійську картинну галерею пускатимуть за дев'ять гривень. Окрім цього, доведеться платити й за вхід у гірські печерні міста Мангуп-Кале, Ескі-Кермен і Тепе-Кермен, повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.

Баланс

ТИЖНЯ

З видатками ще помаємося

3

Години польоту до війни

6

Дні «ГУ» на Луганщині

16—17

ПОЛІТИКА

Запрошуємо до відвертої розмови

Учора в Києві розпочалося виїзне засідання Комітету Парламентської асамблеї Ради Європи з питань дотримання обов'язків і зобов'язань державами—членами Ради Європи (Моніторинговий комітет). «Ми розраховуємо на те, що проведення цього заходу в нас є свідченням зростання авторитету України і розуміння її ролі й місця в європейському і світовому співтоваристві, а також свідченням того, що Україна послідовно просувається шля-

хом виконання взятих на себе під час вступу до Ради Європи зобов'язань», — заявив на зустрічі з учасниками засідання Голова Верховної Ради Володимир Литвин. Він висловив сподівання, що перебування в нашій країні, встановити плідніші зв'язки з українськими колегами. «Я хотів би запросити вас до відвертої розмови про те, які позитивні зрушення відбу-

ваються в нашій країні і які завдання перед нею стоять», — наголосив Володимир Литвин. Голова Верховної Ради виклав гостям своє бачення процесів, що відбуваються нині в Україні. Економічне зростання й політична стабільність — цим, на думку Володимира Литвина, характеризується українське сьогодення. «Політичні дискусії й дебати здебільшого переведено в цивілізаційне русло, простежується тенденція до того, щоб почути

аргументи одне одного», — зазначив він. На думку Голови ВР, тепер дуже важливе значення має збереження наявних конструктивізму й діалогу, примноження демократичних засад, верховенства права, а також зміцнення парламентаризму. «Верховна Рада може й повинна відігравати ключову роль у житті країни», — переконаний він.

Анатолій
МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Фото Олександра
КЛИМЕНКА.

Готують зміни до бюджету

(Початок на 1-й стор.). Пропозиції про зміни до Держбюджету-2003 в основному зводяться до збільшення доходної частини та суто політичних рішень. За словами голови Комітету ВР з питань бюджету Петра Порошенка, уряд пропонує збільшити доходну частину бюджету до 54 млрд. грн., як пропонував бюджетний комітет. Отже, знайдено ресурси і для зростання мінімальної зарплати до 185 грн., і для підвищення посадових окладів військовим і бюджетникам. А ось зростання мінімальної зарплати до 237 грн. пропонується перенести з 1 липня на наступний рік. 14 травня у Верховній Раді відбудеться спеціальне засідання, присвячене вшануванню пам'яті жертв голодомору 1932—33 років, а о 15 годині — парламентські слухання з питань розвитку підприємництва в Україні. Парламент також має проголосувати за дорожнєвипищенняповноважень народного депу-

тата, члена фракції СДПУ(о) Миколи Песоцького у зв'язку з призначенням його головою Держкомрезерву. Лідер фракції соціалістів Олександр Мороз запропонував винести на обговорення парламенту проект змін до Конституції про політичну реформу. Однак Голова ВР вважає, що спочатку треба провести засідання спеціальної парламентської комісії стосовно конституційної реформи і виробити на ньому узгоджений законопроект. Постійний представник Президента України у Верховній Раді Олександр Задорожний повідомив, що 15 травня в Києві в Інституті стратегічних досліджень відбудеться науково-практична конференція з проблем політичної реформи з участю політичних сил, а 20 травня для обговорення конституційної реформи Леонід Кучма зустрінеться з лідерами депутатських фракцій і груп у Верховній Раді.

Юліана ШЕВЧУК.

Здоров'я Петра Симоненка поліпшується

Лідер Комуністичної партії України, народний депутат Петро Симоненко нині перебуває в лікарні «Феофанія». Госпіталізовано його 24 квітня з ознаками хвороби серця. Деякі засоби масової інформації повідомили, що Петро Симоненко потрапив до лікарні з інфарктом. У розмові з редакцією головлікар закладу Зиновій Митнік підтвердив, що в Петра Симоненка виявлено ішемічну хворобу серця і що він справді переніс легку форму інфаркту. Але нині здоров'я народного депутата поліпшується, стан його задовільний, Петро Симоненко одужує, хоча в лікарні доведеться ще трохи побути.

Вл. інформація.

Опозиція вимагає дебатів

Опозиція вимагає обговорення політичної реформи, ініційованої Президентом України, «у широкому форматі, спираючися на громадськість». Про це вчора заявили Юлія Тимошенко (БЮТ), Олександр Мороз (СПУ) та Адам Мартинюк (КПУ). Проте, за словами лідера соціалістів, останні кроки Президента дають усі підстави сумніватися у проведенні спільних дебатів з участю всіх політич-

них сил. Опозиціонери не приховували, що якщо і надалі їх ігноруватиме влада, то 31 травня і 1 червня відбудеться черговий етап всеукраїнської громадської акції «Постань, Україно!». А сценарій заходу, як повідомив Адам Мартинюк, буде «такий оригінальний та своєрідний», якого ще не було. Щодо прогнозу результатів акції, то, на переконання учасників брифінгу, вони будуть вагомішими, якщо до

«трійки» приєднається і «Наша Україна». Юлія Тимошенко повідомила, що БЮТ, СПУ та КПУ підготували низку змін і доповнень до держбюджету України, якими пропонується підвищити заробітну плату освітянам, медикам, працівникам соціальної сфери майже на 50 відсотків. Крім того, на переконання лідера БЮТ, назріла потреба на позачерговому дні уряду обговорити про-

додольчу безпеку країни, оскільки останнім часом намітилася стала тенденція до збільшення імпорту зерна в Україну та підвищення цін на хліб. За словами Юлії Тимошенко, незабаром «Наша Україна», БЮТ, СПУ та КПУ оприлюднять спільну заяву про стратегію єднання «четвірки» та що, попри всі провокації, нікому не вдасться «розвесити по кутах опозиційні сили».

Наталія ЯРЕМЕНКО.

ФОТОФАКТ

У Биківнянському лісі під Києвом відбувся мітинг-реквієм, присвячений пам'яті жертв репресій тоталітарного режиму, розстріляних органами НКВС у 1937 році. На знімку: ця жінка, як і сотні інших людей, прийшла до братської могили вшанувати пам'ять своїх родичів.

Фото Олександра СИНІЦІ (УНАН).

Узгодженого законопроекту ще немає

Остаточно узгодженого законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо політичної реформи на сьогодні ще немає, — заявив на прес-конференції в парламенті Перший заступник Голови Верховної Ради Геннадій Васильєв. Він наголосив, що всі пропозиції стосовно конституційної реформи треба узгоджувати на засіданні спеціальної комісії, створеної у Верховній Раді з участю представників усіх депутатських фракцій і груп. Чергове засідання цієї комісії відбудеться у вівторок. Г. Васильєв нагадав, що до 15 травня триває всенародне обговорення зініційованої Президентом політичної реформи. І лише після цього глава держави внесе до Верховної Ради відповідні законодавчі пропозиції про внесення змін до Конституції. «Адже для кого ми приймаємо Конституцію — для себе, для владників чи для народу?» — риторично запитав Геннадій Васильєв. Відповідаючи на запитання, чи справді обговорення було всенародне, перший заступник глави парламенту зазначив, що про це можна багато говорити. Але особисто він отримав дуже багато листів від людей про політичну реформу і «за», і «проти» неї. Геннадій Васильєв не взявся прогнозувати, якою буде позиція Верховної Ради стосовно законопроектів про внесення змін до Держбюджету-2003, які парламент розглядатиме цього тижня. Він зазначив, що для приведення у відповідність з мінімальною зарплатою у 185 грн. посадових окладів бюджетникам потрібно більш як 600 млн. грн., а всі пропозиції уряду про підвищення зарплат, пенсій військовим, стипендій тощо потребують додатково 1,5 млрд. грн. Уряд знайшов деякі джерела поповнення доходної частини бюджету, але ще немає висновків профільних парламентських комітетів. «Головне, щоб бюджет був реальний», — наголосив Геннадій Васильєв. Він також повідомив, що 14 травня проведе спеціальне засідання парламентський аграрний комітет та визначиться, які рішення на підтримку села треба приймати передусім. А Голова Верховної Ради України Володимир Литвин запропонував на погоджувальній раді визначити один день пленарних засідань парламенту для розгляду всіх пріоритетних рішень по селу.

Юліана ШЕВЧУК.

Лідери громадської думки

Якби вибори Президента України відбулися сьогодні, то в першому турі більшість голосів набрали б двоє кандидатів від опозиції — лідер «Нашої України» Віктор Ющенко і лідер Компартії Петро Симоненко. Про це свідчать результати соціологічного опитування, проведеного Українським центром політичних і економічних досліджень ім. О. Разумкова з 21 по 29 квітня цього року в усіх регіонах країни, повідомив агентству «Інтерфакс-Україна» директор політико-правової програми УЦПЕД Ігор Жданов. В опитуванні взяли участь 2036 респондентів. Похибка вибірки — 2,3%. Найвищий президентський рейтинг у В. Ющенка — за нього готові проголосувати 26,1% опитаних (у жодному разі не голосували б 15,7%). На думку І. Жданова, підвищення рейтингу В. Ющенка майже на 5% порівняно з березнем 2003 року (21,4%) можна пояснити досить активною інформаційною кампанією блоку «Наша Україна» у регіональних ЗМІ. Друге місце так само стабільно посідає лідер комуністів П. Симоненко, за якого готові віддати свої голоси на наступних президентських виборах 10,5% громадян (у жодному разі не голосували б 24,5% опитаних). Експерт звернув увагу на поступове підвищення рейтингу Прем'єр-міністра України Віктора Януковича, який уперше вийшов на третю позицію серед імовірних претендентів на президентську посаду. Сьогодні за нього готові проголосувати 8,1% громадян (не голосували б у жодному разі 15,8%). На думку І. Жданова, якщо така тенденція збережеться, це істотно підвищить можливість виходу В. Януковича у другий тур виборів. Політолог також вважає, що «нині В. Янукович проходить свого роду «обкатку» як єдиний кандидат від провладних сил. Але його кандидатура ще не є остаточною. На четвертому місці за рейтингом — лідер БЮТ Юлія Тимошенко, за яку проголосували б 5,9% респондентів (не голосували б у жодному разі 29,1%). Лідер СДПУ(о) Віктор Медведчук набрав 4,5% (проти 24,7%), лідер Соцпартії Олександр Мороз — 3,4% (проти 18,2%). Голосували б проти всіх кандидатів 9,5% опитаних. Не брали б участі у виборах 8,9%, не дали певної відповіді 13,7%.

Зростання цін на тлі дефіциту

(Початок на 1-й стор.).
Ціни на бензин і дизельне пальне поки що тримаються. Та й тут всюдисущі незалежні експерти обіцяють подорожчання. По-перше, ціни вже поповзли в Росії. По-друге, пропозиція нафтопродуктів у травні може знизитися на 10—17 відсотків. Це пов'язано з зупиненням на плановий ремонт Лисичанського НПЗ, а також початком ремонтних робіт на Дрогобицькому НПЗ.

І перспектива з кожним днем дедалі гіршає. За попередніми даними Гідрометцентру, внаслідок пилкових бур 14—20 квітня загинув майже мільйон гектарів ярових посівів. Найбільших збитків завдано Херсонській, Запорізькій, Донецькій областям та АР Крим, трохи менших — Дніпропетровському регіону. Пилові бурі такої інтенсивності у весняний період, зазначають фахівці, у країні не реєстрували років з 25. Занепокоєний посушливою погодою уряд, в осо-

бі віще-прем'єра з питань агрополітики Івана Кириленка, через засоби масової інформації оприлюднив свої побоювання: така погода, мовляв, загрожує майбутньому короваю. За його словами, ґрунт у центрі і на півдні України просох уже на дев'ять сантиметрів — «усе залежить від дощу». А якщо найближчими днями рясних опадів не випаде, то попередній прогноз урожаю продовольчої пшениці в обсязі майже 10 млн. тонн може опинитися під загрозою (в радянські часи було і понад 30 млн. тонн).

Звичайно, за таких розкладок коровай нового сезону істотно подорожає. Очікується, що у собівартості зерна-2003 частка затрат на придбання горючки, амортизацію і поточний ремонт машин та механізмів перевищить 50 відсотків. В Мінагрополітики поки що заперечують можливість істотних цінових коливань на продукт номер один. Але

водночас соціальний плацдарм для таких непопулярних рішень уже готують. Міністерство має намір запропонувати урядові запровадити механізм бюджетних дотацій на хліб для низькооплачуваних категорій населення. Такий механізм, зазначив Міністр МінаП С. Рижук, стане одним із кроків з урегулювання проблеми коливань цін на хліб.

Хай як прикро, а другим кроком до врегулювання цієї проблеми, схоже, стане масове ввезення хлібних культур. Україна вже «підсіла» на імпортне зерно — з початку нинішнього року після майже річної перерви країна почала його закупівлю на світовому ринку через зменшення пропозиції та високі ціни на продовольчу пшеницю і борошно на внутрішньому. В січні—березні цього року імпорту збільшився в 11,5 рази порівняно з аналогічним періодом минулого року. Така динаміка, як очіку-

ють, активно розвиватиметься: наприкінці квітня Кабмін доручив Міністерству закордонних справ та Міністерству економіки і з питань європейської інтеграції забезпечити умови для імпорту продовольчого зерна із Казахстану та Росії, щоб запобігти зростанню внутрішніх цін на хліб.

На тлі суцільного песимізму маємо (насамперед для аграрного блоку уряду) й оптимістичну перспективу. Механізм заставних закупівель зерна, над запровадженням якого вже не один рік б'ються в кабінетах на Банковій і Грушевського, нинішнього сезону може не знадобитися. Адже такі закупівлі мають на меті не допустити обвалу цін на внутрішньому ринку і в такий спосіб гарантувати сільгоспвиробникам мінімальний прибуток за виробленою продукцією. А низька пропозиція в нашому випадку диктуватиме високий попит. І, відповідно, високу ціну.

Іван ЛАЗНЮК.

Перевізник, який працюватиме якісно

ТРАНСПОРТ

Двадцять дев'ятого січня 2003 року Кабінет Міністрів України ухвалив три постанови, обумовлені вимогами Закону України «Про автомобільний транспорт» (до речі, з усіх країн СНД такий закон прийнято тільки в Україні). Головна мета цих постанов — забезпечення виконання вимог законодавства про автомобільний транспорт всіма підприємствами та приватними підприємцями, які надають послуги з перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом.

раїни в інституції Європейського союзу.

Ось такі новації каталізують прогресивні зміни і в системі автомобільного транспорту.

Хоча на сьогодні є й проблеми.

Без потрібної кваліфікації

Наприклад, у результаті приватизації автотранспортного комплексу крім великих корпоративних і приватизованих підприємств на ринку транспортних послуг з'явилася велика кількість індивідуальних власників автотранспортних засобів (перевізників), котрі володіють одним-двома автомобілями, не мають потрібної кваліфікації, не знають вимог нормативних документів, працю-

ють на автобусних маршрутах без дозволу замовника, ухиляються від сплати податків. А управлінські структури, котрі раніше здійснювали державне регулювання автотранспорту, перестали функціонувати. Це призвело до ігнорування вимог транспортного, податкового, митного законодавств, різкого зростання порушень вимог безпеки руху, екологічної безпеки, допущених багатьма малими автотранспортними підприємствами і приватними перевізниками. До речі, нині в Україні діє майже 80 відсотків малих і дуже малих автогосподарств, зокрема автогосподарств з кількістю автомобілів до 10—56 відсотків. Саме в таких підприємствах найбільше порушень законодавства.

Для розбудови українського ринку автотранспортних послуг, орієнтованого на міжнародні стандарти, необхідно було створити нормативні документи, які регламентували б єдині правила надання послуг, методи добору виконавців цих послуг, системи контролю і вжиття заходів до порушників. Саме такими документами стали вищезазначені постанови Кабіне-

ту Міністрів України «Про внесення змін до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту» №141, «Про затвердження Порядку проведення конкурсів на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування» №139, «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю на автомобільному транспорті» №143.

Затверджені нормативні документи будуть інструментом, за допомогою якого можна вирішити багато проблемних питань на автотранспорті загального користування, пов'язаних з порушеннями законодавства про автомобільний транспорт та забезпеченням необхідної якості послуг під час безпечного транспортного процесу.

Чимало підприємців, що надають транспортні послуги, працюють без відповідних дозволів і не платять податки. Маючи нормативно-правові документи, що дозволяють здійснювати державний контроль, органи автотранспорту зможуть ефективно вживати заходи до порушників за результатами контролю, що забезпечить надходження до бюджету додаткових коштів.

(Закінчення на 6-й стор.).

ФОТОФАКТ

На Черкащині відбувся щорічний Всеукраїнський збір-похід громадських організацій і волонтерських загонів «Козацькими шляхами», в якому брали участь більш як 1200 дітей та підлітків із різних регіонів України. На знімку: скаутський салют.

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (Українофори).

БАЛАНС ТИЖНЯ

3 видатками ще помаїмося

Позаминулого тижня в Кіровограді Прем'єр-міністр України Віктор Янукович застерігав керівників облдержадміністрацій про втрату посади, якщо підпорядковані їм території щодо соціально-економічному розвитку настимуть задніх, а ціни на хліб зростатимуть. Минулого тижня на Житомирщині Голова Верховної Ради Володимир Литвин також звернув увагу на ціни, які формуються в АПК. Зокрема, на те, що закупівельні ціни на молоко нижчі за його собівартість.

Занепокоєння проблемами аграріїв у розпал весняно-польових робіт зрозуміле і давно на часі: споживчі ціни на продовольчі товари від початку року зросли вже на 6,3 відсотка, спровокувавши небажане зростання інфляції, а погодні умови підтверджують погані види на врожай. І Прем'єр-міністр, і Голова Верховної Ради розуміють, що доки не буде ладу з ціноутворенням на зерновому ринку, доти країна залежатиме від його імпорту, а інфляція буде ахілесовою п'ятою нинішнього уряду.

Озимі загинули на площі у 4,3 мільйона гектарів, отже, пересівати — добру половину. З'ясувалося, що втрати від нищівного буревію на Львівщині сягнуть не менш як трьох мільйонів гривень. Це лише крапля проти незапланованих витрат на пересівання озимих, нинішню сівбу і стабілізацію цін на ринку зерна. Імпорт зерна, спричинений недостатньою пропозицією на ринку і високими цінами на хліб, у першому кварталі зріс у 11,5 разу проти відповідного періоду минулого року. Серед стабілізаційних заходів урядовці серйозно поставилися до механізму прямих дотацій на хліб для малозабезпечених — не інакше, як з бюджетом ще помаїмося.

Особливості вітчизняної адміністративної реформи переконують: за чинної системи управління економікою будь-який керівник області сьогодні не спроможний самотужки ані захистити від банкрутства те чи інше підприємство, ані посприяти виробництву та здешевленню певного виду сільгосппродукції, коли на це немає відповідного циркуляра. Такі зрозумілі техніко-економічні показники, як продуктивність праці, собівартість продукції, фондовіддача, органи статистики давно скасували, а природу усіляких «ф'ючерсів» і «заставних цін» на місцях вивчати ніколи. Адже коли у Львові буревій, то, наприклад, у Донецьку 2,5 тисячі абонентів сидять без зв'язку через силу-силенну крадіжок телефонного кабелю тощо. На такому тлі обіцянка енергетиків знизити тарифи для аграріїв на період меліоративних робіт, про що повадав на тижні Міністр МінаП Сергій Рижук, сприймається на селі, як виграш у міжвідомчу лотерею. А обіцянка законодавчо захистити інтереси сільгоспвиробників — як соломинка для потопаючої у збитках галузі. Усе це вказує на неминуче зростання незапланованих витрат бюджету, без чого восени не одержиш запланованих доходів.

До речі, переважно завдяки обслуговуванню зовнішнього боргу у другий квартал ми увійшли з більш як мільярдним профіцитом бюджету. Глава Федерації профспілок України Олександр Стоян одразу нагадав про домовленість народних депутатів й уряду підвищити з 1 травня заробітну плату бюджетникам на 17,2 відсотка, а у вересні — ще на 12 відсотків. Чи погодиться уряд на це у розпал посівної — велике питання. У Федерації роботодавців України, як відомо, тривають консультації профспілкових лідерів довкола ймовірних наслідків збільшення мінімальної зарплати з липня до 237 гривень. Так от, серед аргументів противників цього кроку є такий: за даними Мінагрополітики, лише три відсотки сільгосппідприємств можуть похвалитися тим, що мінімальна тарифна ставка перевищує нині чинний мінімум у 178 гривень (!).

Як на мене, хліб не подешевшає вже до появи на ринку нового врожаю, а що він істотно перевищить 30 мільйонів тонн — малоімовірно. Не наврочити б різкої девальвації курсу гривні або обрізання восени соціально важливих статей загальнодержавного балансу, на чому уряди минулих скликань вже набили руку. Від цього дотепер страждали і в містах, і в селах.

На минулому тижні такі гіркі роздуми спробував розвіяти голова Нацбанку Сергій Тігіпко, який запевнив, що видатки на посівну не вплинуть на інфляційні процеси. У Нацбанку, справді, для цього достатньо інструментів, якими він оперує на високому професійному рівні. Кроки НБУ у валютному регулюванні в першому кварталі виявилися твердими й послідовними. Але протидіяти інфляції ефективно означає зміцнювати гривню, тоді як уряд під тиском обставин вже відчув спокусу її девальвувати. Про це неодмінно піде мова на цьому тижні в парламенті в контексті законодавчих змін до Бюджетного кодексу та держбюджету. І в контексті низки указів Президента України про чергові звільнення з посади і нові призначення на адміністративно-командному — даруйте за порівняння — фронті. Бо, їй-право, усе це свідчить, що боротьба за формування в країні самодостатнього середнього класу вже набуває обрисів військового наказу.

І все-таки все починається і закінчується проблемами аграріїв. А розв'язувати їх ніколи.

Сергій ВЛАД.

НОВИНИ

Квіти радості й печалі

ПАМ'ЯТЬ

Президент України Леонід Кучма, Голова Верховної Ради Володимир Литвин, Прем'єр-міністр Віктор Янукович, представники уряду та народні депутати 9 травня з нагоди 58-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні поклали квіти до Обеліски Слави в Києві. Як передає УНІАН, учасники церемонії вшанували пам'ять загиблих хвилиною мовчання. Л. Кучма також відвідав могилу свого батька, який загинув у роки Великої Вітчизняної війни і похова-

ний у селі Новоселиці Новгородської області (Росія). Цього ж дня у Києві відбулася урочиста хода ветеранів війни. Серед них були й ті, хто брав участь у Параді Перемоги на Красній площі в Москві 1945-го. Очолювали колону керівники столиці разом з міським головою Олександром Омельченком. В урочистому мітингу біля музею Великої Вітчизняної війни в Києві взяло участь близько двох тисяч осіб. По завершенні акції ветеранів

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

запросили відвідати музей, скуштувати польової каші та випити фронтові 100 грамів.

ФОТОФАКТ

Фото Валерія СОЛОВІОВА (Укрінформ).

Президент України Леонід Кучма вручив нагородні атрибути звання Героя України ветерану Великої Вітчизняної війни письменнику Миколі Руденку.

Орден для музею-ювіляра

Орден «За патріотизм» вручено колективу меморіального Коктебельського будинку-музею Максиміліана Волошина Республіканського історико-еколого-культурного заповідника. Своє століття дім видатного поета і художника відзначить значною кількістю небуденних заходів, які триватимуть до осені. Найяскравішими обіцяють стати міжнародні художні виставки і пленери,

поетичні фестивалі, науково-практичні конференції «Мій дім розкрито навчч всіх доріг», виставка «Століття будинку поета». До відзначення ювілею плановано завершити реставрацію будинку поета. А нині через тріщини у стелі, стінах та струхлявілі сходи окремі експозиції і кімнати зачинено задля безпеки відвідувачів — численних шанувальників творчості Макса Волошина.

ВІСТІ З ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

Повітроплавці змагаються

Учора в Кам'янці-Подільському розпочалися Міжнародні змагання на кубок Поділля з повітроплавання «Повітряне братерство». Акція «прописалася» в місті чотири роки тому, і, здається, назавжди. Кількість учасників постійно зростає. Цьогоріч упродовж тижня над історичним містом літатимуть 12 повітряних куль. Вони прибули сюди з Феодосії після завершення першого етапу фестивалю. Потім повітроплавці змагатимуться в Києві та Донецьку, повідомляє наш власний кореспондент Віра ШПИЛЬОВА.

«Журавлик» записує свої диски

Дзвінки дитячі голоси із кам'янець-подільського хору «Журавлик», котрим керує знаний у краї працівник культури Іван Нетеча, тепер можна почути не тільки на концертах, а й на лазерних дисках. Цілу програму колядок та шедрівок «Христос у моєму серці» записав колектив у столичній студії. В роботі ще два компакт-диски духовної та світської музики.

Не на асфальті, а в наметі

зможуть провести канікули міські школярі, котрі не матимуть змоги поїхати у подорож чи до бабусі. Майже сотня таборів працюватиме для юних хмельничан. Третина з них — денні і діятимуть при школах, громадських та культурних закладах. Під наглядом учителів та вихователів перебуватимуть учні молодших класів у 41 таборі. А для оздоровлення сиріт та дітей із найбідніших родин міська влада виділяє сто тисяч гривень, повідомляє наш власний кореспондент Ірина КОЗАК.

ТУРБОТА

Зв'язок не перерветься

У Житомирській дирекції ВАТ «Укртелеком» презентовано книгу «Зв'язківці Великої Перемоги». В ній вміщено розповіді про війну 17 колишніх працівників підприємства. Основою книги став машинописний збірник спогадів, підготовлений на підприємстві до 30-річчя Перемоги в єдиному примірнику. Першим книгу одержав Борис Ніколаєнко, стаж роботи якого в галузі зв'язку 53 роки. З нагоди свята керівник дирекції Василь Гандабур передав жінкам-ветеранам Бердичева десять радіоприймачів. А Василь Мартинюк — інвалід війни першої групи — отримав радіотелефон. Найвагомішим подарунком стала телефонізація квартир 160 інвалідів війни.

Олексій КАВУН.

Житомир.

РІШЕННЯ

Ліки за собівартістю

Відтепер аптеки Івано-Франківщини відпускати-муть ліки за рецептами ветеранам та інвалідам усіх воєн та визвольних змагань за собівартістю. А вісім аптечних пунктів обласного центру готові надати ветеранам знижку на медикаменти до 25 відсотків. За рішенням голови облдержадміністрації Михайла Вишиванюка, з резервного фонду ОДА виділено 70 тисяч гривень на слухові апарати 350 учасникам бойових дій. А в серпні відчинить двері в селі Коршів Коломийського району реконструйований санаторій-профілакторій «Зелений гай», де щороку оздоровлюватимуться понад дві тисячі інвалідів.

Наталя АНДРУСЕЧКО.

Івано-Франківська область.
(Продовження теми на 32-й стор.).

Дроворуби для шведів

Нещодавно на заводі спеціальних будівельних конструкцій ВП «Запорізька АЕС» розпочали виробництво дроворубів. Пристосування складається зі скрещених ножів і гідравлічного преса. Прес штовхає поліна на леза, і вони розрізаються на чотири частини. Виготовлення дроворубів — замовлення шведських фірм. За умови успішного співробітництва шведи мають намір закуповувати на підприємстві до тисячі таких приладів на рік.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Склянка молока як мрія школяра

Про склянку молока під час перерви переважна більшість учнів українських шкіл може хіба що мріяти. У містах таке щастя має лише кожен четвертий школяр. У сільській місцевості ситуація ще гірша — тільки 18 відсотків учнів забезпечені молоком. Таку інформацію оприлюднив Андрій Сердюк, директор Інституту гігієни та медичної екології імені Олександра Марзеєва. Може здатися, що сільській дитворі «казенне» молоко ні до чого — батьки мають власних

корів. Проте Ряби й Зорки для більшості селян є чи не єдиним джерелом живої копійки. Адже у реформованих господарствах люди часто не мають ані роботи, ані зарплати. Тож чимало сільських батьків, щоб одягнути своїх школяриків, змушені майже все молоко продавати. Дітям перепадає лише те, що залишається після наповнення базарних трілітровок. Тож для багатьох і сільських учнів склянка «шкільного» молока не була б зайва.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

ПРОЕКТИ

Аеродром буде цивільний

Одеська облдержадміністрація ініціювала розробку проекту щодо перетворення військового аеродрому поблизу селища Лиманське Роздільнянського району, який нині за призначенням не використовується, на цивільний аеропорт. Тамтешні приміщення можна переобладнати під вантажний термінал, прикордонний та митний пости. Треба лише прискорити передання аеродрому з відання Міноборони обласним властям — тоді десь за рік там уже зможуть приземлятися цивільні літаки.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

КРИМІНАЛ

Юні вандали ще й хизувалися

За усталеною традицією, до Великодня та провідної неділі люди намагаються навести порядок на кладовищах, могилах рідних, друзів. Тож побачене після сумної неділі в цьому святому місці шокувало мешканців села Корнин Рівненського району: понівечені пам'ятники, поламані хрести, потоптані могили. Невідомі вандали поглумилися з 38 могил. Сільський голова від імені громади Корнина звернувся по допомогу в міліцію.

— Розкрити цей злочин стало для нас справою честі, — каже начальник УМВСУ в Рівненській області полковник міліції Михайло Цимбалюк. — Адже не можна було спокійно дивитися

на сльози мешканців села, особливо літніх людей, які зібралися біля кладовища, на те, як з риданнями припадали вони до понівечених могил рідних. Наші співробітники, які працювали на місці події, звернули увагу на велику кількість слідів від дитячого взуття на упорядкованих могилах, а також відбитки пальців на свіжопофарбованих хрестах. А тому до розслідування залучили експертів. Результати їхньої роботи, а також проведена перевірка вивели на слід тих, хто так цинічно поглумився з могил, — сімох неповнолітніх мешканців Корнина. Юні вандали хизувалися скоєним...

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

Гвалтівника-міліціонера затримано

Колишнього працівника міліції одного з райвідділів Чернівецької області затримано за згвалтування 22-річної жінки та п'ятикласниці — доньки його знайомої. Як повідомили в прокуратурі, порушено дві кримінальні справи, які вже об'єднано в одну. На гвалтівника, а слідчі вважають, що він може бути причетний ще до кількох подібних злочинів, вийшли після того, як подала заяву згвалтована ним сусідка. Потім об'явилася мати п'ятикласниці.

Сергій СУЛИМА.

Чернівці.

По мільйону на брата

Саме стільки незаконно відкласти на чорний день спробувало кожне із 12 підприємств-спритників Сумщини, яких витягли з тіні працівники обласної податкової міліції. Загалом «кинути» державний бюджет останнім часом намагалось кілька сотень відчайдушів, які приховували від оподаткування 200 мільйонів гривень.

Згідно з податковими деклараціями, на Сумщині офіційно проживає лише вісім мільйонерів.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

ОГОЛОШЕННЯ

Відділення Державного казначейства в Шевченківському районі Києва оголошує проведення конкурсу на заміщення вакантних посад:

- юрисконсульта;
  - заступника начальника відділу бухгалтерського обліку та звітності;
  - головного казначея відділу бухгалтерського обліку та звітності;
  - головного спеціаліста відділу обліку видатків державного бюджету;
  - провідного казначея відділу обліку видатків державного бюджету — 2 одиниці;
  - провідного спеціаліста відділу обліку видатків державного бюджету;
  - провідного казначея відділу обліку видатків місцевого бюджету;
  - головного спеціаліста загального відділу.
- У конкурсі можуть брати участь фахівці з вищою освітою за спеціальністю бухгалтер або економіст, юрист-правознавець.
- Документи надсилати за адресою: 04112, м. Київ, вул. Олени Теліги, 9, загальний відділ.
- Довідки за телефоном (044) 456-09-47.

Озбройте прозорими законами

САМОВРЯДУВАННЯ

Конкурс проектів із питань місцевого самоврядування та регіонального розвитку оголосила Донецька обласна рада. Законопроекти і програми прийматимуть до розгляду, починаючи з 1 травня. Призовий фонд конкурсу становить 120 тисяч гривень: призери отримають від 5 до 35 тисяч гривень винагороди. Найкращі ідеї, обіцяють в обласній раді, не буде поховано: за допомогою спонсорів програми реалізують, а законопроекти та зміни до них лобіюватимуть через донецьких депутатів у парламенті.

— Незалежно від політичної орієнтації депутати сьогодні готові прийняти новий закон про місцеве самоврядування, — вважає голова обласної ради Борис Колесников. — Якщо ми не ініціюватимемо його прийняття, то хто це робитиме? Наше завдання — так виписати цей закон, щоб він став частиною адміністративної реформи. І починаючи від села, селища, тому що це — основа, від цього залежатиме результат. Недосконалою вважає голова обласної ради, зокрема, кадрову модель місцевого самоврядування. — Хоч би який був закон, якщо немає виконавців, його ефект дорівнює нулю. Скільки має отримувати, образно ка-

жучи, «головний інженер» Донецької області? Фахівець високого рівня, який зможе розбиратися в усіх галузях? 450 гри-

вень? Але за законом сесія визначає лише фонд заробітної плати і делегують голові право формувати кадри, визначати рівень зарплати. Однак за наявною в країні схемою рівень зарплат працівників місцевих рад встановлює Кабінет Міністрів. І це лише маленький приклад декларативності існуючого закону. За словами директора Східно-Українського регіонального навчального центру україно-

американської програми «Партнерство громад» Валерія Кочуєва, відносини у сфері місцевого самоврядування регулюють 83 законодавчі акти, які часто суперечать один одному. Типова ситуація, коли рішення органу місцевого самоврядування оскаржує прокуратура. Шляхом оголошеного конкурсу обласна рада за участю центру законодавчих ініціатив, створеного при ній, сподівається отримати пропозиції про нову концепцію закону про місцеве самоврядування. Серед інших пріоритетних напрямів конкурсу — реформування житлово-комунального господарства, розвиток громадського транспорту, туристичної діяльності, енерго- і ресурсозбереження, підвищення безпеки життя і зниження ризику техногенних катастроф, забудова і благоустрій населених пунктів. До речі, географія учасників (а ними можуть бути наукові, громадські організації, підприємства, окремі громадяни) не обмежена Донеччиною.

Ліна КУЩ.

Думки з приводу

Олексій РЕВА, міський голова Артемівська: — Закон про місцеве самоврядування має декларативний характер. Взяти ті самі делеговані повноваження: нас «б'ють» за невилати «чорнобильцям», а фінансуються ці виплати із державного бюджету. Закону суперечать майже 37 нормативних актів! За законом міська рада має право затверджувати штат і чисельність апарату, але у Кабінету Міністрів — своя інструкція. **Олександр ЛУК'ЯНЧЕНКО, міський голова Донецька:** — Ось делегували нам право встановлювати ціни на комунальні послуги. Але в тарифах на гарячу воду 60 відсотків — вартість газу, ціна на який монопольно встановлена «Нафтогазом України». У тарифах на холодну воду 80 відсотків — вартість електроенергії, і теж встановлюється монополією. Де ж логіка? Озбройте органи місцевого самоврядування тими законами, які були б прозорі й зрозумілі.

Форс–мажор: сирітське лихо

Незважаючи на господарські успіхи, відома агропромислова корпорація «Сквира» не до вподоби владі Київщини. «Міжусобиця» розпочалася спочатку навколо сирозаводу, кому він має належати, згодом навколо цукроварні, а нині в центрі конфлікту опинився сирітський дитячий будинок. «Багатий і славний Кочубей» — краще не скажеш про засновника і керівника корпорації Івана Суслова. 11 тисяч гектарів орендованого чорнозему, на фермах — понад п'ять тисяч голів худоби, 2,5 тисячі свиней і найвищі в області врожаї. Півтори тисячі хліборобів господарства орють, сіють, жнуть і переробляють, продають... А держава гроші рахує. Самих тільки податків корпорація сплатила вже майже 15 млн. грн. Стояв у селі Буках дитячий садок. Залишений напризволяще будинок руйнувався. Сільрада вирішила продати його. Одразу й покупець знайшовся — заможний киянин забажав придбати будівлю під садибу. Але Іван Суслов наполіг, щоб торги відбулися на аукціоні. Заплатив два номінали і став власником дитсадка. «Для дітей будувалося, дітям і залишиться», — заспокоїв він тамтешнього голову сільради. У короткий термін зробили євроремонт, підняли стелю, капітально перепланували всередині, облаштували підвал, поставили імпорتنу сантехніку — просто п'ятизірковий готель у селі. Однак Іван Микола-

йович мав іншу мету. Виріс він у багатодітній сім'ї, зазнав нестатків у дитинстві. Своїх дітей Бог багато не дав — двоє синів. Тож тепер, коли крутяться копійка, чому б не приголубити обділених долею сиріт... Хороші ідеї крил не позичати. Звістка, що в Буках корпорація «Сквира» відкриває будинок для дітей-сиріт, швидко облетіла Україну і за кордон сягнула. Село відвідали працівники ЮНЕСКО, які перебували в Україні. Після ознайомлення з дитбудинком вони запевнили, що нічого подібного не бачили. По УТ-1 кілька разів показали півгодинний телефільм, спричинивши у мільйонній аудиторії глядачів благородні почуття на адресу людей, які потурбувалися про дітей-сиріт. За словами Івана Суслова, перший президент України, а нині один з лідерів СДПУ(о), народний депутат Леонід Кравчук після відвідин села зрушено запевнив, що віднині соціал-демократи об'єднані беруть над будинком шефство. Для того щоб сирітський дім нормально працював, уклали тресторонню угоду між Київською облдержадміністрацією в особі начальника відділу освіти В. Гальчинського та громадянином І. Сусловим про те, що сторони на підставі, звісно, чинного законодавства «зобов'язуються спільно діяти в напрямку створення та

організації діяльності дитячого будинку для дітей-сиріт». Далі в угоді йшов перелік понад десяти пунктів, що засвідчували благородні наміри і завдання сторін доглянути сиріт, вивчити їх до повноліття, працевлаштувати в житті. Усі витрати брала на себе корпорація «Сквира». А обласні державці зобов'язувалися «надавати субвенцію для оплати праці працівників дитячого будинку, здійснювати контроль за ціловим використанням цих коштів згідно із затвердженням штатним розписом та кошторисом». Нині в дитячому будинку десятеро круглих сиріт — дім розраховано на 24 дітей. Створені прекрасні умови жити, навчатися, зростати духовно й фізично. А от із обіцяної субвенції, як нам вдалося з'ясувати, не надійшло жодної копійки. — Борг становить уже понад 50 тисяч гривень. Це зарплата працівників будинку за півроку, — бідається Іван Суслов. — Людей самі підтримуємо, але лихо в тому, що договірні сторони й надалі відмовляються виконувати угоду. Мовляв, складено її неправильно. Підпишіть нову, тоді й продовжимо співробітництво. А так не платили й платити не будемо. У новій угоді пункт 5 читається так: **форс-мажор**. Його варто процитувати повністю: «Сторони в першу чергу враховують інтереси вихованців закладу. Ніяка відповідальність не може бути

наслідком невиконання будь-якого положення Угоди (чи будь-якої умови Угоди), якщо невиконання стало наслідком причин, які виходять за межі контролю Сторони, що не виконує зобов'язання. Такими причинами є стихійні лиха, екстремальні погодні умови, пожежі, війни, страйки, втручання з боку влади (**форс-мажор**)». Не зважаємо на стилістичну абракадабру цього пункту. Можна зрозуміти форс-мажорні обставини, зумовлені стихійним лихом, пожежею, війною тощо. А як зрозуміти втручання з боку влади, справедливо запитує Іван Суслов, і вимагає цей «форс-мажор» з нової редакції угоди прибрати. Та державці непохитні: не підпишеш — не одержиш. Для нас, мовляв, цей дитбудинок що є, що його нема. Працівники дитячого будинку причину вбачають в іншому. Це ще один привід приборкати Івана Суслова, який не мириться з владою. Господар самостійний, непокірний, низько кланяється не вміє. І переказують те, що не раз чули від державців: дитбудинок Суслову потрібний для реклами. Йому не сиріт жаль, йому реклами хочеться... Ось такий форс-мажор стався із сирітським будинком у селі Буках. Шефи, тобто соціал-демократи об'єднані, які могли б втрутитися та допомогти, зникли. Залишилися діти, борги із зарплати, Іван Суслов, чиновники та форс-мажор. **Анатолій КАРАСЬ.**

ЗАКОНОДАВЕЦЬ

Звели дім самовільно — можуть відібрати

НОВА НОРМА: Верховна Рада України ухвалила новий Цивільний кодекс України (далі — ЦК). **ЦЕ ОЗНАЧАЄ,** що новий ЦК у системі відносин власності окремо регламентує право власності на земелью (земельну ділянку) і право власності на житло. Встановлено, що власник земельної ділянки має право використовувати її на власний розсуд відповідно до її цільового призначення — зводити на ній будівлі і споруди, створювати закриті водойми, здійснювати перебудову, а також дозволяти будівництво на своїй ділянці іншим особам. При цьому ЦК передбачає норму, відповідно до якої право власника на забудову здійснюється за умови додержання архітектурних, будівельних, санітарних, екологічних та інших норм і правил, а також за умови використання земельної ділянки за її цільовим призначенням.

Якщо житловий будинок, будівля, споруда, інше нерухоме майно зведені або зводяться на земельній ділянці, що не була відведена для цієї мети, або без належного дозволу чи належно затвердженого проекту, або з істотним порушенням будівельних норм і правил, то вони вважаються самочинним будівництвом. У такому разі забудовник не набуває права власності на нього (ст. 376 ЦК).

Суд може визнати за особою право власності на самочинно збудоване нерухоме майно на земельній ділянці, що не була відведена для цієї мети, за умови надання їй цієї ділянки у встановленому порядку під уже збудоване нерухоме майно. Водночас суд може визнати право власності на самочинну будівлю не за тим, хто її збудував, а за власником (користувачем) земельної ділянки, на якій його зведено. Цього слід чекати у разі відповідної вимоги з боку власника (користувача) земельної ділянки і якщо це не порушує права інших осіб. Щоправда, за самочинним забудовником залишається право вимагати від власника (користувача) земельної ділянки відшкодування витрат на будівництво.

Кілька варіантів чекає і на забудовника, який під час будівництва самочинно допустив істотні відхилення від затвердженого проекту. По-перше, **якщо таке відхилення суперечить суспільним інтересам або порушує права інших осіб, істотно порушує будівельні правила і норми, то за позовом відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування суд може своїм рішенням зобов'язати особу, яка здійснила чи здійснює будівництво, провести відповідну перебудову.** З цього випливає, що таких наслідків можна уникнути, якщо відхилення не має істотного характеру, не суперечить суспільним інтересам і не порушує права інших осіб. По-друге, якщо ж перебудова неможлива, то майно за рішенням суду підлягає знесенню. Це саме чекає і на особу, яка відмовляється від перебудови. Знесення самочинно побудованих приміщень здійснюється за рахунок особи-збудовника.

Новим ЦК врегульовано також питання права на земельну ділянку в разі придбання житлового будинку чи іншої будівлі, що розміщена на ній. За загальним правилом, до особи, яка придбала житловий будинок або іншу будівлю, переходить право власності на земельну ділянку, на якій вони розміщені, у розмірах, встановлених договором. Якщо договором про відчуження житлового будинку або іншої будівлі розмір земельної ділянки не визначений, до набувача переходить право власності на ту частину земельної ділянки, яка зайнята житловим будинком чи іншою будівлею, та на частину земельної ділянки, необхідну для їх обслуговування. Передбачено також, що у разі відчуження житлового будинку відчужується і вся садиба, якщо інше не передбачено договором або законом (садибою новий ЦК визнає земельну ділянку разом з розташованими на ній житловим будинком, господарсько-побутовими будівлями, наземними і підземними комунікаціями, багаторічними насадженнями).

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що новий ЦК передбачає загальні принципи щодо прав власників житлового будинку і квартир. За цього він встановлює два обмеження. Перше: власник житлового будинку або квартири не має права використовувати помешкання для промислового виробництва. Друге стосується лише власника квартири: він не має абсолютної свободи у здійсненні ремонту та змін у квартирі. Закон дозволяє йому проведення лише тих змін у квартирі, які не призведуть до порушень прав власників інших квартир у багатоквартирному будинку та не порушать санітарно-технічних вимог і правил експлуатації будинку.

ДЛЯ ДОВІДКИ: новий ЦК ухвалено парламентом 16 січня 2003 р., він набирає чинності з 1 січня 2004 р. З повним його текстом можна ознайомитися в «Голосі України» за 12 та 13 березня цього року.

Микола МЕЛЬНИК, доктор юридичних наук.

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

Години польоту до війни

ПЕРСПЕКТИВА

Військова база «Канатове», розташована в степу неподалік Кіровограда, — зовні типове авіамістечко, що їх ми звикли бачити в численних заморських і вітчизняних кінофільмах. За широкими воротами КПП — чистенькі доріжки, якими ходять чоловіки і жінки у формі, між розфарбованих у камуфляж будинків — зелені всюдиходи, а колючий дріт навколо певних важливих споруд нагадує про особливу державну значущість об'єкта. Злітна смуга, спроможна приймати літаки усіх типів, стрілою йде за обрії. Зверху над усім — високе синє небо, що так вабить пілотів. Цієї пори його синява чиста, висока, відкрита — про таке казав письменник: тут багато неба. Але на землі на всьому відбиток діловитості і порядку. Жодного натяку на те, що база доживає свої останні місяці. Важко повірити, що незабаром всього цього не буде.

У «Канатовому» базується Н-ський гвардійський Черкаський ордена Богдана Хмельницького бомбардувальний авіаполк. Остеронь, за низькими дахами складів, виблискують на сонці сріблясті хвості його Су-24М. Це назвуківі ударні літаки зі змінною геометрією крила, здатні нести високоточні бомби з лазерною корекцією траєкторії, ракети з телевізійним наведенням, ракети спецпризначення й ракети «повітря—повітря». Су-24М виконує бойові завдання за будь-яких метеоумов, літає поза зоною бачення чужих радарів, з огинанням рельєфу аж до гірської місцевості (Карпати, Кавказ), працює з прифронтових аеродромів і дозуправляється у повітрі. Він може бути тактичним бомбардувальником, штурмовиком, розвідником, і тепер залишаючись на рівні озброєнь провідних армій світу, в тому числі і країн НАТО. В авіаційному довіднику написано, що нічого сучаснішого в цьому класі не мала навіть Радянська Армія. Важко повірити, що за півроку цілого полку цих літаків у нас не буде.

Цей гвардійський полк завжди вважався елітним, був у ВПС серед найкращих за підготованістю екіпажів з усього комплексу бойового використання літака. Піднявшись за сигналом тривоги, полк одним кидком міг перелетіти на Кавказ чи в Прибалтику у повному складі. На проміжні аеродроми при цьому не сідали, кілька разів заправляючись у повітрі від літаючого танкера, і кожен екіпаж міг робити це без проблем. Аби набути такого класу, пілоти практикувалися близько десяти років. Наприкінці літа цей полк поріже свої машини на брухт, здасть прапор і припинить своє існування.

Цей гвардійський полк завжди вважався елітним, був у ВПС серед найкращих за підготованістю екіпажів з усього комплексу бойового використання літака. Піднявшись за сигналом тривоги, полк одним кидком міг перелетіти на Кавказ чи в Прибалтику у повному складі. На проміжні аеродроми при цьому не сідали, кілька разів заправляючись у повітрі від літаючого танкера, і кожен екіпаж міг робити це без проблем. Аби набути такого класу, пілоти практикувалися близько десяти років. Наприкінці літа цей полк поріже свої машини на брухт, здасть прапор і припинить своє існування.

Перевізник, який працюватиме якісно

(Початок на 3-й стор.).

Контроль

У Державному департаменті автомобільного транспорту створено відділ державного контролю. Такі самі структурні підрозділи створено раніше в обласних автотранспортних управліннях та Автономної Республіки Крим. Вони здійснюють державний контроль на маршрутах автотранспорту загальногo користування. Ефективність роботи таких підрозділів очевидна. За перший квартал цього року до державного бюд-

жету надійшло більш як 160 тис. грн., а за рік ця сума становитиме майже 800 тис. грн. Проте проблемним залишається питання фінансування цих структур. На нашу думку, це питання можна було б вирішити, передбачивши їх фінансування за рахунок частки коштів, що надійшли від сплачених штрафів.

Нині у сфері перевезення пасажирів пропозиції перевищують попит. Тому в нас є можливість вибрати того перевізника, що зможе надати пасажирам найякісніші послуги. Ми пропонуємо всім перевізникам вишукувати можливості

дять... Не потрібні ми країні — то що ж, як накажуть, ми люди військові. У нас товариші з ескадрильї, хто старші, листуються з друзями, які залишилися служити в Росії, Білорусі. Вони там усі літають, до ста годин на рік нальот. Такі самі Су-24М росіяни зараз модернізують, будуть ще кращі. А ми хоч би не доскорочувались до того, щоб зовсім без авіації залишитись. Армія без авіації — вже не армія.

Ясно, що це розуміють не лише рядові льотчики, а й господарі високих штабних кабінетів. Кілька авіаполків, включених до складу Об'єднаних сил швидкого реагування, сьогодні мають усе необхідне для збереження боєздатності. До них переводять класних пілотів з розформованих частин, найкращу техніку, повною мірою забезпечують паливом. Головнокомандувач ВПС генерал-лейтенант Ярослав Скалько у своїх виступах не раз наголошував, наскільки важливим є для командування так званий людський фактор, особливо на теперішньому етапі. Нещодавно повідомили, що кращі льотчики отримуватимуть більше пального для льотної практики, для вдосконалення професійних навичок. А облік гасу вестиметься персонально і з точністю до літра. Військова авіація України, схоже, вступає у пору свого відродження, і завдяки демобілізованим літакам інші крилаті машини отримають змогу залишитись у строю. Це стосується і бомбардувальників, і винищувачів, і розвідників. Але передчасно списаних літаків все одно шкода. Літаки ж не винні — вони хоч зараз готові піднятись у небо.

Утім, кожен читач може думати по-своєму. Навіщо нам, мовляв, ударна авіація? Краще б виплатили зарплату вчителям! Ми ж нікого не чіпаємо, живемо у злагоді з сусідами, розбудовуємо державу і, здається, уже всім довели свою миролюбність. Але ще місяць тому ми шовечора вдивлялися в екран телевізора і в репортажах зі Сходу бачили таких самих мирних людей, які... Власне, ми бачили здебільшого вже те, що залишили від них та їхньої батьківщини непроханих гостей в брудно-жовтому камуфляжі. Де гарантія, що завтра хтось не

придбання сучасних комфортабельних автобусів. Високі вимоги пред'являють і до водіїв автобусів.

У результаті застосування порядку проведення конкурсу серед перевізників можна буде вибрати ті підприємства, які надаватимуть дешевші послуги за того самого рівня якості, що сприятиме поліпшенню соціального клімату в країні.

Братимуть участь у конкурсі з перевезення пасажирів лише ті підприємства, котрі не матимуть заборгованості у зарплаті, платежах у Пенсійний фонд і бюджету всіх рівнів.

прийде до нашої хати і не почне навчати нас жити по-своєму. Хто нас тоді захищатиме?

Ігор ШИРОКУН.

Кіровоградська область. Р. S. Коли у 1999 році заморські «миротворці» бомбили Югославію, місцеві газети Кіровоградщини написали: «До війни — година польоту». У «Кана-

тове» випадково саме тоді завезли пальне і влаштували планові навчання. Прокладаючи маршрут, штурмани навмисне «зачепили» край Кіровограда у лівому розвороті. Гордяни чули над головами гудіння турбін і заспокоєно переглядалися: «Над нами — свої». На тролейбусній зупинці тоді довелося по-

чути: «Слава Богу, не лише міліція нас береже!» Коли закінчував цю статтю, спробував розшукати по телефону командира авіабази і командира полку. Не вийшло. «Усі на лето-вищі, — пояснив черговий. — У нас сьогодні польоти». Авіація літає — вона живе. На знімку: Су-24М над «Канатовим».

КОМЕНТАР КОМАНДУВАННЯ ВІЙСЬКОВО-ПОВІТРЯНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Чотири тисячі льотчиків «полетять» у нікуди

Володимир АРТЮХ, генерал-майор, заступник начальника Головного штабу ВПС:

— Проблема, про яку йдеться, надзвичайно болюча не лише для тих, хто служить в авіаполку й на авіабазі «Канатове». Така само доля чекає в нинішньому році ще три авіаполки. Рішення про це уже прийнято Міністром оборони. Протягом двох-трьох наступних років у ВПС буде скорочено приблизно чотири тисячі офіцерів через відсутність належного фінансування авіації.

Щодо «Канатового», то згідно з директивою Міністра оборони від 2 грудня 2002 року розформування цього підрозділу передбачено провести до кінця 2004 року. Кращих льотчиків (шість осіб) уже зараховано в бойові підрозділи інших частин, куди вони перейдуть разом із технікою, на якій літали. Крім того, змінить місце дислокації приблизно третина літаків, що перебувають на озброєнні у цьому підрозділі. Машини, які вже вичерпали свій технічний ресурс, підлягають утилізації. Частину техніки продамо, звісно, якщо на неї знайдуться покупці.

На місці авіабази плановано створити авіаційну комендатуру для утримання аеродрому і споруд. Утім, можливий ще один варіант: міська влада, про що йшлося на нараді у міського голови Кіровограда,

де я також був присутній, має намір взяти аеродром на свій баланс. Остаточного питання ще не вирішено.

Сергій ОНИЩЕНКО, генерал-лейтенант, заступник начальника управління бойової підготовки та військово-навчальних закладів ВПС:

— Реформуванню підлягають не лише бойові підрозділи авіації. У зв'язку із зменшенням кількості польотів Харківський інститут льотчиків ВПС України скоротив прийом курсантів. Тому плановано провести реорганізацію окремих факультетів. Соромно говорити, але кількість льотчиків, які після навчання жодного разу не піднімалися в небо, постійно збільшується. Їх нині вже сотні. Тим часом підготовка льотчиків обходиться найдорожче порівняно з підготовкою спеціалістів інших військових професій.

Скорочення авіаторів боляче позначається на подальших долях людей. Нам потрібен чіткий механізм соціального захисту й адаптації тих, хто завтра змінить військовий мундир на цивільний одяг. Скорочення армії триває уже десять років, а на державному рівні й досі немає системи захисту колишніх військовослужбовців, більшість з яких залишається наодинці зі своїми проблемами.

Записав Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Реформи: адміністративно-територіальна як продовження бюджетної

Структура АТО

Виходячи з логіки наведених критеріїв, легко помітити, що певні функції можуть бути забезпечені в межах одного населеного пункту, деякі доцільно сконцентрувати на рівні декількох сіл, інші необхідно здійснювати на районному та обласному рівнях. Тому до характеристик АТО слід віднести ще повноваження, що здійснюються в межах однієї територіальної громади чи декількох, для потреб яких створюються регіональні органи влади. З огляду на європейські підходи до організації самоврядування варто застосовувати два визначення типу самоврядування — «місцеве» та «регіональне».

Отже, систему АТО можна уявити як таблицю:

Рівні самоврядування	Місцеве АТО	Регіональне АТО
----------------------	-------------	-----------------

Первинний	Село, містечко, селище район у місті	Селище район
Базовий	Місто	Місто
Спеціалізований	Місцеве АТО	Регіональне АТО

На жаль, Конституція залишає мало свободи у застосуванні термінів, які характеризують види самоврядування. Територіальні громади визначаються поняттями село, селище, місто. Однак цього недостатньо для організації системи АТО. Так, для об'єднання декількох малих сіл варто ввести окремий термін — «куш» чи «волость», якщо останнє не буде дратувати вухо педантичних українофілів. Наразі пропонується застосовувати термін «селище», до якого звикати не так важко, хоча доведеться пожертвувати загальнозвичаним розумінням цього поняття — «велике село».

Місто районного підпорядкування як АТО у зв'язку зі зменшенням популярності слова «підпорядкування» пропонується замінити на «містечко» чи навіть «муніципалітет» в значенні англійського «town». А от місту обласного підпорядкування можна залишити назву «місто», рівнозначне англійському «city».

Окремої уваги заслуговує термін «мегаполіс». Так визначають велике місто, яке за своїми розмірами, населенням та економіко-політичним значенням виходить за рамки тих компетенцій, які передбачається закріпити за містом.

Потрібно встановити чіткий критерій надання того чи іншого статусу. Принцип тут простий — функції, які неможливо чи недоцільно виконувати в рамках місцевого АТО, передаються до регіонального АТО. Якщо маленькі села не можуть реалізувати «джентльменський набір» повноважень, визначених первинним рівнем, вони здійснюються селищем. Якщо місто не має достатньо потужної кадрової, інтелектуальної бази, то повноваження базового рівня здійснюються районом. Тільки великі міста в змозі повною мірою реалізувати ті компетенції, які віднесено до рівня спеціалізованих.

Прості розрахунки бюджетних потреб та можливості їх реалізувати в рамках нормативного підходу показують оптимальні розміри АТО в залежності від кількості населення:

1-й рівень (первинний) — не менш як 4 тис. мешканців;
2-й рівень (базовий) — не менш як 40 тис.;
3-й рівень (спеціалізований) — понад 800 тис.

Звичайно, можуть бути винятки, пов'язані з другою умовою життєздатності АТО — керованість територією. Очевидно, що на Волині, в Степу, гірських місцевостях, де густота населення досить мала, території, які мали б бути охоплені в межах одного АТО, є надто великі, щоб можна було ефективно управляти ними. Тому варто запровадити також іншу умову — доступність мешканців до соціальних послуг. При цьому розрахунок бюджетних нормативів для таких АТО має ґрунтуватися не тільки на кількості споживачів, а й на інших критеріях — площа, протяжність шляхів, складність рельєфу території. Повинні враховуватись також історичні та етнічні особливості. Однак рішення про надання того чи іншого статусу відповідному АТО в та-

ких випадках мають регулювати дуже чіткі норми, які можна перевірити, щоб не було зловживань, адже надання певних переваг таким винятковим АТО автоматично зменшує фінансові нормативи бюджетної забезпеченості для всіх інших АТО цього рівня, які вписуються в загальну концепцію їх утворення.

Особливості мегаполісів

Якщо збільшення сільських та селищних рад уже сприймається як неминучість, то виділення окремих великих міст в ряд, рівнозначний областям, Києву та Севастополю, очевидно, не буде прийнятним однозначно. Однак такий крок об'єктивно вигідний і для керівництва держави, і для соціальної влади. Це не тільки вирішить проблему ресурсної невідповідності рамкам наданих компетенцій, а також замінить диполь протистояння центр — область на місто — область, оскільки місто практично порівнюється з областю, отримує самостійні прямі зв'язки з центром. Усувається також двозначність статусу Київської та Севастопольської державних адміністрацій як чогось унікального й тому слабко формалізованого.

Зменшується загроза поділу України на сфері впливу різних політико-бізнесових кланів. Крім цього, ми зможемо вписатися у схему адміністративно-територіальної класифікації Європейського союзу — всі області та мегаполіси належатимуть до рівня NUTS 2. А це важливо для нашої інтеграції в Європейське співтовариство, якщо, звичайно, ці наміри є справді реальні.

Не треба боятися того, що низка міст, які недостатньо до статусу мегаполіса за показником кількості населення, всіма правдами та неправдами його домагатимуться. Адже надання місту цього статусу відбуватиметься за наявності інших умов — наявності мережі спеціалізованих закладів, які обслуговують в основному населення міста, в той час як для обслуговування населення області мають існувати однотипні заклади. А утримання та амортизація цих закладів значно дорожчі, ніж установ базового рівня, їх потужності розраховані на охоплення великої кількості населення. Отож менші міста матимуть фінансові труднощі — розрахунок трансфертів з Державного бюджету здійснюється на кількість споживачів послуг. Має бути укладено також договори з обласними структурами про управління комунікаційними мережами та іншими системами життєзабезпечення міст — водозаборами, полігонами утилізації сміття тощо, а також врегульовано питання земельних сервітутів. До речі, ці питання актуальні і для міст, які належать до базового рівня, і для селищ.

Отже, запропонована система є достатньо стійкою — ресурсні обмеження краще всіх заборон застерігатимуть від надлишкової амбіційності.

Райони в місті

Розглядати їх як територіальну громаду не зовсім логічно — надто висока залежність міського району від життєдіяльності організму всього міста. Однак було б нерозумно не зважати на те, що низка повноважень, наданих місцевій владі, найефективніше здійснюється на районному рівні. Це, наприклад, дошкільна освіта, соціальний захист та соціальне забезпечення, ремонт житлового фонду. Досвід передових закордонних країн свідчить, що районування варто здійснювати, якщо кількість населення перевищить межу в 300 тис. осіб. Звичайно, при цьому необхідно створити представницький орган — районну в місті раду. Хоча Бюджетним кодексом видатки та доходи районних у місті бюджетів визначаються відповідно до встановлених міською радою повноважень за районними органами влади, однак є об'єктивна потреба узагальнити досвід реалізації районами цих повноважень і закріпити їх за-

конодавчо. В цьому разі район у місті набуде статусу АТО.

Впровадження реформи

Наявні адміністративні утворення поступово мають бути приведені у відповідність до запропонованої моделі. Так, село чи навіть місто в місті або набуде статусу району в місті, або змушене буде заявити про своє відокремлення від міста з усіма випливаючими з цього наслідками з укладення договорів на утримання зрошеної інфраструктури.

Створення АТО може йти або шляхом об'єднання, або шляхом приєднання. Під час об'єднання сіл кожне з них не втрачає свого статусу територіальної громади, назви населеного пункту та залишає певні повноваження базового характеру. А приєднання села до іншого чи до міста автоматично переводить його у статус мікрорайону. Процедура таких перетворень потрібно ретельно прописати, забезпечивши їх прозорість та демократичність. При цьому, звичайно, необхідно враховувати глибину зрощення інфраструктур цих територіальних громад, перспектив їх розвитку та вплив на інші АТО насамперед регіонального типу.

Так, логічно передбачити, що села можуть об'єднуватись, якщо відстань між межами їх заселення не перевищує 500 метрів. Приєднання населених пунктів до міста допускається, якщо відстань між їх межами заселення не перевищує 3 — 5 км. Щодо мегаполіса, то цей показник може становити 10 — 15 км. Це саме ті відстані, які є природними для громадян у їх виборі під час користування послугами бюджетних установ.

Вся територія України має бути розділена на ділянки, які повинні бути охоплені юрисдикцією АТО місцевого типу. Виняток можуть становити окремі території, наприклад, військові полігони, де запроваджується спеціальне управління спеціальною державною адміністрацією. Ці АТО утворюються окремими законами щодо кожного окремого АТО відповідно до загального законодавства про спеціальні АТО.

Є психологічний бар'єр сприйняття факту, що певне місто, яке мало статус обласного підпорядкування, може його позбутись, деякі села можуть втратити свою ідентифікацію, а деякі райони доведеться об'єднати. Однак бюджетна реформа спонукає до цього саме населення цих міст, сіл та районів. Адже з 2003 року залежність міст районного підпорядкування, сіл, селищ від суб'єктивізму районних органів влади буде істотно знижено — розподіл трансфертів буде на рівень нижче району. А в 2004 році не виключено, що трансферти до бюджетів територіальних громад взагалі будуть регулюватись законом, а не рішенням районних чи обласних рад.

І тоді маленьке місто, яке так домоглося статусу обласного значення, щоб захиститись від нав'язливої опіки районного керівництва, попаде в пастку ресурсної недостатності — трансферти розраховуються на кількість населення, в той час як реальні потреби у видатках залежать від закладеної проектною потужності бюджетних установ, мінімальні потреби яких перевищують розрахункові за формулою видатки. Керівництву міста доведеться укладати договори із сусідніми селами чи районом на передавання йому коштів на лікування людей, котрі відвідують лікарню, що утримується з бюджету цього містечка. Те саме з учнями, що проживають в навколишніх селах. Та найскладніше для місцевого керівництва буде соціальний захист населення. Це вже не кажучи про утримання апарату управління, який об'єктивно зростає відповідно до компетенцій, встановлених за базовим рівнем.

Тому процес відносного пониження статусу як об'єднання малих територіальних громад у селищні АТО чи дрібних районів в більші буде хоч і болісним, але природним — саме життя спонукає до цього. Вже тепер керівники деяких

містечок, які свого часу добились статусу обласного підпорядкування, зондують у Міністерстві фінансів можливість отримати кращі показники бюджетних розрахунків, мотивуючи це тим, що вони, мовляв, хоч і обласного підпорядкування, але розташовані все-таки в сільській місцевості.

Вплив реформи на виборче законодавство

Безперечно, проведення реформи адміністративно-територіального устрою вимагатиме проведення змін до цілої низки нормативних актів, однак найбільший вплив вони матимуть на виборче законодавство. Насамперед потрібно зупинити тенденцію вимирання периферійних населених пунктів, які приречені через хронічну ресурсну недостатність. Та й принципи формування районних та обласних рад заздалегідь передбачають їх слабкість перед виконавчими структурами.

Тому є потреба створити іншу схему управління та формування влади стосовно регіональних АТО. Логічно є схема, запозичена з критеріїв формування керівних органів ЄС — половина складу європейської комісії формується за принципом: від кожної країни по одному представнику, половина — пропорційно кількості населення. Якщо такий підхід застосувати до регіональних АТО, то в представницьких органах не буде переважної більшості депутатів з центру — центрального села — для селищної ради, містечка — для районної ради, міста — для обласної ради. Логічно було, щоб кількість депутатів дорівнювала подвійній кількості суб'єктів, що об'єднуються в АТО. Можливо, варто, щоб керівник представницького органу нижчого рівня автоматично ставав депутатом вищого рівня. Так, обраний населенням староста малого села входить до складу селищної ради (АТО регіонального типу першого рівня), обраний селищною радою секретар стає депутатом районної ради, а секретар районної — депутатом обласної ради.

Керівника виконавчої влади при цьому доцільно призначати радою, а не обирати всім населенням — у рамках регіональних АТО прямі вибори глави виконавчої влади за відсутності громадянського суспільства ведуть до авторитаризму, що на обласному рівні обов'язково переходить у сепаратизм. Уже новітня історія України не раз підтверджувала цю сентенцію. Якщо вже призначені Президентом представники центрального уряду не тільки допускають, а й спонукають до грубого порушення Конституції та законів, то що станеться, коли вони стануть практично безконтрольними князьками у своїй вотчині?

Дуже важливе є також питання найменування та перейменування АТО. Доцільно ввести в закон норму, яка є в деяких країнах Заходу, що перейменування допускаються лише шляхом додавання до назви АТО додаткових букв чи слів, які не змінюють черговості в загальному реєстрі АТО. Стосовно увіковічнення пам'яті видатних людей, то після смерті такої особи третє покоління громадян може об'єктивно оцінити її внесок у розбудову держави. Реально це не менш як 50 років. І звичайно, такі найменування дають лише новоствореним адміністративно-територіальним одиницям.

Можливо, висловлені в цій статті пропозиції здаються передчасними. Однак треба нагадати, що лише три роки тому ідеї, закладені нині в Бюджетному кодексі, сприймалися більшістю політичного істеблішменту країни досить скептично. Реформу адміністративно-територіального устрою потрібно готувати вже нині — не виключено, що умови для її впровадження незабаром будуть сприятливіші.

Віталій ОЛУЙКО,
народний депутат України;
Юрій ГАНУЩАК,
експерт Асоціації міст України з питань бюджету.

У НОМЕР

Понад 600 експонентів з країн СНД стануть учасниками Міждержавної виставки-ярмарку

З 14 по 17 травня 2003 року відбуватиметься Міждержавна виставка-ярмарок промислових технологій, засобів виробництва, товарів і послуг країн СНД у Національному комплексі «Експоцентр України».

Виставка-ярмарок проводиться під патронатом Президента України Леоніда Кучми. Вона буде першою зі щорічних виставок-ярмарків у державах СНД і наймасштабнішим виставково-ярмарковим заходом року в Україні.

Організаторами виставки-ярмарку є Національний комплекс «Експоцентр України», Виконавчий комітет СНД, Міждержавна рада з виставково-ярмаркової діяльності СНД, Міжнародний конгрес промисловців та підприємців. Органітет очолює віце-прем'єр-міністр України Д. Табачник.

Мета проведення виставки-ярмарку — розширення торговельно-економічних зв'язків між країнами СНД, поновлення традиційних ринків, розвиток кооперації в промисловості та науково-технічній сфері, реалізація спільних проектів у різних галузях економіки, розвиток інноваційної діяльності, залучення інвестицій в економіку країн СНД.

До участі в Міждержавній виставці-ярмарку заявлено вже понад 600 підприємств, фірм, організацій, установ із країн СНД: України, Російської Федерації, Республіки Молдова, Республіки Азербайджан, Республіки Вірменія. В експозиції візьмуть участь також представники Казахстану, Таджикистану, Білорусі, Узбекистану, Грузії.

(Закінчення на 25-й стор.).

Віденська кава по-навчальному

Відкриття в Києві «Віденської кав'ярні» стало першим кроком для організації в майбутньому українського ресторану в Австрії і австрійського ресторану в Україні. Як повідомив тороговельний радник Посольства Австрії в Україні Крістіан Гессль, відкриття кав'ярні стало можливе завдяки підписанню угоди про співпрацю між фірмою «Модуль» (Австрія) і президентом Асоціації навчальних закладів України туристичного й готельного профілю, ректором Київського університету туризму, економіки і права Володимиром Федорченком. Як заявив В. Федорченко, відкрилася не просто кав'ярня, а навчальний центр. Тут підвищуватимуть кваліфікацію фахівців, що працюють у численних кав'ярнях і барах у всій Україні. Він також сказав, що в найближчому майбутньому планується відкрити ресторан у Відні, в якому буде представлено страви української кухні.

Лист до редакції

Складаємо глибоку подяку керівництву Української держави, адміністраціям Києва і Полтавської області, Глобинського району і рідного Градицька, Міністерству культури і мистецтв України, всім добрим людям, землякам, друзям і творчим побратимам, усім, хто був разом з нами і розділив наш невимовний біль у зв'язку зі смертю найдорожчої нам людини — незабутнього Олександра Івановича Білаша.

Лариса БІЛАШ-ОСТАПЕНКО
і вся родина Білашів.

Наш колега, головний редактор «Парламентської газети» Російської Федерації Леонід Кравченко тривалий час очолював Центральне телебачення колишнього СРСР. За його безпосередньої участі на ЦТ з'явилася низка передач, зокрема «Взгляд», «До и после полуночи», які здобули нечувану популярність у країні. Водночас за волею долі Леонід Кравченко опинився в епіцентрі подій, що увійшли в історію під назвою «ГКЧП».

Нещодавно наш московський колега побував у Києві та в нашій редакції.

Сьогодні ми пропонуємо нашим читачам уривок з його книжки «Как я был телевизионным камикадзе», доповнений фактами, почерпнутими з нашої розмови, де розповідається про три доби, які змінили не тільки СРСР, а й світ.

Леонід КРАВЧЕНКО: Як я був телевізійним камікадзе

1. Чорні дні країни

Серпень вважають місяцем, приємним в усіх відношеннях, місяцем відпусток. Так склалася традиція, що саме на початку серпня завжди йшли у відпустки наші головні політичні лідери. І цього разу найкращий літній місяць не став винятком. Президент СРСР, Генеральний секретар ЦК КПРС Михайло Горбачов вирушив на відпочинок до Фороса. Водночас поїхало на південь багато міністрів і керівників провідних державних засобів інформації. Зібрався у відпустку і я, але Горбачов зобов'язав мене залишитися в Москві й готувати телебачення та радіо до найважливішої події року — підписання новоогарьовського договору.

Вийшло так, що саме на цей місяць припав пік моїх перевантажень. 5 серпня я розглянув і затвердив програми телебачення та радіомовлення на тиждень — з 19 по 26 серпня. І якщо сьогодні відкрити газети від 16 і 17 серпня 1991 року, то в них можна знайти тележурнали на 19—26 серпня. Погляньте, яким було оголошено

зав: «У Москві, та й у країні неспокійно. Ти це сам знаєш. Усі свої сподівання я пов'язую з підписанням новоогарьовського договору. Якщо не вийде, країна розвалиться. День підписання — 20 серпня. Час підписання — з 12-ї до 16-ї години. Продумай, Леоніде, сценарій прямої трансляції цієї урочистої церемонії. Повернуся до Москви — будь готовий доповідати».

У мене було зустрічне запитання до Горбачова. Річ у тім, що вранці з Алма-Ати зателефонували телевізійники і від імені Назарбаєва попросили організувати телевізійний міст з Красної площі в Алма-Ату. Йшлося про те, що 12 серпня з'їжджаються до столиці Казахстану лідери союзних республік. І, мовляв, добре було б присвятити цій події телеміст з показом виступів на Красній площі фольклорних ансамблів. Я запитав своїх казахстанських колег: «Ця зустріч лідерів має міжреспубліканський характер чи вона пройде з участю Горбачова? Адже він на відпочинку у Форосі...» У відповідь почув: «Про присутність Михайла Сергійовича нам нічого не відомо».

Я переповів Горбачову, що знаю про зустріч в Алма-Аті. Поцікавився: «Михайле Сергійовичу, а ви поїдете до Алма-Ати? Якщо так, то я візьмуся

ніхто їх не намагається заарештовувати.

Розмова з Горбачовим обернулася для мене зривом важливої поїздки до Англії, де з 17 по 20 серпня проходила зустріч журналістів Схід—Захід. Довелося відмовитися, проте ще в суботу, 17 серпня, я дав обширне інтерв'ю для Единбурга.

А напередодні, в п'ятницю, я мав розмову з керівником апарату Президента СРСР Валерієм Болдіним. Ми з ним

■ ■ ■
Я переконаний в одному: близькі сподвижники Президента полетіли до нього для узгодження одного з проектів запровадження надзвичайного стану
■

визначилися щодо телевізійного показу урочистої процедури підписання Союзного договору, призначеної на 20-те число. Болдін погодився і сказав, що 19 серпня Горбачов прилетить до Москви і ввечері в його кабінеті ми остаточно узгодимо телевізійний сценарій. Так і вирішили. Але вранці в суботу Болдін у складі групи керівників країни полетів до Фороса для переговорів з Горбачовим.

Про цю драматичну зустріч багато сказано-переказано. Я переконаний в одному: близькі сподвижники Президента полетіли до нього для узгодження одного з проектів запровадження надзвичайного стану. Треба було заручитися його підтримкою — бодай усною. Як підстави так вважати? Ну, по-перше, про це свідчать у своїх зізнаннях самі високопоставлені візитери до Фороса. Їм можна повірити хоча б з тієї причини, що ще в перші місяці 1991 року Горбачов доручив Павлову, Пуго, Крючкову, Янаєву та Язову готувати пропозиції із запровадження надзвичайного стану. Чим це було

спричинено? Тим, що Росія, по суті, оголосила банкрутом Радянський Союз (відмова платити до федерального бюджету основну частину російських податкових зборів, визнання верховенства Конституції РРФСР і російських законів над федеральними, бойкот будь-яких постанов союзного уряду, якщо вони стосуються Росії, тощо), вся обстановка в СРСР стала некерована. Прибалтика та інші республіки готові були залишити СРСР. Ось чому загнаний у куток Президент СРСР і дав доручення про запровадження надзвичайного стану.

Було розроблено чотири варіанти запровадження надзвичайного стану. Коли з ними ознайомили Горбачова, він сказав: «Гаразд. Нехай поки що полежать». Я про це детально розповідаю через те, щоб легше

було зрозуміти мій стан у ніч на 19 серпня, коли офіцери КДБ вивезли мене з державної дачі в Жуковці і доставили на Стару площу до будинку ЦК КПРС. Але спочатку був телефонний дзвінок приблизно о першій годині ночі. Телефонував секретар ЦК Манаєнков. «Леоніде Петровичу, — сказав він, — нам терміново треба зустрітися. Справа вкрай невідкладна».

Я спробував упиратися, мовляв, чи не можна почекаати до ранку.

— Ні, — твердо заперечив Манаєнков. — Коли ви прийдете до нас, зрозумієте, що справа не терпить зволікання.

...У кабінеті Манаєнкова був ще перший секретар Московського міськкому партії Прокоф'єв. Без особливих передмов мені показали для ознайомлення документ, точніше, його проект, яким оголошувалося про створення «ГКЧП». Як коментар було сказано, що готується запровадження надзвичайного стану. Але поки що не зрозуміло, чи в країні, чи в Москві та Ленінграді. Манаєнков роз'яснив, що основні документи ще в роботі і їх потрібно буде забрати після четвертої ранку в Олега Шеніна, який заміщував Горбачова на посту генсека.

У мене до зустрічі з Шеніним ще було півтори години в запасі, і я заїхав попередньою на Таганку у свою квартиру. Якось миті сяйнула думка: «А чи не порадитися мені з Горбачовим?» Зазвичай набрав відповідний номер (у мене і вдома було встановлено урядовий зв'язок), проте виклик не проходив. Моє занепокоєння зростало, і з нелегким серцем я вирушив до Шеніна.

Він зустрів мене у кабінеті і без передмов оголосив: «Надзвичайний стан запроваджено в Москві. Ось пакет документів, які потрібно з шостої ранку передавати по телебаченню та радіо». Поки я побіжно переглядав папери, Шенін встиг розповісти, що напередодні представницька делегація була в Горбачова у Форосі (він дав зрозуміти, що сам перебував у складі делегації) і провела з ним гостру розмову з приводу запровадження надзвичайного стану. Горбачов начебто пропонував це зробити, лише заручившись попередньо підтримкою Верховної Ради. Але, як Шенін дав зрозуміти, делегація наполягала на своєму: запроваджувати надзвичайний стан негайно. Врешті-решт Горбачов гнівно мовив «Ну чорт з вами, робіть. Але обов'язково і терміново треба зібрати Верховну Раду, щоб усе законно було».

Я не зміг прочитати всі документи — часу було обмаль, але встиг ознайомитися з листом Лук'янова та указом Янаєва, де було сказано, що у зв'язку з хворобою Горбачова віцепрезидент бере обов'язки Президента на себе. В мене коти зашкрябали по душі. Що ж могло бути насправді з Горбачовим? Ця тривога потроху

згасла того дня лише після повідомлення, що на спеціальній прес-конференції виступить його лікар і все пояснить.

До Останкіно я прибув десть за двадцять хвилин до шостої ранку. На цю пору телецентр було оточено десантниками і бронетранспортерами. Спочатку мене самого до приміщення не пускали, не допомагало навіть моє депутатське посвідчення. Але втрутився офіцер безпеки, який мене супроводжував, він кудись зателефонував з машини — і все владналося. Щоправда, звернув увагу, що Останкінська башта оточена автоматниками, в ефірних зонах перебували посилені наряди міліції. До мого кабінету тягнули якийсь додатковий зв'язок. Раз по раз потрапляли на очі незнайомі люди в цивільному. Ми почали працювати в умовах захопленого телецентру.

З мого боку вказівки були тільки програмного характеру. Диктори читали документи, які мені вручив Шенін. Хочу особливо підкреслити, що це були заяви Голови Верховної Ради А. Лук'янова, указ віцепрезидента Г. Янаєва, заява радянського керівництва, підписана Янаєвим, Павловим і Баклановим. Крім того, звернення віцепрезидента СРСР Янаєва до глав зарубіжних держав і Генерального секретаря ООН та перше звернення «ГКЧП» до радянського народу. Інакше кажучи, це були документи, підписані всіма вищими керівниками країни, окрім Горбачова. І коли через певний час багато хто намагався дати юридичну оцінку того, як називати події 19 серпня — державним переворотом, путчем чи якимось іншим, то треба пам'ятати таку особливість. Це не той класичний варіант державного перевороту, коли до влади приходять якісь «чорні полковники», тобто люди, котрі не стояли при владі. На чолі «ГКЧП» були люди, які мали вищу владу в країні.

Мене не раз запитували потім, зокрема і слідчі на численних допитах: чи не могли б ми відмовитися читати документи «ГКЧП» по ТБ та радіо? У відповідь я щораз підкреслював: вибору в нас не було. Відповідно до Закону про пресу, статті 23, ми зобов'язані були оголосити ці документи без будь-якої правки, бо їх підписали вищі посадові особи країни.

2. Поховані сподівання

Однією з найбільших помилок керівників «ГКЧП» була цілковита неспроможність грамотно розпорядитися і вміло використати роботу державних засобів масової інформації. І передусім електронних — телебачення та радіомовлення. Здійснювалися заходи лише захарборонні, тоді як треба було задіяти теле- і радіоканали для ґрунтового, а головне — доказового роз'яснення цілей і завдань створення «ГКЧП». Натомість було наказано вилучити з програм будь-який живий

телевізійний день на фатальний понеділок 19 серпня. Ви побачите, що там планувався показ фільму-балету «Лебедіне озеро» та нового художнього телефільму «Три ночі».

А тепер повернімося до початку місяця. Вже 8 серпня я вирушив до Ленінграда, щоб бути присутнім на дуже важливій церемонії підписання протоколу про проведення Ігор доброї волі в цьому місті. А 9 серпня під час обіду в лінінградському готелі «Смольнинська» мене знайшов за телефоном з Фороса Михайло Горбачов.

Привітавшись, Михайло Сергійович запитав: «Ти що, Леоніде, сховався в Ленінграді?» Я розповів йому про свою місію, і тоді він попросив: «Повертайся терміново до Москви й одразу завтра зателефонуй мені по урядовому зв'язку. По міському телефону розмовляти не можу».

Наступного дня вже зі свого кабінету я зв'язався по спецзв'язку з Горбачовим. Він ска-

19 серпня 1991 року

за організацію телемосту. А якщо ні, нехай цим займається Всеросійська телекомпанія».

Була пауза. Потім з неприємним роздратуванням Горбачов зазначив: «Отакої, за мою спиною про щось змовляються. Ні, я цю справу поламаю...» Але Борис Єльцин своєї поїздки до Алма-Ати не відминув. Він лише переніс її терміни і побував у гостях у Назарбаєва саме напередодні путчу. 18 серпня після хлібосольних зустрічей Єльцин повернувся до Москви, де власне застілля тривало допізна, отож його пробудження вранці після повідомлення про телебаченню та радіо про «ГКЧП» було вдвічі тяжким. Проте, за свідченням поінформованих джерел, Єльцин та його оточення близько сьомої ранку на машинах примчали до Білого дому і, на свій подив, виявили, що всі телефони працюють і

20 серпня 1991 року

ефір, а роботу другого каналу дублювати з першим.

Модель подвійного каналу, коли одні й ті самі передачі йдуть водночас по обох загальносоюзних каналах, мені добре була відома із сумних часів похорону генеральних секретарів ЦК. Отож усе це не раз відпрацьовувалося в програмній сітці. Принциповим було те, що я вирішив не ламати за змогою заздалегідь оголошену та опубліковану минулого тижня програму телевізійного дня на 19 серпня. А вона передбачала показ фільму-балету «Лебедине озеро» та нового телефільму «Три ночі».

Чому я так вчинив? Мені геть не зрозуміла була роль Горбачова в оголошенні надзвичайного стану. Добре знаючи його схильність до великих політичних маневрів і прагнення ніколи не «засвічуватися» під час прийняття ризикованих і непопулярних рішень, я цілком міг припускати, що «ГКЧП» освячено і волею Президента. З другого боку, а раптом він справді тяжко хворий і його фактично усувають від влади? Тоді мені, відомому як людина Горбачова, просто непристойно було поставати проти нього.

І потім насторожував такий факт. Адже якщо серйозно ставити найпотужнішу пропагандистську зброю — телебачення та радіомовлення під гвинтівку «ГКЧП», треба було заздалегідь (бодай за добу) ввести мене в суть справи. А тут за найтаємнічіших обставин вивозять уночі з державної дачі і повідомляють змовницькі сенсаційну новину. Повідомляють в останню годину, не розуміючи специфіки роботи телебачення та радіомовлення. Таке завдання навіть чарівникові не під силу, і тому я прийняв рішення не відміняти заздалегідь оголошених теле- і радіопрограм. Відклали лише музично-розважальні передачі. Ось чому ми зберегли в ефірі і «Лебедине озеро», і прем'єру телефільму «Три ночі», оголошені в програмі телевізійного дня ще минулого тижня.

А впродовж 19 серпня було справжнє пекло. Спробував зв'язатися з Горбачовим. Зрозумів, спецзв'язок з ним заблоковано. Виходив на членів «ГКЧП», умовляв виступити по телебаченню і роз'яснити, що насправді відбувається. Ніхто не погодився, пославшись на те, що ввечері буде їхня прес-конференція, ось її й потрібно показати в прямому ефірі. Один тільки Анатолій Лук'янов пообіцяв дати коментар, але наступного дня. «Розумієш, Леоніде Петровичу, — сказав він, — основний мій головний біль — терміново скликати Верховну Раду. На пошук їх кинуту наявних людей апарату. Адже у всіх відпустки, роз'їха-

лися по всьому Союзу, а дехто й за кордоном».

Багато громадських організацій зверталося з проханнями виступити по телебаченню на підтримку «ГКЧП». На телецентр прибули більш як сто представників «Трудової Москви», але їх не впустили до приміщення. Керівники деяких союзних та автономних республік також готові були заявити по ТБ і радіо про свою готовність підтримати запровадження надзвичайного становища. А дехто навіть надіслав свої готові телероліки. Серед них було, зокрема, телезвернення Назарбаєва.

За безперервними телефонними дзвінками складалося враження, що більшість підтримує «ГКЧП». А ось московська влада заявила про іншу позицію. Зателефонував Гавриїл Попов і попросив: «Ми з Лужковим удвох хочемо виступити по телебаченню і заявити протест. Надай нам таку можливість». Я гірко пожартував: «Мужики, вас до телецентру не впускають, тут особливий режим». «Ну тоді надішли нам камеру, сам приїжджай і втрюх гуртом виступимо проти», — наполягав Попов. «І мене до вас не випустять, адже ми працюємо під контролем». «Ну тоді, чорт з вами, май на увазі — більше трьох днів вони не протримаються, а ти упускаєш свій шанс», — тільки й сказав на прощання Попов.

Увечері ми трансливали прес-конференцію керівництва «ГКЧП». Її чекали з нетерпінням, тим паче передбачався виступ лікаря про здоров'я Горбачова. Проте лікар, який його лікує, не виступив. А Геннадій Янаєв, котрий вів прес-конференцію разом зі своїми сподвижниками, пояснив, що після одужання Президент візьметься до виконання своїх обов'язків. І демонстративно підкреслив, що Горбачов — його друг і вони разом іще попрацюють. До речі, слід зазначити, що в усіх документах «ГКЧП» ніде не було відкритої критики Горбачова. Тільки в доволі похмурих тонах оцінювалася економічна ситуація, що склалася в країні. Але її і прикрасити було неможливо.

А загалом прес-конференція дуже розчарувала. Печать якоїсь невпевненості проступала майже в кожному виступі. Увечері я поїхав на дачу. В програмі «Время» знову було прочитано всі документи «ГКЧП». А потім ішов репортаж, зроблений Сергієм Медведєвим з мого дозволу. Пролунав виступ Єльцина. Дали ми й нерозбірливу заяву Кравчука, українського лідера.

Показ цих матеріалів викликав різкі відгуки. Як мені потім розповідали, в програмі «Время» телефони просто розрива-

лися. Саме на тлі цих безперервних дебатів, постійних телефонних дзвінків, нескінченних виволочок, претензій, що лунали з різних боків — від «червоних» і «білих», ми вирішили направити до Білого дому пересувну телевізійну станцію для проведення 21 серпня прямої трансляції засідання російського парламенту.

Але напередодні увечері мене викликали на засідання «ГКЧП» у зв'язку з прийняттям постанови про

регламентацію діяльності телебачення та радіомовлення. Прибув на засідання близько 8-ї години вечора. Зайшов передусім до приймальні Янаєва,

■ ■ ■

Чому я так вчинив? Мені геть не зрозуміла була роль Горбачова в оголошенні надзвичайного стану. Добре знаючи його схильність до великих політичних маневрів і прагнення ніколи не «засвічуватися» під час прийняття ризикованих і непопулярних рішень, я цілком міг припускати, що «ГКЧП» освячено і волею Президента

■

якого добре особисто знав. Коли ми навіть в одному будинку мешкали. Коли з кабінету вийшов сам Янаєв, він був дуже стомлений. Запитав мене з якоюсь прикрістю: «Льоню, а ти чого тут стовбичиш?» Я просто відповів: «Геннадію, мене Борис Пуго покликав на засідання. Адже ви збираєтеся прийняти постанову щодо телебачення та радіо. Начебто з тобою узгоджено...» «Так-так, справді. Що ж, пішли на засідання, це поверхом вище», — погодився Янаєв.

Коли піднімалися нагору, на сходах між поверхами в напівтемряві натрапили на будівельні риштування. Очевидно, вдень тут ще робили ремонт. Янаєв рішуче нирнув під ці риштування, я — за ним. Коли обоє обтрушувалися від пилу, він не без гумору зазначив: «І тут... твою матір, барикади понабудували!»

Спочатку усамітнився основні дійові особи — члени «ГКЧП». Про щось радилися за зачиненими дверима. Через півгодини покликали решту. Янаєв одразу зачитав драматичну заяву, що шокувала, як мені здалося, навіть найближчих сподвижників. Він оголосив, що за жодних умов нападу на Білий дім або будь-яку іншу державну установу Росії у Москві не станеться. І тут-таки віддав цю заяву мені зі словами: «Терміново в програму «Время». Настала, як у «Ревізорі» в Гоголя, німа сцена. Потім відбувся короткий обмін думками. Сенс реплік зводився до того, що членів «ГКЧП» по радіо і по ТБ оголошують уже державними злочинцями (я це прийняв на свій рахунок), а тут закликають дати гарантію, що жодну російську урядову установу не буде захоплено, а чутки про арешт керівників Росії — справжнісінька вигадка. Янаєв обвів поглядом усіх і запитав: «Справді хтось є, хто вважає, що треба нападати на Білий дім?» У залі повисла мовчанка. Проте він тут-таки попросив мене повернути його заяву назад. Вона так і не побачила світ. Потім з корот-

кою довідкою виступив Бакланов. Він змалював тяжку соціально-економічну ситуацію в країні на той час і сказав, що обіцяні у зверненні до народу зниження цін та інші пільги не проводять у життя. Потрібно терміново знаходити кошти, щоб підтримати обіцянки «ГКЧП». Присутні на засіданні перші заступники глави уряду Догужєв і Маслюков досить різко на це відреагували. «Коли ви створювали свої документи, то з урядом не узгоджували», — заперечив Юрій Маслюков. Він нагадав, що в бюджеті — цілковита дірка і, коли робили обіцянки, не враховували, що кошти взяти нема звідки.

У цей час без обговорення мені вручили документ, що регламентує роботу ТБ і радіо. Я його переглянув і шепнув на вухо Борисові Пуго: «Що робити?» Він порекомендував терміново передати в ефір. До програми «Время» залишалися лічені хвилини, тому документ факсом терміново направили на телебачення.

У ці самі хвилини мене покликали в приймальню до телефону. З'ясовується, телефонував Володимир Шербаков, перший заступник прем'єра.

— Я спробував передати для програми «Время» терміновий документ, але без твого дозволу його в програмі «Время» не приймають, — поскаржився він.

Я, звісно, поцікавився змістом документа. З'ясовується, це було повідомлення уряду про призначення Віталія Догужєва виконувачем обов'язків прем'єр-міністра. Валентин Павлов занедужав.

За урядовим телефоном я дав відповідне розпорядження і залишився в приймальній біля телевизора. Невдовзі оголосили перерву, і учасники засідання «ГКЧП» висипали до приймальні. Серед перших з'явилися Догужєв і Маслюков. Я одразу підійшов до них і розповів про дзвінок Шербакова. Обличчя Догужєва перекошилося в гнів.

— Про яке засідання уряду може йти мова, якщо ми з Маслюковим тут, — обурювався Догужєв. — Це Шербаков спихнув на мене свої обов'язки

■ ■ ■

Слід зазначити, що в усіх документах «ГКЧП» ніде не було відкритої критики Горбачова

■

замішувати Павлова. Цей номер йому не пройде!

Віталій Догужєв, невисокий на зріст, увесь скуйовджений, продовжував обурюватися. Його заспокоював великий добродушний Юрій Маслюков:

— Віталію Хуссейновичу, ну що ти, їй-Богу, кип'ятишся? Нічого страшного, ну побудеш кілька днів прем'єром... Знаєш, поїхали звідси, баднемо по склянці горілки за наше здоров'я і твоє призначення — та й усе на тому. Тут більше робити нема чого.

Так вони й зробили. Їхній приклад наслідував і я, вирушивши на дачу в Жуковку.

Наступного дня ми організували пряму трансляцію засідання російського парламенту. Кілька разів повторно давали його в ефір.

Десь близько п'ятої-шостої години вечора мені зателефонували керівники обох палат Верховної Ради СРСР Іван Лаптев та Рафік Нішанов з пропозицією прокоментувати події, дати оцінку військово-політичному путчу як спробі державного перевороту. Їх виступ планували показати увечері в програмі «Время». Я, звісно, дав згоду.

З'явилися вони майже о 17-й годині, дуже хвилювалися. Запис не виходив, зробили кілька дублів. І тут раптом у студії лунає телефонний дзвінок. У слухавці чую жіночий голос: «Це з Фороса. З вами хоче переговорити Михайло Сергійович Горбачов». Я попросив зателефонувати мені через п'ять хвилин до мого кабінету, адже там телефон урядового зв'язку. І справді, через кілька хвилин почув характерний голос Президента:

— Вітаю тебе, Леоніде! Я цілком заволодів ситуацією у країні. Встиг уже переговорити з президентом США. Я тебе прошу записати мою офіційну заяву для радянського телебачення!

Він почав надиктовувати текст заяви, а на завершення попросив:

— Я вважаю, Леоніде, що ти сам маєш оголосити в програмі «Время» мою заяву. До речі, хочу запитати тебе — ти заодно, чи що, був з цим «ГКЧП»? Якого біса ти показав їхню прес-конференцію?

Я заперечив і розповів Горбачову про те, як став заручником цих подій.

— Ну гаразд, не переживай, — сказав на прощання Горбачов. — Приїду до Москви, в усьому розберемося.

Коли зумів розшифрувати свої записи, надиктовувати друкарці текст, замислився: чи маю право я особисто виходити в ефір з цією заявою? Чи не буде це пошло? Хоч би як там було, після деяких роздумів дійшов висновку, що все-таки правильно буде в такий момент викласти офіційну заяву Президента СРСР не керівникові державної телерадіомовної компанії, а дикторові телебачення. Так і зробили. Про що я ніколи не жалкував.

Дивним і важким був ранок 22 серпня. Я приїхав на роботу, і мій перший заступник Лазуткін повідомив, що в нього в гостях міністр преси і засобів масової інформації РРФСР Полторанін. Треба зустрітись. Зайшов до них. Полторанін без натяків зробив офіційну заяву, що мене усунуто з посади голови Всесоюзної державної телерадіомовної компанії і про це буде Указ Президента Єльцина. Заодно Полторанін попередив мене про кримінальну відповідальність, оскільки на телебаченні зачитували документи «ГКЧП». Ми дуже посеречалися. «Не Єльцин, — заперечував я, — призначив мене керувати телебаченням і радіо Радянського Союзу, і не йому мене звільняти з посади. Це має право робити тільки Горбачов».

Проте я був наївний. Через день на входних дверях мого кабінету було зірвано табличку «Л. П. Кравченко», а натомість хтось почепив папірець «державний злочинець». І тоді спочатку був Указ Президента Росії про мого звільнення, а через добу цей неправовий документ завірів своїм Указом Президент СРСР.

Михайло Сергійович не захотів запросити мене, розпитати, як мені працювалося в дні надзвичайного стану. Втім, він завдав передусім непокоївся тільки про себе.

...Усю осінь 1991 року мене, народного депутата СРСР, запрошували до Генеральної прокуратури РРФСР. Більш як 12 допитів! А десь наприкінці листопада старший слідчий в особово важливих справах запитав мене: «Адже ви ні в чому не винні, то чому жодного разу до нас у Генпрокуратуру не зателефонував Горбачов і не заступився за вас?»

Більше Михайло Сергійович мені жодного разу не зателефонував. Я йому також.

Фото із архіву «ГУ».

Сидять на плечах дітей

НЕКУЛУАРНА РОЗМОВА

Ми поступово звикаємо до словосполучення «найгірші форми дитячої праці». На жаль. Бо що хороше в тому, що дедалі спокійніше ставимося до повідомлень ЗМІ на кшталт: «У Криму 19-літня сутенерша змусила вийти «на панель» двох дівчат-підлітків, які втекли з дому».

Саме про це йшлося на засіданні «круглого столу», організованого ІРЕС (міжнародна програма з використання дитячої праці), Спілкою орендарів і підприємців України та Світовим банком.

За офіційними даними, понад 450 тисяч наших дітей працюють в умовах, які не відповідають елементарним вимогам.

До того ж на кожному кроці порушуються права дитини, працю якої експлуатують не тільки бездушні батьки, а й безсовісні дядечки-тітоньки. На городах, у барах-кафе, на ринках.

Щоб викоренити зло, треба його виявити. А ще — знайти причини його появи.

У столиці, впевнений, знають що й де шукати — «круглий стіл» це підтвердив. А як у регіонах?

Яка, зокрема, прокурорська роль у профілак-

тиці і виявленні найгірших форм дитячої праці?

Про це розмова нашого кореспондента з прокурором Дніпропетровської області **Володимиром ШУБОЮ**.

— Своєрідною сенсацією стало повідомлення про криворізького хлопчика, який через батька подав позов до суду про незаконне, на його думку, притягнення неповнолітнього до праці. Після публікації в «Голосі України» ми отримали багато листів, які свідчать про неординарне ставлення людей до проблеми.

— І це закономірно. Одні вважають прибирання території школи принизливим, інші, зокрема вчителі, наполягають на тому, що ця робота благородна, бо виховує в дітях ділові якості, без яких нині не вижити. Правомірність дій шкільного керівництва перевіряла прокуратура Довгинцевського району. Як з'ясувалося,

учнів школи № 84 з Кривого Рогу справді минулого навчального року залучали до суспільно корисної праці, яка передбачена статтями статуту школи. Ухвалою Довгинцевського місцевого суду позов криворізького школяра залишено без розгляду, оскільки позивач не надав потрібних документів.

— Володимире Васильовичу, це була не перша перевірка вашими колегами дотримання ст. 188 Кодексу законів про працю. Поки на всіх рівнях активно обговорюють питання про експлуатацію дитячої праці, прокуратура області чи не перша в країні почала проводити перевірки законності зас-

тосування праці хлопчиків і дівчаток, котрі не досягли віку, з якого законодавством дозволяється працевлаштування.

— Конвенція ООН про права дитини і наші закони передбачають захист від економічної експлуатації та від будь-якої роботи, що завдає шкоди здоров'ю. В багатьох випадках праця є перешкодою у здобутті освіти.

За статистикою, у країні понад 30 тисяч підлітків шкільного віку не вчаться. А ті, які відвідують школу нерегулярно, значно відстають розумово. І морально вони деградує, бо вважають, що вчитися необов'язково, коли і в 14 можна заробляти. А що його чекає через п'ять років? Безробіття, звісно, бо хто і на яку посаду візьме без освіти, а значить, і без спеціальності? Отже, прямий шлях у злочинці.

— Або у жебраки. До речі, чи вважається працею жебракування?

— Це, однозначно, не економічна діяльність, але ж ми знаємо, що жебракуючі — часто основні годувальники сім'ї. Або злочинних елементів, які на дітях роблять

брудний бізнес. Торік за втягування неповнолітніх у цей «промисел» прокуратурою порушено 16 кримінальних справ.

— Як здебільшого використовуються підліткова робоча сила?

— По-різному. Скажімо, Л. С-ва з Кривого Рогу експлуатувала свого 13-річного онука, який залишив школу заради бабусиних ринкових прибутків. А троє підлітків із Новомосковська під час літніх канікул за копійки розвантажували і прибирали територію магазину підприємця Г. Г-ва. Прокурор Ленінського району Дніпропетровська притягнув до кримінальної відповідальності С. С-цю за незаконне використання малолітніх хлопців на розвантаженні кавунів.

— Цим перелік неправедних справ новоспечених експлуататорів, впевнений, не обмежується. Та проблема, незважаючи на п'ятирічний, щонайменше, досвід її повсякденного розв'язання, загострюється. Здавалося, якби кожна відповідна служба взялася виконувати закони...

— У тому й біда, що не кожна державна структура виконує як слід свої обов'язки. Візь-

міть службу у справах неповнолітніх, яка за всіма мірками найближче до дітей вулиці. Торік до органів прокуратури області від неї не надійшло жодного повідомлення про порушення законодавства з прав підлітків, а тим часом їх виявлено близько 200. Факти грубого порушення законів про працю неповнолітніх встановлені з ініціативи і за завданням прокуратури. Служба у справах неповнолітніх під час рейдів не звертає уваги на дітей, що працюють у приватних господарствах, на ринках, не з'ясовує їхній вік, тривалість робочого часу, розмір зарплати, наявність трудових угод тощо. А тим часом лише за результатами вибіркового перевірок, проведених колегами, порушено сім кримінальних справ за фактами експлуатації дітей, з яких чотири направлено до суду, а дві вже розглянуто з винесенням обвинувальних вироків.

Хочеться вірити, це стане пересторогою для інших любителів дармової робочої сили.

Іван Ілляш.

Київ—Дніпропетровськ—Київ.

ЖИВИ ЩАСЛИВО

Тобі

Хто б ти не був, де б ти не жив — на хуторі, у селі, коло тунелю на піддорозі Київ — Львів, чи іще десь, є у тебе комп'ютер чи немає, якщо в тебе є бажання знати, розвивати світогляд, гідний людини, готовність докласти зусиль, щоб пробитися — перемогти, невже: ти подолаєш опір і сянеш свого.

Щоправда, тобі не позаздриш.

Бути молодим і здобувати глибинні знання сьогоднішнього ще більш складно, ніж було тоді, коли я був молодим і відчував доконечну потребу систематизованих знань. В університеті, до якого я кланявся і раз, і вдруге, місяця для мене не виявилось. Декан журналістики вже в спину мені сказав: «І, взагалі, такі, як ти, письменники, тільки псують газету!»

Сумнівне твердження!

Ось збірки публікацій, які останніми роками друкувалися в газеті, у тому числі і таких, як «Голос України» та «Літературна Україна».

І все ж тобі можна позаздрити. Бо ти молодий. Ти тільки починаєш свою боротьбу, ім'я якій — життя людське!

Здається, наче щойно, учора, ставав на дорогу, яка сьогодні належить тобі, Михайло Ломоносов. Причував. Шукав звершення. З Архангельська прибув до Києва. Але бачив, що тут йому учитися нічому, і повернувся до Москви, щоб чекати справжнього... Або ось Шевченко. Ледве взнав кирилицю, а душа в облозі: цілого народу і усієї, не панської, історії. Кріпкий зроду, бунтівний Шевченко. А Гоголь? Тонке, хворобливе начало, яке іще в Ніжинській гімназії почало волати на увесь світ: «Но у меня океан в груди!»

Океан.

Прислухайся до себе, про що шепочуть хвили? Збагни, для чого ти прийшов у світ. І, навіть знаючи, що ніхто, крім твоїх батьків, тебе не кликав, ніхто тебе не хоче, особливо у вищих сферах діяльності, подаруй собі перемогу! А ключ до неї відомий, єдиний — знання. Знання глибинні, не з комп'ютера і не з лекцій сумнівних академіків, яких розплодилася особливо рясно за останнього десятиліття, тобто у твій час.

Справжні знання людство збирало по золотій крупинці і, врешті, закарбувало в книгах. Їх світ відкривається тільки тим, хто їх знаходить і хто знаходить час, щоб розкрити їх обкладинки.

Самоосвіта доконечна! І тривати вона повинна постійно, від твоїх і до моїх літ.

Читай.

І живи щасливо.

Григорій КОЛІСНИК.

Маестро вчитель

Одним із беззаперечних брендів Буковини, яка явила світові Володимира Івасюка, Назарія Яремчука, Дмитра Гнатюка, Софію Ротару, є Юрій Миколайович Гіна — народний артист України, лауреат літературно-мистецької премії ім. Сидора Воробкевича, професор музичної кафедри Чернівецького університету ім. Ю. Федьковича, директор дитячої музичної школи №1, керівник і диригент камерного оркестру обласної філармонії, композитор, скрипаль, якого знає і поважає музична громада і в Україні, і за кордоном. Його учні з гідністю тримають марку свого вчителя. І досі, незважаючи на те, що самі стали дорослими людьми, відомими музикантами, мають поважні звання, вони частенько звертаються до нього по пораду. А у дні народження, ювілеїв учитель приймає вітання з різних кутків землі. Америка, Німеччина, Іспанія, Австралія, Хорватія, Ізраїль — ось далеко не весь перелік країн, де з успіхом працюють його учні, його діти, для яких його слова, його думка чи порада є істиною в останній інстанції.

У житті часто трапляються парадокси. Буває, що спершу авансується звання і лише роки потім воно набирає реального сенсу (чи ні). В Україні таких прикладів багато. А буває навпаки. Звання приходить уже як завершальний акорд бездоганно написаної симфонії. Звання народного артиста Юрій Гіна отримав лише рік тому, проте давно мав його, по суті, від людей, які знають його як керівника, учителя і професійного музиканта. А це, погодьтеся, найкраща, найоб'єктивніша оцінка здобутків митця.

Юрій Миколайович небагатослівний. Крім того, щільний робочий графік також не сприяє розмовам за кавою. І все ж таки наша розмова відбулася, хоч і ціною його обіду.

— Юрію Миколайовичу, ви приїхали чи повернулися до Чернівців після успішного закінчення Київської консерваторії ще зовсім молодим, коли у литаври б'ють амбіції і честолюбство. Блискуча освіта, помічений талант — широка дорога у мистецтво. Чому ж

усе-таки Чернівці? Чи не було інших пропозицій?

— Пропозиції були, і різні. Львівська, Запорізька філармонії запрошували як соліста. Міг, звичайно, залишитися і в Києві. Але хочете вірте, хочете ні, хотілося додому. Земля ця не так легко відпускає від себе, принаймні мене. Тут жили мої батьки, сестри, тут залишилася дружина з маленькою донечкою, за якими я дуже сумував. (Одружився ще на першому курсі консерваторії). Тому і повернувся сюди, хоча, правду кажучи, про учительство ніколи не думав. Навіть коли став директором дитячої музичної школи, то вважав, що це тимчасове явище. Але, як кажуть, ніщо не буває більш постійним, ніж тимчасове. Ось цей постулат і підтвердився. Вже 45 років як очолюю дитячу музичну школу № 1. А з 1975 року, коли був створений камерний оркестр при обласній філармонії, я ще й диригент цього оркестру.

— Що для вас є учительство?

— Дуже містке запитання. Скажімо до прикладу,

учитель-музикант має не тільки навчити учня нотної грамоти чи гри на інструменті. Крім цього, він має доторкнутися своєю душею до душі учня, зріднитися з ним, тоді буде максимальне взаєморозуміння, взаємоприйняття. Я не скажу, що це буває завжди. Процес іде взаємно, тобто з обох сторін. Та якщо так усе ж трапляється, тоді учитель і його учні стають рідними на все життя. Я щасливий, бо маю таких учнів. А взагалі учительство... в ньому є елемент незбагненності. Дитина, яка не вміє правильно тримати смичок, і скрипка для неї заважка і завелика, а звуки, які з неї видобувають... І ось уже рука смичка стають шораз плавнішими і впевненішими, звуки — досконалішими. І хоча розумію, що це не за шучим велінням, а між цими періодами — копінка тривала праця, усе ж іноді не можу позбутися відчуття дива. Хоча талант, праця, бажання — це і є складові дива.

— Що первинне — творчість чи нагорода?

— Для мене — творчість. Про нагороду думати ніколи, та й не звик. Працюю. Це головне. Отримує результат у вигляді

того дива, про яке уже казав. І вважаю найголовнішою нагородою успіхи моїх учнів.

— Звання — це аванс чи підсумок діяльності?

— Звання — це не заохочувальна премія, це серйозна відзнака державою роботи митця.

— Ваш робочий день розплановано буквально по хвилинах. Не втомлює?

— Усе, що я роблю, мені подобається. Іноді здається, не зможу втомитися і почуватися не дуже, але десь беруться сили, відкривається друге чи ще якесь надцятє дихання — і все гаразд. Ідеш і робиш усе, що потрібно. Проблеми, звичайно, дошкуляють, основна — відсутність коштів. Наприклад, я підготував до друку збірку із 21 твору, з яких 12 оригінальних, а грошей на її видання нема. А це дуже потрібний музичний матеріал для шкіл, училищ тощо. Зарплати у камерному оркестрі просто смішні. А музиканти переважно молоді, молоді сім'ї. І колектив дуже хороший: класні музиканти, відповідальні. Перед концертом три дні поспіль приходили на репетиції. Це показник, адже оркестр — не основне їхнє місце роботи. І для репетицій треба було знайти і час, і можливість. Я усім їм дуже вдячний.

Ось така вийшла бесіда за кілька годин до концерту камерного оркестру. А маестро ще треба було передивитися партитури творів, які виконуватимуть.

Красивий, шляхетний чоловік, може, надто серйозний. Але через кілька годин він вийде на сцену — і, крім музики, для нього нічого не існуватиме.

Сергій СУЛИМА.

У пастці Р неправедних інтересів

опинилося у Дніпропетровську управління механізації будівництва колись знаменитого будівельно-монтажного тресту № 17, або Як «саджають на палю» майстрів паливових фундаментів

А це управління механізації будівництва (УМБ) знає весь Дніпропетровськ. Ще й як знає! Як-що сьогодні його закрити — зупиняться практично усі будівельні роботи. Зупиняться і провідні тут нині будівельні фірми та організації. Бо підрозділ, котрий володіє такою унікальною будівельною технікою, у місті залишився один. Копати спочатку котловани і закладати паливові та інші фундаменти під новобудови, а потім дедалі вище подавати кранами будматеріали більше не буде кому. Та незважаючи на це, шойно у БАТ «Будівельно-монтажний трест № 17», якому й належить УМБ, видано наказ про ліквідацію БАТ, а разом з ним і управління механізації. З поіменним переліком прізвищ людей, з якими необхідно «розірвати трудові угоди, починаючи з 8 червня». Розходьтєся, мовляв, хлопці, по домівках, ваші послуги нам не потрібні.

Передусім хлопці саме з УМБ, бо це вони два останні роки з усіх сил боролися за порятунок свого колективу. І борються, не складають зброї досі. Причому — забігаючи наперед, скажемо, — здоровий глузд і державницький інтерес, на мій погляд, вочевидь на їхньому боці. Адже розганти

УМБ справді все одно, що рубати гілку, на якій тримається у Дніпропетровську його будівельна індустрія. Ми знаємо і не сумніваємося: схожих незбагнених та потворних «викрутасів» нині у нас хоч греблю гати. Але якщо залишаються ще люди і сили, котрі ладні довести, що в Україні правлять бал порядні керманічі й чесні та справедливі і виконавча, і судово-правнича влади, то саме Управління механізації будівництва — той випадок, на прикладі й долі якого у них є можливість це довести. Заявивши на повен голос на решті: те, що коїться нині з управлінням — це не просто потурання нормальних і бажаних процесів.

Тепер по суті справи. Ще у жовтні 2000 року неждано негадано розпочалося визнання банкрутом БАТ «Будівельно-монтажний трест № 17». Що для багатьох стало потрясінням навіть у наші щедрі на такі сюрпризи часи. Адже названий трест належав до найбільших у регіоні. Колись він був причетний до спорудження у Дніпропетровську всіх велетів військово-промислового комплексу і

багатьох цивільних індустріальних.

А ініціювало справу БАТ «Дніпрообленерго». Якому трест, з'ясувалося, заборгував 5 мільйонів 289 тисяч гривень за електроенергію. І хоч швидко виявилось й інше — що 3 мільйони 190 тисяч в цьому боргу аж ніяк не на совісті тресту, а довколишнього населення(?), це не зупинило процес. Комуś, мені здається, дуже було потрібно, щоб він «пішов». А тут просто великий житловий масив живився електроенергією від підстанції, котра належала тресту, і навіть голова облдержадміністрації Микола Швець торік восени намагався виправити ситуацію і «з метою збереження одного з найважливіших будівельних підприємств області» письмово просив голову Комітету Верховної Ради з питань будівництва, транспорту і зв'язку Валерія Пустовойтенка «порушити клопотання про списання з БАТ «Трест № 17» боргу населення за спожиту електроенергію». Однак не домогло. Важко сказати, чому Микола Антонович сам не забажав пролити світло, та маємо те, що маємо: гадаю, ті, кому аж до свере-

■ ■ ■
Багато в цій ситуації загадкового. Але винятково для тих, хто не хоче «ламати голову і в'язи»
■

блячки заманулося поставити на коліна потужний трест, всиділи у своєму «сідлі». Керуючий трестом Віктор Шеремет, якому фактично і не вдалося утримати підпорядковане йому «військо» у боездатному вигляді та який став генеральним директором ТОВ «Будівельна компанія «Трест № 17», призначається керуючим(?) процедурою санації — себто відродження — БАТ. За принципом: порятунок потопаючих — справа рук самих потопаючих?

Багато в цій ситуації загадкового. Але винятково для тих, хто не хоче «ламати голову і в'язи». Бо ж після тривалих зволікань «санаторство» Шеремета скінчилося тим, що запропонований план не було схвалено. І тоді Господарський суд в надрах регіонального агентства з питань банкрутства знаходить іншого санатора — Юрія Шевцова. Котрий однак, як нам відомо, навіть і не пропонував плану оздоровлення підприємства, а видав пізніше згаданий вище наказ про ліквідацію БАТ «Будівельно-монтажний трест № 17». Що й треба було, як то кажуть, довести?

Однак це окрема розмова, яка заслуговує пиль-

ного аналізу саме тих, хто справді зважиться з'ясувати, як і, особливо, навіть у нас навчилися добувати і знищувати потужні колективи та розпродувати і перерозподіляти їхнє майно. Бо наша мова зараз передусім таки про УМБ — управління механізації будівництва. Річ у тім, що воно у всій цій історії посідає неординарне місце. І відстоює тепер власну позицію, маючи на це усі підстави та права. «Помирати» йому справді зарано.

Свого часу горде і непокірне, фактично нескорене й досі УМБ існувало окремо — самостійно, суверенно і незалежно. Гриміло воно тоді на всю область. Але у 1988 році з якихось дуже стратегічних міркувань за велінням аж тодішнього Мінбуду УРСР управління приєднали до тресту № 17. Однак на доволі «цікавих» умовах: УМБ зберігало ознаки юридичної особи і власний розрахунковий рахунок у банку. Те й те зберігає воно й понині. Не зважаючи, що акціонувалося в рамках БАТ «Трест № 17».

Хоча головне навіть інше: якщо трест загалом справді згорнув своє виробництво, то УМБ, навпаки, своє зберегло. Воно й нині потребує, сповна завантажене замовленнями, а 160 його робітників регулярно з зарплатою. Щомісячний виробіток на кожного працівника становить сьогодні майже три тисячі гривень — ледь не вдвічі більше, ніж за кращих «радянських» часів. А боргів УМБ не має, в тому числі й перед енергетиками.

— Сказати, що ми працюємо стабільно, це ще нічого не сказати, — уточнює начальник УМБ Володимир Сторож. — Ми працюємо зараз на найважливіших об'єктах, які тільки зводяться в регіоні. А змога нарощувати обсяги величезна.

Звідси й домагання колективу: навіть якщо гамузом з усім трестом № 17 тягти до краху? Тим паче, навіть за безцінь розпродувати унікальну і вкрай потрібну техніку? Як свід-

чить голова ради трудового колективу УМБ Анатолій Мазан, усі горю й стали на захист свого підприємства. Пропозиція у робітників проста і зрозуміла, як дишло, і дуже розумна: чинне законодавство у подібних випадках передбачає реструктуризацію виробництва. Себто відокремлення і збереження життєздатних осередків. Тим паче, важливих. А навіть той самий Господарський суд, який вперто не хоче чомусь цю ідею підтримати, мусив визнати, що треба врахувати (цитуємо) «надзвичайно велике значення для вирішення містобудівних проблем, ліквідації можливих надзвичайних ситуацій та підтримання обороноздатності держави».

А може, й навмисне нічого не робилося для відновлення платоспроможності тресту № 17? Чому тоді нівроку працююче автономне УМБ, котре усі свої роботи виконує за прямими замовленнями і без участі тресту, не відпустити на волю? Ще й коли воно згодне взяти на себе і погасити частину тих боргів, яких нажив трест! Але ні, його теж хочуть, і дуже, аж трясуться, пустити з молотка.

На всі сто відсотків ми переконанні, що небезпідставно на початку своїх нотаток апелювали до здорових сил в усій Україні: агов, чи є ще такі?! Хоча, звичайно, реалії навколо окремо взятого УМБ — справа честі й лакмусовий папірець передусім для дніпропетровських вождів і судочинців. Коли виняткове управління загуркотить у прірву вигаданого чи й нав'язаного йому банкрутства, це означає, що у державницьких кадрів перевелися люди, котрі спроможні дбати про Україну. Натомість верх, як на мене, за тими, хто дбає про щось інше. Чи, гадаєте, це випадково, що несподівано виникає ЗАТ «Дніпрообленерго-Сервіс», яке спішить взяти в оренду в управління (перераховуємо) побутові приміщення, ідальню, диспетчерську, ремонтні бокси, дві акумуляторні, чотири ремонтних цехи і схрони?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Р. С. Коли цей матеріал було вже підготовлено до друку, в дніпропетровській газеті «Днепр вечерний» (номер за 26 квітня ц. р.) за підписом першого заступника прокурора області Олександра Ідемичева з'явилося повідомлення такого змісту: «Прокуратурою області порушено кримінальну справу стосовно арбітражного керуючого — ліквідатора «Будівельно-монтажного тресту № 17». За сприяння в купівлі-продажу майна і приміщень тресту він отримав хабаря в сумі 12 тис. доларів США за ознаками злочину, передбаченого ч. 3 ст. 368 Кримінального кодексу України (одержання хабаря в особливо великих розмірах посадовою особою, що супроводжується вимаганням хабаря). Підозрюваного в скоєнні злочину затримано. Ведеться слідство».

ПРИВАТИЗАЦІЯ

Чи захистить довірливих суд?

Під час дня уряду народні депутати розглянуть виконання деяких постанов Верховної Ради, прийнятих у 1995—1996 роках щодо захисту прав вкладників, які потерпіли від недобросовісної діяльності довірчих товариств та інших фінансових посередників.

Як відомо, справедливі претензії багатьох ошуканих вкладників небанківських фінансових установ поки що не задоволено. За кримінальними подробицями лишилась непоміченою та обставина, що протягом тривалого часу на істотні порушення законодавства з боку фінансових посередників виконавча влада дивилася крізь пальці, а навіть державні ЗМІ писали про користь від їхньої діяльності.

На те були поважні причини. З домаганнями дозволити створення фінансових посередників та сприяти їхньому розвитку тиснули на уряд представники Світового банку, Європейського банку реконструкції та розвитку, Агентства США з міжнародного розвитку, програми ТАСІС Європейського союзу. Так, у Меморандумі від 28.02.1994 року представники уряду України і зазначених організацій-донорів «узгодили» позицію, згідно з якою розвиток інвестиційних фондів та інших фінансових посередників ставиться в обов'язок уряду. За виконання цього зобов'язання донори обіцяли перерахувати на потреби виконавців 30 мільйонів доларів США. Тим часом громадськість зазвичай вважала, що обов'язок уряду полягає в реалізації Конституції та законів нашої держави.

Якщо ми вивчимо цей та інші меморандуми, то причини безпорадності державних органів у протидії масовому шахрайству стануть цілком прозорі. Окрім того, в кількох постановах Верховної Ради зазначалося, що довірчими товариствами зібрано в населення вісім мільйонів сумнівних приватизаційних сертифікатів (виготовлених тими самими донорами), в обмін на які нашу державу примушували віддавати найкращі підприємства. Отже, нинішнє маловтішне становище української економіки не випадковість, бо до цього доклали руку і фінансові посередники, і могутні зарубіжні покровителі. А виявити посадових осіб, дії яких завдали шкоди інтересам громадян України через лиховісну трастову діяльність, як цього вимагала одна з постанов Верховної Ради, було неможливо: «донори» мали більшу силу за парламент і уряд разом узятих. Проте згідно з основними правовими засадами, закріпленими в законодавстві, всі особи та організації, діяльність яких призвела до заподіяння шкоди, несуть солідарну відповідальність. Тобто кожна сторона повинна відшкодувати потерпілому частку заподіяних збитків, яка визначається в судовому порядку. Отже, Світовий банк та інші грошовиті організації, що замовляли уряду узаконити та сприяти розвитку фінансових посередників, пропонуючи за це виконавцям десятки мільйонів доларів США, можуть понести свою частку відповідальності за збитки, заподіяні вкладникам. Тож не слід виключати можливість винесення відповідних судових рішень за позовами ошуканих вкладників.

Юрій КАМ'ЯНИЙ,
консультант секретаріату Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради з питань приватизації.

ФОТОФАКТ

У Львові на вулиці Чернівецькій з'явилася нова алея, котру заклали представники міських і обласних органів влади.

На знімку: Львівський міський голова Любомир Буняк саджає дерево.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Досудився...

КОНФЛІКТ

Торік у Мрині сільським головою обрали пенсіонера Володимира Сергійовича Костильова, який перед цим судився у різних справах з Мринською сільською радою, райрадою, райфінвідділом, податковою інспекцією, нотаріусом Носівської держконтори...

Значна частина мешканців села повірила в його можливості поставити держчиновників на місце, розібратися у складному лабіринті сучасних законів і відтак щось зробити корисне для сільчан. Адже В. Костильов тривалий час учителював на Придесенні, працював на заводі в райцентрі, а коли у 1995 році вийшов на пенсію, залишився без дружини (покинула), увесь вільний час після роботи на двогектарній земельній ділянці присвячував юридичній освіті, судам.

Про прихід цієї неординарної особистості до влади «Голос України» писав у липні минулого року.

Тоді чоловік серйозно розсварився з районною владою, багатьма держінстанціями, продовжував брати участь у судових процесах. Крім того, попри думку більшості депутатів, як нам відомо, був рішуче настроєний на звільнення з посади секретаря ради Ольги Шиян, яка до цього відверто казала йому, що він

неправий у своїх судових претензіях. Усі ці реалії лише роздмухували колізію у Мрині, а не налаштовували сільраду відразу після виборів на вирішення соціальних проблем людей.

Днями у Чернігові з'явився В. Костильов. Новини, які він привіз з Мрина, були приголомшливі.

— Я вже відсторонений від посади сільського голови, — повідомив він.

— Розумієте, сталася змова, щоб мене усунути від виконання повноважень.

Далі пригнічений чоловік розповів, як його позбавили посади: 15 лютого відбувся сход села, де змовники вимагали проведення референдуму про припинення моїх повноважень. З 93 присутніх на ньому мринчан проголосували за це лише 42. Тоді 9 депутатів звернулися у раду з проханням про скликання позачергової сесії. Я підписав розпорядження про скликання позачергової сесії 6 березня з порядком денним: звіт сільського голови

про свою діяльність. На мене тиснули, щоб я змінив порядок: про дострокове припинення повноважень мринського сільського голови В. Костильова. Я принципово відмовився це робити. І все-таки вони зробили по-своєму, до того ж з порушенням законодавства.

...На сесії сільський голова почув про себе чимало неприємних зауваг.

— Володимир Сергійович, прийшовши до влади, — казала директор школи Галина Ікальчик, — заявив, що керівники у виконкомі йому не потрібні. Будь ласка! Ніхто нічого проти немає. І ось лише у жовтні дізнаюся, що я все-таки обрана членом виконкому... Та що з того? Ми, вчителі, користуємося пільгами в оплаті комунальних послуг. Розуміємо, що не вистачає коштів, але ж це право ніхто не віднімає. І коли ми попросили сільського голову видати довідки про склад сім'ї, нам було відмовлено. Звернулися до виконкому. Його рішення: видати довідки. А їх ми не отримали й досі. Минуло вже 4 місяці!

— Останнім часом люди вже перестали йти до сільської ради, а звертаються зі своїми проблемами лише до депутатів, — повідомила депутат райради вчителька Ніна Ісаєнко. — Скільки разів

приходила Раїса Кабиш за довідкою до Володимира Сергійовича, він папірця не давав, а посилав людину в район, обіцяв провести засідання виконкому і розв'язати питання, але все залишилося без змін. Або інше. Померла самотня людина. Взявся організувати поховання Володимир Сергійович. Домовина з покійним знаходилася на кладовищі непохованою, адже не викопали могили. Бо сільський голова запропонував викопати могилу за 5 гривень. Хто копатиме мерзлу землю за такі гроші?

— Повсюди у Мрині смітники, — зауважував депутат Валентин Бойко, — біля ринку калюжі, валяються збиті машинами тварини. Ми пропонували голові зайнятися організацією благоустрою населеного пункту, забезпечити нормальні умови для продавців на ринку. Володимир Сергійович робив вигляд, що згадане його не стосується. А хто ж це буде робити?

На сесії В. Костильов спростовував більшість звинувачень переважно єдиним — відсутністю у бюджеті сільради на згадане коштів.

— Ще я хотів прозвітувати про свою роботу, — сказав він. — Зроблено дуже

багато. Але всі пункти, що передбачені Законом «Про місцеве самоврядування в Україні», виконати неможливо, хоч би як старався. Хоча дещо робилося. Звернулася до мене Надія Василівна за допомогою: тече покрівля. Я сам зайнявся вирішенням цього питання. Привіз з дому 4 листи шиферу. Попросив у В. Чоби вишку, щоб підняти людей та матеріали. За виконану роботу я розрахувався своїми 20 гривнями.

Чи то сказане депутатами так приголомшило сільського голову, що він не пригадав ще якоїсь конкретної своєї роботи, але на сесії підсумок його річної діяльності мав вигляд саме такий. Єдиний позитивний виступ на захист Костильова депутата районної ради, головного лікаря Мринської дільничної лікарні Савелія Варшавського містив, як на нашу думку, дуже вдале резюме:

— Може, Володимир Сергійович не міг виділити у своїй роботі головне і другорядне, але він, за великим рахунком, людина порядна, на жаль, до цієї роботи не підготовлений.

Дванадцять депутатів з п'ятнадцяти (двоє були відсутні з поважних причин) проголосували за дострокове припинення повноважень мринського сільського голови і лише один — проти. Оскільки для В. Костильова суди, як мовиться,

— звична стихія останніх років, то попереду, мені чомусь здається, депутатів і районну владу чекає довгий судовий процес. Можливо, він на якийсь момент і буде виграшним для экс-голови. Хай звільненому з посади у цьому щастить. Його ж відставка загалом показова: перемогти на виборах — це ще не все. Сільський голова з печаткою без належних фінансів, без співпраці з керівниками сільських підприємств, депутатами, апаратом ради — дуже вразлива фігура.

— І не тільки, — прокоментувала ситуацію у Мрині заступник голови Носівської райради Людмила Кізенко. — Вважаю, що наперед людям набридла бездіяльність В. Костильова, невміння сільського голови організувати вирішення нагрілих життєвих проблем виборців. Я була вражена розповіддю про те, що на звернення старенької сільської жінки про допомогу у вирубці дерев, що нависли над електролінією, голова відказав: «Розбирайтесь із сусідами самі».

Десь, можливо, подібна персона й не викликає збурень населення до нових виборів. Та Мрин вирішив по-іншому. І з діями «заколотників» сьогодні треба рахуватися.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Носівський район
Чернігівської області.

Податок чи хабар?

За грамами зустрів травневі свята оперуповноважений податкової міліції Високопільського району на Херсонщині. Йому інкримінують отримання хабарів. Три тисячі гривень одержав він від комірника одного з господарств за те, що «не помітив» прихованих на складі 25 тонн зерна. Тижнем раніше держслужбовець отримав ще 640 доларів від місцевого фермера — «за позитивне вирішення питання про несплату штрафу в сумі 10 тисяч гривень». Дізнавшись, що хабарника затримали, до міліції із заявами потяглися скривджені податківцем раніше, повідомляє наш власний кореспондент Алла БРУСИЛОВА.

ЗАПИТУВАЛИ — ВІДПОВІДАЄМО

Витрати на землю

Я вчителька-пенсіонерка з 42-річним стажем. Маю право на отримання у власність земельного паю площею 0,74 га. На сторінках вашої газети голова Державного комітету із земельних ресурсів А. Даниленко роз'яснював, що кожен отримувач земельного паю за оформлення документів на пай має сплачувати не більш як вісімдесят п'ять гривень. А в нашому місті земельний відділ райдержадміністрації вимагає за оформлення таких документів понад двісті гривень. Чи правомірно це?

Ольга ЮРИК.

Черкаська область.

Державний акт про право приватної власності на землю — це документ, що посвідчує право володіння, користування та вільного розпорядження земельною ділянкою. Указом Президента України від 03.12.1999 р. № 1529 «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектору економіки» встановлено, що вартість виготовлення державного акта про право приватної власності на землю не має перевищувати п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто 85 гривень. Плата за видачу державного акта на право власності на землю передбачає вартість робіт і матеріалів, використаних на виготовлення бланків державних актів на право власності на землю, а також витрати на їх транспортування, облік і зберігання в розмірі 12 гривень за бланк; вартість заповнення бланка державного акта на право власності на землю у розмірі 17 гривень. Плата за видачу державного акта на право власності на землю здійснюється в готівковій або безготівковій формі і вноситься на рахунок відповідного місцевого державного органу земельних ресурсів. Але майте на увазі, що у процесі отримання державного акта про право власності на землю вам необхідно буде зазнати додаткових витрат з розробки технічної документації для передачі земельного паю у приватну власність та витрати під час виконання комплексу землепорядних робіт з виділення землі на місцевості, що, звичайно, потягне за собою збільшення витрат на шляху до бажаної власності на землю.

Наталія ХОМЕНКО.

Як нищать системи.

І ніхто не несе відповідальності за порушення законодавства,

ГРИМАСИ РЕФОРМИ

На Кислицькій рисовій зрошувальній системі я бував літ двадцять тому. Добре пам'ятаю, як однієї жнивної пори молодий комбайнер, пересипаючи з долоні на долоню ваговиті білі зерна, не без гордості казав:

— Маємо, нарешті, власний рис. Та ще й, самі бачите, який чудовий. Буде на кашу і дітям, і дорослим. А то іноземного не докупити...

Повільно, обминаючи небезпечні місця в геть зруйнованому твердому покритті, їду дамбами Кислицької зрошувальної. Зупиняюся, щоб оглянути обваловані чеки. Раніше грунт в них такої весняної пори був старанно задискований — вирівняний під засів рису. А тепер, що одразу видно, немає тут господаря. В одних чеках зеленіє озимина, в других — застигли, мов розбурхані хвилі, вивернуті плугом брили, в третіх — стирчать сухі залишки торішнього бур'яну, у четвртих — бродять череди корів... Ближче до Дунаю, відгородженого від поля високою дамбою — чимала бетонна споруда насосної станції. З усього видно — законсервовані.

— Так воно і є, — підтвердив начальник Суворовського управління зрошу-

вальних систем Георгій Дубенко. — Чеки роздали десяткам фермерів, вони вироснуть там, що кому заманеться, тільки не рис. Договори на подачу води з Дунаю не укладають. Дехто використовує, була, ту, що накопичується в скидних каналах дренажної системи, хоча вона може завдати неоправної шкоди ґрунтові, призвести до його засолення...

Чому таке сталося? Перш ніж відповісти на це запитання, доречно коротко нагадати 30-річну «біографію» Кислицької рисової зрошувальної системи. Коли її на початку 70-х років минулого століття спорудили, то охочих взятися за вирощування незнаной в цих краях культури — рису — було небагато. Й хоча система розташована впритул до чималого села Кислиці, та рисоводами виявили бажання стати працівники колгоспу імені Жовтневої революції, розта-

шованого в селі Першотравневе, що за десятком кілометрів звідси. Йому й передали на баланс Кислицьку рисову загальною площею 1700 гектарів. Це 10 жовтня 1973 року затвердила Ізмаїльська райрада. Згідно з чинним на той час Земельним кодексом УРСР вказану ділянку землі закріплювали за господарством у безстрокове

Чеки роздали десяткам фермерів, вони вирощують там, що кому заманеться, лише не рис. Договори на подачу води з Дунаю не укладають

користування. З огляду на це, колгосп не просто орав, сів, поливав, збирав, а й вкладав чималі кошти для підтримання системи в робочому стані, підвищення родючості ґрунтів.

— Так було б, мабуть, і досі, та настали інші часи. У 1992 році колгосп перетворили у КСП «Котлабух» (за назвою озера, на берегах якого він розташований). До нього як правонаступника й перейшли всі права та обов'язки колгоспу, зокрема право користування зрошувальними землями. І нікого це тоді, схоже, не бентежило. Аж доти, поки члени КСП «Котлабух», виконуючи указ Президента України щодо прискорення реформування аграрного сектору економіки, на своїх зборах 27 січня 2000 року не перетворили колективне сільгоспідприємство на сільськогосподарський багатопрофільний кооператив «Промінь» з передачею йому всіх земельних та майнових прав КСП. Перетворення це зафіксовано офіційно: 2 березня того самого року СБК «Промінь» зареєстрований Ізмаїльською райдержадміністрацією, а в «Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України» за кооперативом зберегли ідентифікаційний код

КСП «Котлабух», що засвідчує правонаступництво «Променя». Мало того, райдержадміністрація навіть видала 25 грудня 2000 року спеціальну довідку, якою підтвердила: «Промінь» є правонаступником «Котлабуха».

— Розповідаємо про це так докладно, бо саме через заперечення факту правонаступництва й відібрали у «Променя» поливні землі. У першій половині 2000 року Кислицька сільська рада

приймає низку рішень, якими призупиняє право постійного користування землями рисової системи площею 1700 гектарів КСП «Котлабух» у зв'язку з реорганізацією його в СБК «Промінь», переводить ті землі із резерву до земель запасу. А коли «Промінь» порушує перед сільрадою клопотання про передачу йому рисових чеків у постійне користування, то відмовляє в цьому, посилюючись на те, що тамтешні землі, мовляв, потрібні для задоволення потреб соціальної сфери села. Лукавили в сільраді, бо вже до цього 179 гектарів рисових чеків передали місцевим фермерам в оренду на три роки. Потім додали фермерам тієї землі ще сотні гектарів...

І в Першотравневому, і в Кислиці, і в Ізмаїлі не раз доводилося чути: сільрада сама не наважилася б на таке, якби не підтримка згори та не особистий інтерес до цієї землі деякого з чиновників — саме для них, мовляв, обробляє-засіває чеки дехто з фермерів. Так це чи ні — розбиратися не журналістові, є на те правоохоронні органи. Та як не дослухатися до такої думки, коли й сільрада, і районні структури вже тривалий час вперто нехтують судові рішення, ніяк не хочуть визнати, що

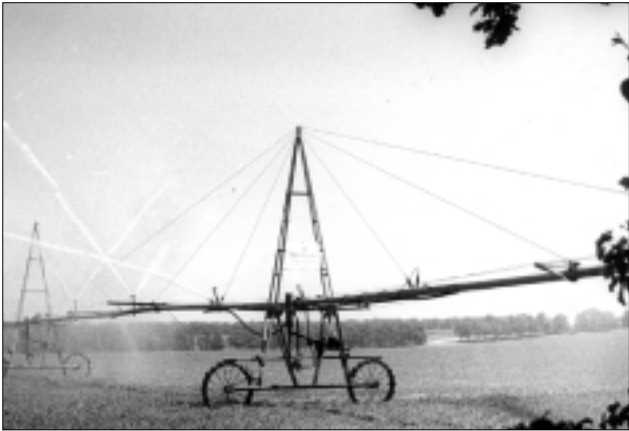

Фото В. КІЛЕНКА.

Діючі зрошувальні системи на полях стали рідкістю

Встоїть — не встоїть

Десятою дорогою оминають мешканці села Максимовичі Поліського району Київської області ці опори, що тримають дрти поблизу їхнього населено-го пункту, — боронь Боже, впа-дуть. Та, схоже, реставрувати-муть лінію, що дає змогу зв’язати-ся із зовнішнім світом, уже після того, як стовпи зовсім упадуть. Це по-нашому: доблес-но поборювати наслідки замість того, щоб боротися з причина-ми.

Але, як то кажуть, краще по-гано їхати, ніж добре йти. Меш-канці багатьох сіл, яким телефо-нізація «світить» у далекій пер-спективі, можуть максимовча-нам і позаздрити. Добре, якщо є апарат у сільradі і набрати рятів-ні 01, 02 чи 03 можна звідти.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Мед нам не потрібен?

РЕАЛІЇ

Останнім часом кіль-кість бджолосімей на Дніпропетровщині змен-шилась удвічі. Так ствер-джує директор обласного «Бджолоагросервісу» Ми-кола Горбенко. Причому пасік поменшало не ли-ше в колективних госпо-дарствах, а й у приватно-му секторі. Щоб прис-тожно заплити соняшникові площі, зна-

добитись 330 тисяч вули-ків, а їх у регіоні вдвічі менше. Тому сміливо

можна прогнозувати не-добір на кожному гектарі 2—3 центнерів насіння і відповідні економічні збитки.

Ще гірше інше: за про-філактично-лікувальними нормами, людина має споживати щороку 5—6 кілограмів меду. Якi й споживає середньоста-тистичний європеець. А пересічний українець ни-ні з’їдає за рік не більше 150—200 грамів. І вже

давно для виготовлення препаратів бджолиного походження маточне мо-лочко, прополіс, пилок і мед вітчизняні апіфарма-кологи завозять з-за кор-дону. Наче наперекір здо-ровому глузду і тому, що наші пращури за часів Київської Русі торгували по всій Європі і медом, і воском.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Зрошувальні

нехтування судових рішень і збитки

порушили низку законодав-чих актів, заплінують очі на те, що нищать зрошу-вальну систему, в споруд-ження, освоєння й підтри-мання якої в належному стані вкладено величезні кошти?

СБК «Про-мін»», не бажаю-чи миритися з самоуправством, подає позови проти сільради, а згодом і проти райдержадміністрації до су-дів різних інстанцій — від районної до вищої. Суди, один за одним, ретельно вивчають справу й доходять висновків: позивача ошука-но. Докладно й переконли-во довів це, зокрема, у сво-єму рішенні від 8 травня 2001 року Арбітражний суд Одеської області, що роз-глядав позов СБК «Про-мін» про визнання недій-сними згадуваної вже низки рішень Кислицької сільради та про спонукання відпові-дача, тобто сільради, до ви-дачі кооперативові Держав-ного акта на право постій-ного користування земель-ною ділянкою. Ці обидві позовні вимоги «Променя» суд задовольнив. Та, гадає-те, сільрада поспішила їх виконувати? Справу зволі-кають, шлють апеляції, аж поки право розпоряджатися землею не переходить від сільради до райдержадміні-страції.

Тепер члени кооперативу «Промінь» мусять кланяти-ся такій в Ізмаїлі. На Державному акті вони вже не наполягають — просять хоча б укласти договір оренди. А одержавши відмову, знову звертаються до суду. Їхній позов 9 серпня 2002 року розглядає Господарський суд Одеської області. Відпо-відач, як це тепер нерідко буває, на судовоє засідання не з’явився. Рішення, втім, прийнято: позовну заяву СБК «Промінь» задоволь-нити, зобов’язати Ізмаїль-

ську райдержадміністрацію укласти з СБК «Промінь» договір оренди земельної ді-лянки Кислицької зрошу-вальної системи площею 1700 гектарів терміном на 20 років і з орендною платою в розмірі земельного податку.

Зрошувальну систему можна ефективно експлуатувати лише як цілісний комплекс

Що робить у відповідь райдержадміністрація? По-дає апеляційну скаргу. Чес-но кажучи, аж ніяково стає за голову адміністрації Сер-гія Мазура, який її підписав. Не погоджуючись з рішен-ням суду, на що він тільки не посилається. На те, при-міром, що в разі задоволен-ня вимог «Променя» постраждають інтереси... фер-мерів. Наче їм надали в оренду землю не після того, як незаконно відібрали її у таких самих хліборобів коо-перативу, знехту-вавши їхніми ін-тересами. Чи на те, що «спірні землі колишньої (!) Кислицької рисової зрошу-вальної системи не є ціліс-ною інженерною системою» та що, мовляв, «рисової зро-шувальної системи вже не-має». А що, хочеться спита-ти, її знищило, хіба не оте дроблення на фермерські ді-ляночки?

— Ніяк не можу з цим погодитися! — заперечеу начальник Суворовського уп-равління зрошувальних сис-тем Георгій Ду-бенко. — І наша, і внутрішньогоспо-дарська мережі там лише закон-сервовані, очіку-ють, коли госпо-дарі землі укла-дуть договори про подачу води, розпочнуть вирощу-вати рис, інші культури специ-фічної сівозміни. До речі,

землю у «Променя» хоча й відібрали, та вся інфра-структура системи залишаєть-ся на його балансі. Зберегли ми й кадри, здатні швидко налагодити полив...

Г. Дубенко показує зовсім свіжий акт — від 19 березня 2003 року — інвен-таризації Кислиць-кої системи, з якого випливає: вже нині, виходячи з техніч-ного стану систем та наявності техні-ки, можна поливати 1449 гектарів землі. Скільки нас-правді будуть поливати — ніхто не скаже. Торік така площа становила... 30 гекта-рів.

— Щоб виправити стано-вище, потрібний єдиний господар, впевнено каже Ге-оргій Миколайович. — Не знаю, хто це буде: чи той са-мий «Промінь», чи, може, асоціація фермерів, що ту землю нині орендує. Це не-хай вирішують суди та влада. Але зрошувальну систему

Загалом в Ізмаїльському районі мали б поливати 33 тисячі гектарів землі, а торік поливали лише п’ять тисяч

можна ефективно експлуату-вати тільки як цілісний ком-плекс. Не буде цього — че-рез рік-другий систему втратимо. А навіть залишко-ва її вартість, не кажучи вже про можливу віддачу, — майже п’ять мільйонів гри-вень.

До речі, й законодавство наше не допускає порушен-

райвідділу земельних ресур-сів В. Чумаченко, інші чи-новники? І за яким таким правом почикрижили вони цілісну систему на окремі шматки, заперечують саму її наявність? Це що — вже їхня власність?

Нещодавно до Першот-равневого, до СБК «Про-мін» надійшло чергове рі-шення суду. Вищий госпо-дарський суд України 19 лю-того 2003 року підтримав, по суті, першочергове право СБК «Промінь» на оренду зрошувальних земель, але, зважаючи на необхідність уточнення умов такої орен-ди, подав справу на новий розгляд до Господарського суду Одеської області.

— Знову судовий колово-рот. Чи готові ви до нього? — запитує Івана Заболотно-го, який нещодавно очолив «Промінь».

Він відповідає не одразу, стенає плечима. І його мож-на зрозуміти: починали все без нього його попередники.

Один з них заробив інфаркт, другий вчинив спробу самогуб-ства.

Наостанок хочу знову повернутися до цифр, про які почув у конторі Суворовського уп-равління зрошувальних сис-тем: загалом вона мала б по-ливати в Ізмаїльському ра-йоні 33 тисячі гектарів зем-лі. З огляду на гарантовані тут врожаї — багатство! Од-нак торік зрошували лише п’ять тисяч гектарів. Нині, очевидно, буде не більше. А спитати б: чи пат-ріоти свого райо-ну ті, кому довіре-но ним керувати і хто з впевністю, яку ліпше було б спрямувати на відновлення мелі-орації земель, нищать Кис-лицьку зрошувальну?

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

АКТУАЛЬНО

Високоврожайна «Ластівка»

Упродовж майже двох десятиліть науковці ка-федри селекції та насінництва Сумського націо-нального аграрного університету на чолі з профе-сором, доктором сільськогосподарських наук, лау-реатом Державної премії Миколою Гончаровим виводять нові сорти картоплі. За цей час слобо-жанські вчені дали «путівку» в життя майже 40 сортам другого хліба, які нині вирощують у ба-гатьох регіонах України.

І ось чергова новина: отримав патент сороковий сорт картоплі, виведений сумськими вченими-аг-рарниками. Новий сорт, названий «Ластівкою», відзначається чудовими смаковими якостями і має високу врожайність — майже 500 центнерів з гек-тара. Окрім «Ластівки», у державному сортозпро-буванні перебувають ще два нові сорти картоплі сумчан — «Аграрна» та «Фермерська», повідомляє наш власний кореспондент Владислав ЖМУРКОВ.

Не кидай оком — не твоя морока

За останні три місяці прокуратура Запорізької області порушила 36 кримінальних справ, пов’яза-них із порушенням законодавства в АПК. У них проходять понад 40 посадових осіб. Відповідати їм доведеться переважно за незаконне використання майна реформованих сільських господарств. Взя-лися за сільгоспмагнатів і працівники ДПА, які вже виявили факти приховування значної частини урожаю. Віднині податківці мають намір контро-лювати кількість посівних площ, а також співвід-ношення планованого і отриманого врожаю, повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.

Посіви знялись у небо

Вирубані вшент лісосмуги вперше за 40 років не втримали поривів північно-східного вітру, що до-сягали 30 метрів за секунду і знищили частину по-сівів степового Криму.

Чорні бурі, які півтижня затьмарювали гори-зонти здійснятими в повітря тоннами родючого ґрунту, утворили кучугури пилюки на ланах, доро-гах і сільських вулицях кількох районів. Від напа-ду сухоїю загинули не лише ярові та озимі, що пережили сильні морози, а й чималі площі кормо-вих багатолітніх трав, засипаних горбами перетво-реного на пил гумусу. Тільки в Сакському районі від стихії постраждало майже п’ять тисяч гектарів посівних площ.

Найбільше втрат завдано посівам Роздольнен-ського, Красноперекіпського і Первомайського районів, де вітри оголили ярові до кореневої сис-теми. Збиток від втрат підраховують. Поля, де за-гинули зернові, пересіяно пізніми культурами, повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХО-МЕНКО.

Озимим загрожує посуха

Так вважають луганські аграрії. Через те, що в регіоні майже місяць не було дощів, верхній шар ґрунту пересушений. В області уже завер-шено сівбу ранніх зернових культур, а от насін-ня цукрових буряків проросло лише на тисячі гектарів замість запланованих 3,2 тисячі. В гос-подарствах повним ходом іде сівба кукурудзи й соняшнику, повідомляє наш власний кореспон-дент Алла АНТИПОВА.

ФОТОФАКТ

У фермерському господарстві «Міраж» Оріхів-ського району на Запоріжжі, що має в своєму роз-порядженні 400 гектарів орної землі, 90 гектарів засіяли гірчицею.

На знімку: план посівної обговорюють меха-нізатор Микола Моспан (ліворуч) та агроном «Міражу» Сергій Трохименко.

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

Медвідь міг стати танкістом. Зупинив люк

ОСОБИСТІСТЬ

Розмова з триразовим олімпійським чемпіоном із вільної боротьби Олександром Медведем відбулася в Мінську, в нашому посольстві. Українець за походженням, Олександр Васильович прийшов разом з іншими представниками багатотисячної української діаспори в Білорусі, щоб зустрітися з Головою ВР Володимиром Литвином. Бесіда вийшла дещо сумбурна. По-перше, давалося взнати загальне напруження перед зустріччю з главою українського парламенту. По-друге, наступного дня Олександр Медвідь мав їхати до своєї рідної Білої Церкви, щоб відкрити перший турнір молоді свого імені. І відчувалося, що думками він уже там.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

— Я народився і виріс у тому місті. Там і нині мешкає моя сестра. З цього містечка вийшла плеяда сильних борців. Там завжди була і досі залишається дуже сильна школа. До речі, головний тренер цієї школи — білорус. Уявляєте, як усе переплелось. На початку квітня у Мінську відбувся мій турнір, на який Україна представила найбільшу команду.

Уже з перших хвилин розмови я зрозуміла: мали сенс мої білоруські колеги, коли казали, що Олександр Медвідь не любить розповідати про себе і свої заслуги. Хоча є про що. Адже наш земляк увійшов до списку 100 найвидатніших спортсменів ХХ століття. Його досягненням присвячено стелю «Залі слави ФІЛА» (Міжнародної Федерації боротьби). Його фотографії можна побачити і в

Музеї історії україно-білоруських відносин, відкритому в Посольстві України в Мінську. Побачивши себе на стенді, Олександр Васильович лише коротко зауважив: «Треба принести сюди свої кубки. Адже це також історія Білорусі. Та й України». — «І багато їх?» — «Чималенько. 33 лише з моїх турнірів». І далі розмова знову пішла про роботу.

— У Білорусі фактично немає інших турнірів, які проходили б регулярно з року в рік. Мій турнір є у реєстрі ФІЛА. Цьогоріч у ньому брали участь спортсмени із 24 країн. А років два тому — із 45.

Олександр Медвідь у нашому посольстві буває часто. За його зізнанням, любить відвідувати українські культурні заходи. А ще його запрошують вступити до українських громад (у

Білорусі їх налічується 12, і з кожним роком ця цифра зростає). Олександр Васильович не заперечує, але, схоже, боїться, вступивши до однієї з громад, образити решту. Бо кожна хотіла б мати у своїх лавах багаторазового чемпіона світу.

— Олександр Васильовичу, ви безболісно змінили громадянство?

— Загалом так. Адже я тут з 18 років, тут пройшло все моє спортивне життя. І за весь цей час я жодного разу не чув образливого слова «хохол» і взагалі будь-якого прояву неприязні до українців. Цього в Білорусі ніколи не було і, думаю, не буде.

— А як опинилися в Білорусі?

— Я служив тут у війську. Познайомився зі своєю майбутньою дружиною Тетяною. Вона білоруска. У мене син Олексій і донька Олена. Вже троє онуків. Тож загалом я багата людина. Олексій теж боровся, захищав честь Білорусі. Протягом 12 років не сходив зі світової арени. Був і чемпіоном світу. Що називається, не осоромив прізвиська.

Про те, як Олександр Васильович став борцем, побутує чимало легенд. Узагальнивши численні публікації у місцевій пресі (а білоруси вважають нашого Медведя своїм національним героєм і тому пишуть про нього часто і з любов'ю), можна розповісти таку історію. Коли рядовий Олександр Медвідь прибув до Уріччя (під Мінськом), йому довго не могли знайти за розміром чо-

боти й обмундирування. Довелося майже місяць марширувати в капцях. Потім стався інший конфуз. Призначили Медведя механіком-водієм танку. Та от лихо, у верхній люк він ще якось улазив, а вилізти з переднього — ніяк. Тож відправили його в піхоту. І тут його шляхи перетнулися з лейтенантом Коцегубом. Як склалася доля Коцегуба потім, невідомо. Але саме завдяки йому Радянський Союз і Білорусь отримали світового чемпіона. Коцегуб вважав себе сильним борцем і час від часу підтримував спортивну форму в поєдинках з рядовими. Не подумайте, йдеться не про дідівщину, а про справжні спортивні змагання. Перед армією Олександр Медвідь устиг потренуватися два місяці в білоцерківській секції, але, помітно схуднувши, спочатку не справив на лейтенанта особливого враження. Та коли рядовий, граючися, кілька разів ткнув офіцера обличчям в багно, слава про нього поширилася по всьому військовому округу. І навіть вийшла за його межі. Почувши про його «подвиг», тренери Павло Григор'єв та Броніслав Рибалко взяли хлопця під свою опіку.

«У Білорусі мені створили всі умови. Я показував хороші результати», — от і все, що сказав Олександр Васильович про свій славний початок. І це більше, ніж скромно. Бо вже через місяць тренувань Олександр Медвідь виграв першість Білоруського військового округу. Він висту-

Фото з архіву «ГУ».

Про нього казали: «Людині з Медведем не впоратися».

пав у всіх видах боротьби. І лише по закінченні Мінського інституту фізкультури, вирішив зайнятися вільною боротьбою...

Але це в минулому. Тепер в Олександра Медведя інше життя. Можливо, трохи спокійніше, а може, — навпаки.

Нині Олександр Васильович — заступник президента Олімпійського комітету Білорусі. До речі, президент у ньому — Олександр Лукашенко.

Медвідь почувається ук-

раїнцем і білорусом водночас. І коли він каже: «Наші народи мають бути в теплом єднанні. Адже ми суціді. Українська і білоруська мови такі схожі», то не зовсім зрозуміло, від чийого імені він виступає.

— У нас тут дуже багато українців. Мені навіть здається, що такого немає в жодній колишній республіці Союзу. Україна — Батьківщина, а Білорусь — як мати.

Наталія ФІЛІПЧУК.
Мінськ—Київ.

РЕАЛІЇ

Без страхового поліса краще не хворіти

Нещодавно 20-річна мешканка столиці Естонії Ксенія Кондратюк пішла з життя. Через септичний стенокардит, швидкоплинний набряк серця і... людську байдужість.

Напередодні, відчувши різке підвищення температури і набряк рук і ніг, вона викликала «швидку допомогу». Лікар попросив показати карту медстраховки, але в безробітної Ксенії її не було. Їй порадили звернутися наступного дня до сімейного лікаря, отримати направлення і зробити всі аналізи. Не надавши першої допомоги, бригада поїхала. А наступного дня було вже пізно...

Заступник головного лікаря «швидкої допомоги» Василь Новак пояснив ситуацію газеті «молодь Естонії» так: «Момент наявності картки лікарняної каси можна враховувати, бо є різниця між законом про медичне страхування і законом про медобслуговування. Якщо лікар цікавиться наявністю картки лікарняної каси, я в цьому нічого гідного осуду не бачу».

Василь Новак порадив невтішним батькам подати скаргу в департамент охорони здоров'я. Там створять комісію, яка й з'ясує всі обставини. На жаль, життя їхній дончі це вже не поверне.

На шляху до Європейського союзу Естонія дисципліновано переймає його досвід. В тому числі і в медицині. Там, кажуть, просто непристойно жити без медичної страховки. А безробітних страхує система соціального захисту. В Естонії ця система поки що має чимало проблем. Коштів на соцзабезпечення бракує.

Володимир СТРОЙ.

Автопарк кохання

Мер італійського міста Вінчі Джанкарло Фаенци оголосив, що саме тут буде відкрито перший в Італії, а, можливо, і в усьому світі, офіційний Автобільний парк кохання, повідомляє Бі-Бі-Сі. Вигляд у парку вельми простий — місця для паркування машин, відгороджені одне від одного і від зовнішнього світу кущами. Парк освітлений, але не надто нав'язливо. Тут і там стоять баки для сміття і автомати з продажу презервативів. Як зазначив мер міста, тутешня влада просто офіційно визнала факт, що молоді люди кохають одне одного, і кохають часто.

Італійському портьє на життя не вистачає

А ЯК У НИХ

У Києві та інших великих містах України таке явище, як консьерж чи портьє, з'явилося відносно недавно. Для тих, хто досі не знає, хто це, поясню: за гроші мешканців багатоповверхового будинку ця людина має перебувати в під'їзді на 1-му поверсі та виявляти пильність. В Італії до обов'язків портьє входять і обов'язки дворника. Отже, знайомтесь: італійський портьє Деметріо Пікар'єлло.

Деметріо 54 роки, і робота столяра, якою він раніше займався, йому дуже подобалася, але заробіток не давав змоги родині вирішити квартирне питання в Римі. Тому Деметріо довелося перекваліфікуватися на портьє, якому надається житло в тому будинку, де він працює. Він має прибирати сходи будинку і прилеглу територію. Він також стежить, щоб до будинку не заходили сторонні, розкладає пошту по скриньках. З мешканцями в Деметріо стосунки переважно добрі, хоча інколи особливо вимогливі з них змушують його нервуватися. Але навіть буркунів Деметріо завжди радо вітає вранці і бажає доброї ночі ввечері — це також частина його роботи.

На місяць Деметріо заробляє 800 євро (4 тис. 640 грн.). Крім того, він отримує подарунки (переважно на свята) і виконує доручення мешканців за окрему плату. Працює Деметріо 11 годин на день.

— Залишається час на відпочинок?

— Я відпочиваю з другою до четвертої і на свята.

— А як проводите відпустку?

— Я маю 24 дні і проводжу їх або на морі, або за містом.

— За кордон не їздите?

— Ні. Я навіть не літав літаком і не знаю, як би це переніс.

— Вистачає зароблених грошей на життя?

— Ні. Не вистачає. Переважно витрачаємо на продукти. Моя дружина не працює. Дорослі діти живуть поки що з нами. Молодший доньці 25 років і вона тільки-но почала працювати, а старший син працює техніком на виробництві і поки що не дуже багато заробляє.

— І скільки ж у вашій родині йде на харчування?

— Понад 100 євро (580 грн.) на тиждень.

— Чи знаєте ви що-небудь про Україну?

— В італійських газетах я читав про Україну.

— А що саме?

— Не можу зараз пригадати, але читав. У газетах нечасто пишуть про вашу

Фото автора.

країну. А от моя донька їздила разом із школою до України і їй дуже сподобалося.

— Чи цікавитесь ви політикою?

— Ні. Я цікавлюся футболом.

— За кого вболіваєте?

— За «Наполі», бо я сам

із тих місць. Але я не фанат, мені просто подобається ця гра.

— Про Шевченка щось чули?

— О, звичайно! У нас про футболістів по телевізору весь час розповідають.

Яна СТАДІЛЬНА.

Особистість, принциповість, зовнішність філософа

(Початок на 1-й стор.).

Політична кар'єра Тірзе почалася, коли НДР вже готувалася почити в бозі. Підписавши наприкінці 1989 року маніфест «Нового форуму», приєднується до руху за громадянські права. На початку 90-х він вступає до Соціал-демократичної партії Німеччини і вже за півроку стає її головою у НДР, у березні цього ж року його обрано ще до східнонімецького парламенту, а з жовтня 90-го стає членом Бундестагу. Його президентом Вольфганга Тірзе було обрано у жовтні 1998 року. За чотири роки, після чер-

гових успішних для СДПН парламентських виборів, переобрано на цій посаді. Вольфганг Тірзе — особис-

гатьом у Німеччині. Під час фінансового скандалу з прихованими фондами ХДС розлучений безкомпромісністю

тість, і вочевидь виділяється у німецькому політичному середовищі. Не лише своєю, сказати б, яскраво вираженою філософською зовнішністю, не лише тим, що Президент Бундестагу — один із дуже небагатьох представників колишньої Німецької Демократичної Республіки, яким вдалося після возз'єднання країни зійти на федеральний політичний олімп, закріпитися там, стати впливовими партійними діячами. Принциповість і власна точка зору на політичні, міжнародні й соціальні події найчастіше імпонує, часом дивує, а інколи й не подобається ба-

Вольфганга Тірзе экс-канцлер Гельмут Коль публічно порівняв його з одним із відомих діячів третього рейху. Не так давно, під час іракської кризи, Вольфганг Тірзе, як пересічний громадянин, брав участь у вуличних антивоєнних демонстраціях. Він не побоюється публічно відстоювати права сексуальних меншин й не соромиться бути сфотографованим у товаристві їхніх представників. Це — окремі, але типові штрихи до колоритного портрету Президента Бундестагу.

Як вихідцю зі Східної Німеччини, Вольфгангу Тірзе близькі процеси соціальних та суспільних трансформацій, що відбуваються в суспільстві після падіння Берлінської стіни. «Озираючись назад, я думаю, що жодної

справжньої альтернативи у нас не було, тим паче що люди зі Східної Німеччини одностанно бажали запровадження західної системи, — сказав він в одному з інтерв'ю. — Але в багатьох речах, які зовні здаються дрібними деталями, можна було б забезпечити людям м'якші й зрозуміліші переходи до нових умов». З лекцією на тему переходу від радянського соціалізму до демократії Вольфганг Тірзе має намір виступити перед студентами Києво-Могилянської академії.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ. На фото: Президент Бундестагу вміє знайти спільну мову і з Герхардом Шрьодером, і з геями та лесбіянками (знімки з офіційного сайту Вольфганга Тірзе).

Фото АП.

Литва сказала «так»

У Литві відбувся перший на теренах колишнього СРСР референдум з питання вступу до Євросоюзу. На 15-ту годину другого дня референдуму повідомили, що до урн прийшла половина виборців. За попередніми даними, 90 відсотків із них сказали «так». Тепер для того, щоб Литва стала членом Євросоюзу, потрібна ратифікація договору про її приєднання до ЄС в парламентах усіх країн-учасниць.

Влада Литви ризикувала, призначивши референдум першою серед балтійських країн і четвертою серед десяти держав-кандидаток. Напередодні президент Р. Паксас облетів на вертольоті країну і на зустрічах з «пересічними людьми» переконував, що варто пожертвувати частиною суверенітету заради майбутнього.

Володимир СТРОЙ.

Рух назустріч

Після завершення воєнних дій в Іраку в американо-німецьких відносинах спостерігається активний рух. Шойно завершився візит міністра оборони ФРН Петера Штрука до США, днями там побував міністр економіки Вольфганг Клемент. А 16 травня у Берліні має відбутися зустріч канцлера Герхарда Шрьодера з американським міністром закордонних справ Коліном Пауеллом на його прохання. Очікується, що серед іншого Шрьодер і Пауелл обговорюватимуть питання можливої зустрічі у верхах у Франції на червневому світовому економічному форумі.

Міністр оборони Німеччини Петер Штрук після завершення візиту до США відзначив, що віднині відносини з Америкою швидко нормалізуються. Конфлікт навколо війни в Іраку вичерпано і в обох країн є достатньо сфер, в яких вони можуть плідно співпрацювати. Штрук також сказав, «що й мови не було про те, щоб німецький міністр оборони розкаювався перед американським міністром оборони або розмовляв з ним з почуттям вини». І додав, що Бундесвер під час війни в Іраку виділив одну тисячу вояків на охорону американських об'єктів.

Тим часом канцлер Герхард Шрьодер дев'ятого травня у промові на честь 100-річчя діяльності американської торгової палати в Німеччині, закликав сторони дивитися вперед у трансатлантичних відносинах, а також відмовитися від виправдовувань і взаємних звинувачень.

Він використав свято для того, щоб продемонструвати «життєдайну силу дружби» Німеччини та США. Це допускає і надає можливість дотримуватися «свободи в чесному обміні випадкового розходження думок».

Чи не тому попри святкові заяви Берлін лишає за собою «німецьку лінію» у зовнішній політиці? І хоча канцлер Шрьодер цього разу не зупинився на «життєдайній» або «центральної» ролі ООН і її ролі в творенні майбутнього Іраку, але саме від цього залежатиме участь Німеччини (й не лише її) у відбудові цієї країни. В Раді Безпеки ООН нині тривають переговори про резолюцію, яка має розв'язати широке коло питань: від зняття санкцій щодо Іраку до продовження програми «Нафта — за продукти харчування», а також вирішити, хто організовуватиме там перші вільні вибори.

Зі старого антивоєнного союзу «трьох» у питанні

зняття санкцій з «ні» найрішучіше виступає Париж. Москва натякає на готовність до компромісу, а Берлін відмовчується. На цьому етапі своє слово має сказати воєнна коаліція. Її офіційна позиція така: ООН мають відігравати центральну роль, а ми наразі не вбачаємо потреби до її.

Берлін стримується від активних дій не лише тому, що має більший, ніж інші, воєнний досвід і тому не хоче ускладнювати процес досягнення компромісу. Що менше буде відомо про німецьку лінію політики, то простіше зможе правляча коаліція сформулювати, що є її успіхом.

Насправді йдеться не про те, яку роль відіграватиме ООН, а більше про те, які портфелі під час розподілу дістануть окремі країни. Йдеться про конкретні завдання у відбудові Іраку. Це стосується і видобутку нафти, що одностанно має контролюватися «новим» Іраком, але в жодному разі не колишніми американськими нафтовими компаніями.

Німецький уряд знає, що йому колись доведеться відкусити кисле яблуко воєнної участі в Іраку. Не самостійної, а, приміром, в рамках НАТО або європейських

військ. Тому невдала історія із заявою міністра оборони Польщі про участь Німеччини в контролі над північною територією Іраку допомогла канцлеру доставити Вашингтону, що його новоспечений європейський улюбленець не в змозі самостійно контролювати власну зону впливу. Тому США мають щось запропонувати злим «старим європейцям», щоб допомогти вибратися зі скрути, в яку потрапила Варшава. Але так недипломатично він цього, звичайно, сказати не зможе.

Днями Колін Пауелл заявив, що його уряд хоче надати на розгляд членам Ради Безпеки програму, в якій передовсім йтиметься про зняття санкцій проти Іраку. Німеччина не бачить проблем з прийняттям відповідної резолюції. Уряд Німеччини також спростував чутки про те, що поліпшення американо-німецьких відносин залежатиме від підтримки американської програми. З німецької точки зору, важливим є консенсус у Раді Безпеки. Однак німецький уряд наразі відхиляє участь німецьких вояків у миротворчій місії в Іраку. Щоправда, американська сторона досі це питання не порушувала. Та й для цього нині бракує правових підстав: за це має проголосувати Бундестаг.

Валентина ПИСАНСЬКА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Київ—Вашингтон

Позитив треба закріпити

Секретар Ради нацбезпеки та оборони Євген Марчук назвав найголовнішим у вашингтонських переговорах те, що всі учасники засідання підтримали Україну в її євроатлантичних прагненнях і майже всі запропонували надати в цьому допомогу. Про це він сказав українській службі Бі-бі-сі, коментуючи результати спільного засідання у Вашингтоні міністрів оборони країн—членів НАТО та українських представників.

Країни, які нещодавно були запрошені до Альянсу, висловили бажання поділитися досвідом з Україною. Секретар РНБО вважає це сигналом нового динамізму у стосунках Україна—НАТО. За його словами, Україна може серйозно просунути-ся й у відносинах зі США. В цій ситуації Київ сам має визначитися, чи братиме він участь у стабілізаційних силах в Іраку, сказав Є. Марчук.

■ Чернівці

Дружимо містами

Завершив свою роботу перший форум міст-партнерів «Україна—Румунія: крок до демократичного суспільства». За його результатами укладено угоди про співпрацю між одинадцятьма українськими та румунськими малими містами. За прикладом Ізмаїла та румунської Тульчи знайшли побратимів Коломия й Радеуци, Хотин і Тиргу-Няму, Борщів і Фелтичені, Косів і Кимпулунг. Підписано декларацію про співпрацю між Асоціацією міст України та Асоціацією муніципалітетів Румунії, повідомляє наш власний кореспондент Сергій СУЛИМА.

■ Токіо

Уміли відкривати. Треба вміти і закривати

Як активізувати україно-японську співпрацю в галузі підвищення рівня безпеки на ядерних об'єктах? Це питання було в центрі уваги під час відвідин послом України в Японії Юрієм Костенком атомної електростанції Токай у префектурі Ібаракі. З введенням у дію 1966 року першого блоку цієї станції почалася історія атомної енергетики Країни Східного Сонця. Нині, після 32 років функціонування АЕС, уперше в Японії розпочато програму з виведення станції з експлуатації. За оцінками експертів, загальна вартість програми, розрахованої на 17 років, — 740 млн. доларів США.

Досвід Японії може стати у пригоді й Україні, яка вже розв'язує проблеми, пов'язані із закриттям ЧАЕС. Про це йшлося під час бесіди з директором АЕС Токай Кодзо Окуно. Також посол України подякував японському урядові, зокрема Японському інформцентру енергосистем, за багаторічну підтримку у справі підвищення безпеки українських АЕС. На японських атомних станціях уже підвищили свою кваліфікацію майже 170 українських фахівців у цій галузі.

■ Пекін

Нові жертви

У КНР станом на понеділок зафіксовано 75 нових випадків зараження вірусом атипової пневмонії і 12 нових смертельних наслідків у пацієнтів з таким діагнозом.

■ Джакарта

Терорист постав перед судом

В Індонезії вчора розпочався суд над одним із підозрюваних в організації вибухів у нічному клубі на Балі у жовтні минулого року, внаслідок яких загинули 200 осіб. Перед судом постав сорокарічний уродженець острова Ява на ім'я Амрозі. Якщо обвинувачам вдасться довести вину Амрозі, його очікує смертна кара.

На знімку: Амрозі було доставлено до залу суду під посиленою охороною.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. ▼

Дні «Голосу України» на Луганщині

Нещодавно творчий десант нашої газети провів Дні «Голосу України» на Луанщині. Журналісти парламентської газети побували на підприємствах і в сільгосподарствах області, у виборчих округах народних депутатів України, обраних до вищого законодавчого органу держави від Луган-

щини, провели зустрічі в трудових колективах та з поштовиками. Результатом цієї поїздки стала серія матеріалів про життя Луганської області та започаткована спільно з депутатською групою у Верховній Раді «Народний вибір» акція «Голос України» — інформація Великої Вітчизняної війни».

Интерес до цього регіону не випадковий. За темпами росту промислового виробництва за підсумками перших двох місяців поточного року Луганська область випереджає близькі за промисловим потенціалом Дніпропетровську та Харківську. Торік збільшився випуск продукції у семи з десяти об-

робних галузей, насамперед машинобудівній, металургійній, хімічній та нафтохімічній. Високі темпи росту виробництва досягнуто в 10 містах та 17 районах області. У сільському господарстві щорічно вирощують понад мільйон тонн зернових. У 2002 році до зведеного бюджету мобілізовано

більше коштів, ніж у 2001 році, на понад 30 відсотків. Майже четверту частину економіки Луганщини складає видобувна промисловість. Водночас на розвиток регіону негативно впливають несприятелі політика закриття шахт, збитковість багатьох вугільних підприємств.

Є хліб, є пісня, є майбутнє

Будинок, де множаться таланти

майбутнього врожаю: техника, посівний матеріал, гербіциди. Не підвела б тільки погода.

— Колгосп імені Леніна, одне з найсильніших господарств району, довелося ділити на дві структури, — каже В. Просін. — Першу очолив колишній голова колгоспу Володимир Стеценко, досвідчений сильний керівник, а другу — Олександр Кошовий, у якого, можливо, менше досвіду, але міцна господарська жилка. У Стеценка ідуть справи добре, а в Кошового ще краще. Так вони і змагаються.

В Олександра Павловича, приміром, окрім того, що в господарстві є вся ґрунтообробна і збиральна техніка, налагоджена соціальна сфера — магазини, кафе, побутовий комбінат, дитячий садок, швейна майстерня, є свій готель і навіть фонтан. Тут найбільш в районі надолі молода.

Новий день з новою піснею

На жаль, обласний центр не може похвалитися такою кількістю фестивалів, скільки їх проводять у Сватівському районі. І якщо раніше ініціатива передусім йшла від голови райдержадміністрації Володимира Просіна, то сьогодні її проявляють інші. Приміром, виборчий блок

односельців, до якого входять депутати райради від села Поворотневе, запропонували провести поетично-пісенний фестиваль народного мистецтва. До цього огляду народних талантів місцеві аматори написали 40 пісень. Перший фестиваль мав призовий фонд у 40 тис. гривень. У районі потурбувалися і про те, щоб твори аматорів було записано на сучасній апаратурі.

Кілька років тому депутати райради запровадили звання «Народний артист Слобожанщини» і «Заслужений артист Слобожанщини», що присвоюються діячам культури, котрі прославили свій край далеко за межами району. Серед них — керівник гурту «Сватівські козаки» Олександр Давиденко, який уже двадцять років пише пісні, «золотий голос» Олег Комісаренко, викладачі Школи мистецтв та багато інших.

До речі, в одному з районних фестивалів «Моя Україна день новий зустрічає» взяв участь і популярний український співак Василь Зінкевич. Тепер фестиваль названо його іменем. А театральний фестиваль «Слобожанський спас» показав, що у районі створено 30 театральних колективів. Причому значатимі, що серед артистів театру переважно школярі.

За розповідей Просіна, має бути велика, двоповерхова, та й у бюджеті таких грошей немає — ні в області, ні тим паче в районі. Звалили школу методом народної будови, сільської толоки. 52 керівники районів підтримали ідею Просіна і давали на будівництво машини, будматеріали, людей, гроші, техніку. За кожним підприємством було закріплено один із класів майбутньої школи, яку вони й будували, і потім обладнали. Одне слово, як і обіцяли, до Дня незалежності Школи мистецтв відчинили свої двері, а 1 вересня дітлахі прийшли в новенькі класи, що пахли фарбою.

Сьогодні для сватівців

ця школа — велика гордість і радість. У ній 500 учнів опановують мистецтво музиканта, співака, актора, художника. Її вихованці беруть участь у престижних всеукраїнських і міжнародних конкурсах, фестивалях, посідаючи призові місця. Уже з pewnością можна сказати, що і Руслан Кожеников, і Ліда Купцова, а ще десяток учнів прославлять Сватівщину на всю Україну. Для навчання їм сьогодні створюють гарну матеріальну базу. Кожний з тих, хто посів престижне місце на всеукраїнських конкурсах, отримує від району премію. За третє місце — 300, за друге — 500, за перше — 1000 гривень. Хіба це не стимул для творчості і праці?

У Сватівському районі також виходить районна дитяча газета «Юність Слобожанщини», яку випускають самі діти. Якщо перефразувати загальновідомий вислів, то можна сказати так: у Сватівському районі є майбутнє, бо тут турбуються про дітей.

На знімках: вихованці Школи мистецтв ім. В. Зінкевича; голова Сватівської районної держадміністрації Володимир Просін приміряє футболку «Голосу України» під час проведення днів газети на Луганщині.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Милиці для транспорту

Лише за три місяці після ухвалення Програми перспективного розвитку транспортно-логістичного комплексу Луганщини на найближчій п'ять років уже досягнуто конкретних результатів. Зокрема, вдалося зробити великий прорив у розв'язанні проблеми заборгованості із заробітної плати, пенсійних та інших виплат на підприємствах залізничного транспорту і «Луганських авіаліній», налагоджено контроль за ефективністю використання залізничного транспорту. Попаснянський вагоноремонтний завод з початку року відремонтував 1125

вантажних вагонів, а економісти закінчили роботу над складанням кошторису на електрифікацію залізничної ділянки Дебальцеве—Комунарськ. На адресу Укрзалізничного управління надійшло клопотання про відлення на ці роботи в поточному році трьох мільйонів гривень.

На думку начальника управління транспорту і зв'язку облдержадміністрації Віктора Шкутя, труднощами в реалізації програми є небажання міських і районних рад взяти на свій баланс відомо житло Донецької залізниці, нерозв'язання питань компенсації збитків транспортних підприємств від перевезень пільгових категорій громадян, а також погашення боргів вугільних підприємств за залізничні перевезення.

Однак цих проблем на рівні регіону не розв'язати. Сьогодні «Регіон» проводить акцію «Сто запитань народним обранцям».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Без заводу, як без тепла

Устати з колін

Керівники Луганського ливарно-механічного заводу про своє підприємство говорять, наче про людину, визначаючи таким чином свою безпосередню участь у боротьбі за його виживання й економічне одужання. Фінансове становище заводу в 2000 році було критичним. Коли нове правління стало до роботи, на розрахунковому рахунку підприємства було всього 26 копійок, зате брак власних обігових коштів становив 17 мільйонів гривень. Фонд робочого часу використовувався лише на 29 відсотків. Основні цехи працювали тільки 2—3 дні на місяць, що, звичайно, позначалося на заробітку робітників. Вище 15—20 гривень він не піднімався. Виробництво товарної продукції було збиткове. Втрати від звичайної діяльності становили 3,5 тис. гривень, а коефіцієнт абсолютної ліквідності дорівнював нулю. В цих умовах було дуже важко керувати колективом, ставити перед ним завдання, розвивати й запроваджувати нову технологію.

У такому стані в жовтні 2000 року і прийняло завод нове правління. Свою роботу керівництво почало з жорсткої економії, хоча в умовах матеріально-і енергоємного ливарного виробництва зробити це було дуже важко.

Вирішальне значення в досягненні позитивних результатів відіграв той факт, що завод перебував у процесі банкрутства на момент набрання чинності Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Закон був відправним моментом створення такої системи відновлення платоспроможності, яка сприяла прискоренню його економічного оздоровлення. Сьогодні можна прямо сказати, що область могла втратити підприємство, до речі, єдине в Україні, що випускає опалювальні неустаткування. Багато залежало від обраного комітету кредиторів, який очолив обласний Пенсійний фонд в особі тодішнього керівника Василя Надраги.

Розроблений план санації містив цілий комплекс заходів, спрямованих на оздоровлення фінансово-господарського становища підприємства, відновлення його платоспроможності. Метою санації було не лише підняти завод з колін, а й у дусі нових реформаторських вимог знайти гідне місце в жорстокому світі, що називається ринковими відносинами. Санація надала можливість працювати спокійно ще й з тієї причини, що на борги, заявлені в реєстрі кредиторів, було накладено мораторій.

В одужуваного з'явився апетит. Як засвідчили маркетингові дослідження за-

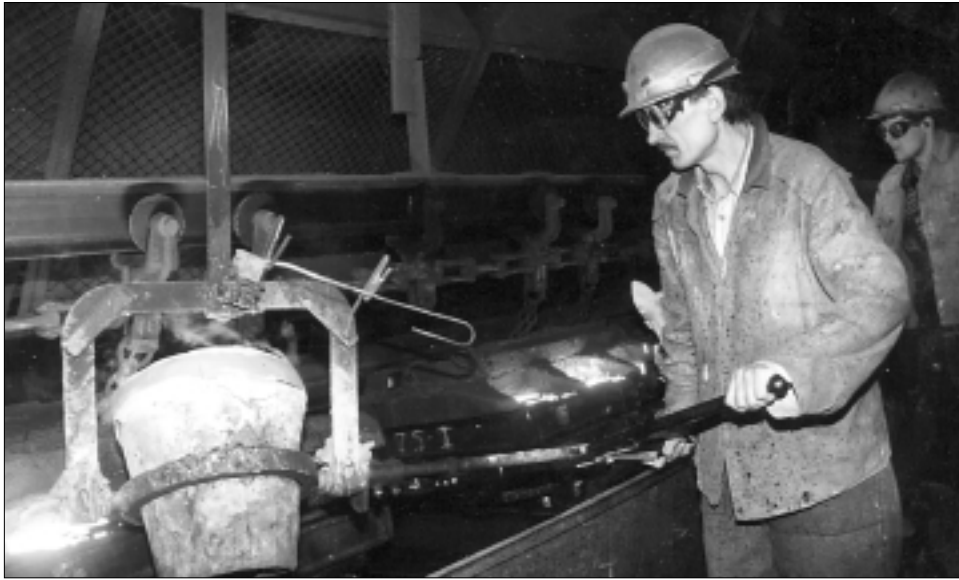

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

водських фахівців, Італія в рік випускає близько десяти мільйонів ребер чавунних радіаторів і мільйон алюмінієвих. Чавунні переважно залишаються на внутрішньому ринку, а зроблені з алюмінію відправляють-

правляють продукцію Луганського ливарно-механічного заводу, можна зробити висновок про те, наскільки активно ведеться життєве будівництво. Четверть обсягу продукції, наприклад, йде до Києва. Великі

колодок на суму 4 млн. 171 грн., при цьому питома вага в загальному складі товарної продукції становила 9,6 відсотка. На сьогодні освоєно й сертифіковано ще три типи колодок. Замовник нам повірив, якість його задоволення, тому сьогодні вже три залізничні України уклали з нами договори на поставку цієї продукції. За нашими даними, Укрзалізниця на рік потрібно 1,5 млн. колодок. Ми вже тепер можемо їх випустити один мільйон на рік.

Коментар народного депутата України Василя НАДРАГИ:

— Мої стосунки з ливарно-механічним заводом давні. Свого часу я працював начальником обласного управління Пенсійного фонду, який очолював комітет кредиторів. Ми надали заводу рік паузи, реструктуризували його борги й дали можливість працювати, виходячи з принципів економічної доцільності. На мої очі завод устатова з колін, розвивався. Добре працює, але, що трудовий колектив, активісти підприємств районного, міської й обласної владою, не дозволив пустити своє підприємство на металобрухт. А такі намагання вже були, навіть оголошення друкувалися про розпродаж заводського майна. З усіх підприємств Луганської області ливарно-механічний — єдиний завод, котрий спромігся з доповіддю на 93 відсотки. До того ж, зауважу, великих інвестиційних коштів на підприємство не надійшло. Завод одужував завдяки правильній стратегії економічного розвитку, жорсткій економії, суворій виробничій дисципліні. Тут багато робиться і зроблено з освоєння нових прогресивних технологій, що створюють можливість за зниження металоемності й енергоємності підвищити якість продукції і поліпшити умови праці трудівників. Це дає можливість не лише завоювати ринки України, а й вийти на ринки СНД і Західної Європи.

Сезонність зостається в минулому

— В останні роки ринкової економіки ми постійно стикаємося з таким негативним явищем, як сезонність, — розповідає голова правління ЗАТ Микола Кравцов. — У період підготовки до опалювального сезону попит на радіатори зростає, а взимку і навесні падає. Щоб захистити колектив від вимушеного безробіття в міжсезоння, ми спрямували свої зусилля на розширення номенклатури продукції і часткове перепрофілювання нашого підприємства. Наприкінці 2001-го і на початку 2002 року на базі наявного устаткування із залученням незначних коштів ми почали виготовляти гальмові колодки типу «С» для рухомого складу залізниць України. За 2002 рік випущено їх відвантажено споживачу з 10 до 53 відсотків. Це дало змогу зекономити майже мільйон гривень 2001 року і понад півтора мільйона гривень у 2002-му.

За адресами, куди від-

партії радіаторів відправляють до Дніпропетровська, Одеси, активним споживачем з минулого року стала й Луганська область. Крім того, луганські радіатори охоче купують Росія, Молдова, Узбекистан, Румунія, Болгарія. Завод заікавлений у створенні міцної дилерської мережі і в цьому напрямі його фахівці постійно працюють.

Сторінки «Регіон» підготували Алла АНТИПОВА, Леонід БРОВЧЕНКО, Юліана ШЕВЧУК.

АКТУАЛЬНО

Розв'язувати спори цивілізованим шляхом

З дня заснування Національної служби посередництва і примирення Луганська область у числі перших за кількістю трудових конфліктів: на Луганщину припадає 15 відсотків усіх трудових спорів, зареєстрованих в Україні. На сьогодні в регіоні вже зареєстровано 28 трудових спорів, у яких бере участь майже 50 тис. найманих робітників. У більшості випадків причиною конфліктів стало перетворення холдингу на державні підприємства в рамках реформування вугільної галузі.

Однак завдяки роботі служби посередництва і примирення, наприклад, удалося досягти домовленості, згідно з якою Мінпалівенерго зобов'язується забезпечити стовідсоткову плату за весь обсяг вугілля, відвантаженого гірниками області з 1 квітня нинішнього року.

Начальник відділення Національної служби посередництва і примирення в Луганській області Ганна Масіна вважає, що збільшення кількості трудових конфліктів свідчить про зростання правової культури населення і його бажання розв'язувати спори цивілізованим шляхом.

У молодих є робота

Понад 30 тисяч молодих людей Луганщини працюють понад пів час літніх канікул. Уже нині готові стати бідошами літніх трудових загонів близько восьми тисяч студентів і старшокласників області, сформовано понад 200 таких загонів. Із них 184 загони працюватимуть в області, а 38 — в інших регіонах. Приміром, в Автономній Республіці Крим, у Бахчисарайському, Сімферопольському, Нижньогірському районах.

Переважає молодь працюватиме на підприємствах області. Уже укладено угоди з «Луганськватошляхом», «Вуглебудреструктуризацією», «Луганськкалвинпром». Громадська організація трудових об'єднань молоді «Атом» має намір створити 57 виїзних загонів, у яких буде зайнято майже 1500 студентів та старшокласників.

Интерес до преси зростає з кожним роком

Останніми роками в Луганській області намітилася стала тенденція до підвищення зацікавленості мешканців у періодичних виданнях. Кількість передплатників з кожним роком зростає, і цей факт можна цілком розглядати як показник економічної стабільності. Про це розмова нашого кореспондента з начальником відділу періодичних видань Луганської дирекції УДПЗЗ «Укрпошта» Оленою ПЕТРАЧЕНКО.

— Що читають мешканці регіону?

— У загальному обсязі передплати 22,3 відсотка посідають обласні, а 24,8 відсотка — міськрайонні газети. Найвищу питому вагу становлять всеукраїнські видання — 52,2 відсотка, найменшу — видання СНД (лише 0,7). Раніше, приміром, СНДєвські газети й журнали мали до 70 відсотків загального обсягу передплати по області.

— Чи цікавляться луганчани політкою?

— Наші люди почали менше цікавитися політикою і більше займатися собою, своїм господарством, здоров'ям, вихованням дітей. З кожним роком зростає кількість передплатних видань, так би мовити, господарчого спрямування, які друкують поради з утримання саду й городу, свійських тварин тощо. До того ж цієї теми проявляють інтерес

не лише мешканці міст, а й селяни. Однак не виключаю, що вже наприкінці поточного року зростає інтерес до політичних видань. Розпочинається підготовка до президентських виборів, і люди стежитимуть за подіями в країні, визначатимуть свої симпатії до політиків. У цьому зв'язку цілком припустимо збільшення тиражів центральних видань.

— Останнім часом серед професіоналів активно обговорюються питання, пов'язані з передплатною кампанією. Побутують діаметрально протилежні думки: чи не головний спосіб розповсюдження періодичних видань, чи — вимираюча операція. А як ви вважаєте?

— На мій погляд, справедливі можуть бути обидві точки зору. Так, багато фахівців, які кажуть про вимирання передплати, аналізують співвідношення передплатних і роздільних тиражів лише

вузької групи видань, а саме тих, котрі ми весь час бачимо в роздрібному продажі. Однак у роздріб представлені лише 500 найменувань видань, тоді як за передплату розповсюджується майже 6000 газет і журналів. Насправді співвідношення «передплата—роздріб» залежить від типу видання.

Передплата ніколи не закінчується. Вона триває круглий рік, і тільки-но поштовиків отримають нові каталоги, розпочнеться активна робота з проведення передплатної кампанії на друге півріччя 2003 року. Воно для нас буде непростим. В поточному році через зміни в законі про підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів відбулися зміни у формуванні тарифів. Багато видань тепер мають пільги, що в цілому позначиться на економічній стабільності поштових підприємств, зокрема і Луганської дирекції «Укрпошти».

— На мій погляд, справедливі можуть бути обидві точки зору. Так, багато фахівців, які кажуть про вимирання передплати, аналізують співвідношення передплатних і роздільних тиражів лише

Там, де керівники не сплять, позитивні зрушення помітні

Про внесення змін до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести до Закону Україн-ни «Про відновлення платос-проможності боржника або визнання його банкрутом» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 42—43, ст. 378; 2002 р., № 33, ст. 235) такі зміни:

1. У статті 1:

1) абзац шостий викласти в такій редакції:

«кредитор — юридична або фізична особа, яка має у встановленому порядку під-тверджені документами ви-моги щодо грошових зобов'язань до боржника, щодо виплати заборгованості із заробітної плати працівникам боржника, а також органи державної податкової служби та інші державні органи, які здійснюють контроль за пра-вильністю та своєчасністю справляння податків і зборів (обов'язкових платежів). Конкурсні кредитори — кре-дитори за вимогами до бор-жника, які виникли до пору-шення провадження у справі про банкрутство та вимоги яких не забезпечені заставою майна боржника. До конкурс-них кредиторів відносяться також кредитори, вимоги яких до боржника виникли внаслідок правонаступництва за умови виникнення таких вимог до порушення провад-ження у справі про банкрут-ство. Поточні кредитори — кредитори за вимогами до боржника, які виникли після порушення провадження у справі про банкрутство»;

2) абзац сьомий після пер-шого речення доповнити но-

вим реченням такого змісту: «До складу грошових зобов'язань боржника не зарахову-ються недоїмка (пеня та штраф), визначена на дату по-дання заяви до господарського суду, а також зобов'язання, які виникли внаслідок заподіяння шкоди життю і здоров'ю гро-мадян, зобов'язання з виплати авторської винагороди, зо-бов'язання перед засновника-ми (учасниками) боржника — юридичної особи, що виникли з такої участі»;

3) абзац двадцять четвертий викласти в такій редакції:

«мораторій на задоволен-ня вимог кредиторів — зупи-нення виконання боржником грошових зобов'язань і зо-бов'язань щодо сплати подат-ків і зборів (обов'язкових платежів), термін виконання яких настав до дня введення мораторію, і припинення за-ходів, спрямованих на забез-печення виконання цих зо-бов'язань та зобов'язань що-до сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), зас-тосованих до прийняття рі-шення про введення морато-рію».

2. У частині третій статті 7:

1) в абзаці другому слово «четвертою» замінити словом «п'ятою»;

2) абзац п'ятий доповнити словами «а в разі неможливос-ті скликання таких зборів — рішення конференції (зборів) представників працівників боржника».

3. У частині шостій статті 12:

1) в абзаці першому слова «а також на вимоги кредито-рів, які виникли після пору-

шення провадження у справі» виключити;

2) абзаци третій і четвертий виключити.

4. Абзац перший частини одинадцятої статті 13 викласти в такій редакції:

«11. Після призначення розпорядника майна і до при-пинення процедури розпо-рядження майном органи правління боржника не ма-ють права без згоди розпо-рядника майна приймати рі-шення про».

5. Частину четверту статті 14 виключити.

6. У статті 17:

1) у частині четвертій:

а) перше речення абзацу третього викласти в такій ре-дакції: «припиняються повно-важення органів управління боржника — юридичної особи, повноваження органів управ-ління передаються керуючому санацією»;

б) абзац четвертий виклас-ти в такій редакції:

«арешт на майно боржника та інші обмеження дій боржни-ка щодо розпорядження його майном можуть бути накладені лише в межах процедури сана-ції, у разі, якщо вони не переш-коджають виконанню плану са-нації та не суперечать інтересам конкурсних кредиторів»;

2) частину одинадцяту вик-ласти в такій редакції:

«11. Угода боржника, у то-му числі та, що укладена до винесення господарським су-дом ухвали про санацію, може бути визнана господарським судом за заявою керуючого са-нацією відповідно до цивіль-ного законодавства недей-сною, якщо:

угода укладена боржником із заінтересованими особами і в результаті якої кредиторам завдані чи можуть бути завдані збитки;

угода укладена боржником з окремим кредитором чи іншою особою протягом шести місяців, що передували дню винесення ухвали про санацію, і надає пе-ревагу одному кредитору перед іншими або пов'язана з випла-тою (видачею) частки (паю) в майні боржника у зв'язку з його виходом зі складу учасників боржника.

Все отримане за такою уго-дою повертається сторонам.

Розгляд заяв керуючого са-нацією про визнання угод не-дійсними і повернення всього отриманого за такою угодою здійснюється господарським судом у процедурі проваджен-ня у справі про банкрутство».

7. У статті 18:

1) частину першу доповни-ти абзацями такого змісту:

«План санації може містити умови про:

виконання зобов'язань боржника третіми особами;

обмін вимог кредиторів на активи боржника та (або) його корпоративні права;

задоволення вимог креди-торів іншим способом, що не суперечить закону»;

2) частину другу після абза-цу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

«реструктуризація активів боржника відповідно до вимог цього Закону».

У зв'язку з цим абзаци сьо-мий — тринадцятий вважати відповідно абзацями восьмим — чотирнадцятим.

8. У статті 21:

1) частину першу викласти в такій редакції:

«1. За п'ятнадцять днів до закінчення санації, а також за наявності підстав для достро-кового припинення санації ке-руючий санацією зобов'язаний надати комітету кредиторів письмовий звіт і повідомити членів комітету кредиторів про час і місце проведення засідан-ня комітету кредиторів»;

2) абзац другий частини третьої викласти в такій ре-дакції:

«Одночасно із звітом керу-ючий санацією вносить до ко-мітету кредиторів одну з про-позицій»;

3) у частинах шостій, сьо-мій слова «зборами», «збо-рів» замінити відповідно сло-вами «комітетом», «засідання комітету»;

4) частину одинадцяту вик-ласти в такій редакції:

«11. Якщо розрахунки з кредиторами не проведено у строки, передбачені планом санації, господарський суд у разі відсутності клопотання комітету кредиторів про про-довження термінів, передбаче-них планом санації, і внесення відповідних змін до плану са-нації визнає боржника банкру-том і відкриває ліквідаційну процедуру»;

5) частину тринадцяту вик-лючити.

9. Частину третю статті 36 викласти в такій редакції:

«3. Для конкурсних креди-торів, які не брали участі в голосуванні або проголосува-ли проти укладення мирової угоди, не можуть бути вста-новлені умови гірші, ніж для

кредиторів, які висловили згоду на укладення мирової угоди, вимоги яких віднесені до однієї черги».

10. Абзац шостий частини четвертої статті 37 викласти в такій редакції:

«обмін вимог кредиторів на активи боржника або його корпоративні права».

11. У статті 39:

1) частину першу викласти в такій редакції:

«1. За заявою будь-кого із конкурсних кредиторів мирова угода може бути визнана гос-подарським судом недейсною, якщо існують підстави для визнання угоди недейсною, передбачені цивільним зако-нодавством України»;

2) частину третю викласти в такій редакції:

«3. Вимоги конкурсних кредиторів, по яких зроблено розрахунки згідно з умовами мирової угоди, вважаються по-гашеними»;

3) абзац третій частини п'я-тої виключити.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чин-ності через місяць з дня його опублікування.

2. Положення цього Зако-ну застосовуються господар-ськими судами при розгляді справ про банкрутство, неза-лежно від дати порушення провадження у справі про банкрутство за умови прий-няття господарським судом ухвали з цього питання.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 квітня 2003 року.
№ 672-IV.

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань забезпечення та безперешкодної реалізації права людини на свободу слова

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відо-мості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) доповнити статтею 212³ такого змісту:

«Стаття 212³. Порушення права на інформацію

Неправомірна відмова в наданні інформації, несвоечасне або не-повне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дій-сності, у випадках, коли така інформація підлягає наданню на запит громадянина чи юридичної особи відповідно до законів України «Про інформацію» або «Про звернення громадян»,

— тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'ятнадцяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів дохо-дів громадян.

Повторне протягом року винчнення порушення з числа перед-бачених частиною першою цієї статті, за яке особу вже було під-дано адміністративному стягненню,

— тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. Посадові особи, на яких поширюється дія Закону України «Про боротьбу з корупцією», притягаються до відпові-дальності за такі діяння відповідно до Закону України «Про бо-ротьбу з корупцією»;

2) статтю 221, частину першу статті 294 після цифр «212» до-повнити цифрами «212³»;

3) частину першу статті 255 доповнити пунктом 11 такого змісту:

«11) прокурор або уповноважена ним особа з числа працівни-ків прокуратури (стаття 212³)».

2. У Законі України «Про інформацію» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 48, ст. 650; 2000 р., № 27, ст. 213; 2002 р., № 29, ст. 194):

1) доповнити статтю 30 абзацом такого змісту:

«Інформація з обмеженим доступом може бути поширена без згоди її власника, якщо ця інформація є суспільно значимою, тобто якщо во-на є предметом громадського інтересу і якщо право громадськості зна-ти цю інформацію переважає право її власника на її захист»;

2) доповнити статтею 45¹ такого змісту:

«Стаття 45¹. Заборона цензури та заборона втручання в про-фесійну діяльність журналістів і засобів масової інформації з бо-ку органів державної влади або органів місцевого самоврядуван-ня, їх посадових осіб

Цензура як вимога, спрямована до засобу масової інформації, журналіста, головного редактора, організації, що здійснює випуск за-собу масової інформації, його засновника (співзасновника), видавця, розповсюджувача, попередньо узгоджувати інформацію, що поширю-ється (крім випадків, коли така вимога йде від автора цієї інформації чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав на неї), та/або як накладення заборони (крім випадків, коли така заборона накладається судом) чи перешкоджання в будь-якій іншій формі ти-ражуванню або поширенню інформації з боку органів державної вла-ди, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб заборонена.

Забороняються втручання у формах, не передбачених законо-давством України або договором, укладеним між засновником (співзасновниками) і редакцією засобу масової інформації, у про-фесійну діяльність журналістів, контроль за змістом інформації, що поширюється, з боку засновників (співзасновників) засобів масової інформації, органів державної влади або органів місцевого самоврядування, посадових осіб цих ор-ганів, зокрема з метою поширення чи непоширення певної

інформації, замовчування суспільно значимої інформації, наклад-ення заборони на показ окремих осіб або поширення інформації про них, заборони критикувати органи державної влади чи органи місцевого самоврядування або їх посадових осіб.

Забороняються створення будь-яких органів державної влади, установ, введення посад, на які покладаються повноваження щодо здійснення контролю за змістом інформації, що поширюється за-собами масової інформації.

Умисне перешкоджання законній професійній діяльності жур-налістів та/або переслідування журналіста за виконання професій-них обов'язків, за критику, здійснювані посадовою особою або групою осіб за попередньою змовою, тягне за собою кримінальну відповідальність відповідно до Кримінального кодексу України.

Повноваження органів державної влади з питань діяльності за-собів масової інформації визначаються виключно Конституцією та законами України»;

3) у частині другій статті 47:

абзац шостий викласти у такій редакції:

«примусшення до поширення або перешкоджання поширенню певної інформації, а також цензура»;

після абзацу сьомого доповнити новим абзацом такого змісту:

«безпідставна відмова від поширення певної інформації».

У зв'язку з цим абзаци восьмий — дванадцятий вважати відпо-відно абзацями дев'ятим — тринадцятим;

4) доповнити статтею 47¹ такого змісту:

«Стаття 47¹. Звільнення від відповідальності

Ніхто не може бути притягнутий до відповідальності за вислов-лення оціночних суджень.

Оціночними судженнями, за винятком образи чи наклепу, є вис-ловлювання, які не містять фактичних даних, зокрема критика, оцін-ка дій, а також висловлювання, що не можуть бути витлумачені як та-кі, що містять фактичні дані, з огляду на характер використання мов-них засобів, зокрема вживання гіпербол, алегорій, сатири. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості.

Особа звільняється від відповідальності за розголошення ін-формації з обмеженим доступом, якщо суд встановить, що ця ін-формація є суспільно значимою.

Додаткові підстави звільнення від відповідальності засобів масової інформації та журналістів визначаються законами «Про друковані за-соби масової інформації (пресу) в Україні», «Про телебачення і раді-омовлення», «Про інформаційні агентства» та «Про державну під-тримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів»;

5) статтю 49 викласти у такій редакції:

«Стаття 49. Відшкодування матеріальної та моральної шкоди

У випадках, коли правопорушенням, вчиненим суб'єктом ін-формаційної діяльності, завдано матеріальної чи моральної шкоди фізичним або юридичним особам, винні особи відшкодовують її добровільно або на підставі рішення суду.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування як позивачі у справах про захист честі, гідності та ділової репутації вправі вимагати по суду лише спростування недостовірної інфор-мації та не мають права вимагати відшкодування моральної (не-майнової) шкоди. Це не позбавляє посадову особу органу держав-ної влади чи органу місцевого самоврядування права на захист чес-ті, гідності та ділової репутації у суді».

3. У статті 17 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 50, ст. 302; 2002 р., № 2, ст. 5, № 29, ст. 200):

1) частину четверту викласти у такій редакції:

«У разі розгляду судом спору щодо завданої моральної (немай-нової) шкоди між журналістом або засобом масової інформації як відповідачем та політичною партією, виборчим блоком, посадо-вою особою (посадовими особами) як позивачем суд вправі приз-начити компенсацію моральної (немайнової) шкоди лише за на-явності умислу журналіста чи службових осіб засобу масової ін-формації. Суд враховує наслідки використання позивачем мож-ливостей позасудового, зокрема досудового, спростування неп-равдивих відомостей, відстоювання його честі і гідності, ділової репутації та врегулювання спору в цілому. З урахуванням зазна-чених обставин суд вправі відмовити у відшкодуванні моральної шкоди»;

2) доповнити частинами п'ятою та шостою такого змісту:

«Умислом журналіста та/або службової особи засобу масової ін-формації є таке їх/її ставлення до поширення інформації, коли журналіст та/або службова особа засобу масової інформації усві-домлювали недостовірність інформації та передбачали її суспільно небезпечні наслідки.

Журналіст та/або засіб масової інформації звільняються від від-повідальності за поширення інформації, що не відповідає дійснос-ті, якщо суд встановить, що журналіст діяв добросовісно та здій-снював її перевірку».

4. Підпункт «ж» пункту 1 статті 3 Декрету Кабінету Мі-ністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 «Про держав-не мито» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст. 113; 1995 р., № 30, ст. 229; 2000 р., № 29, ст. 229) вик-ласти в такій редакції:

«ж) із позовних заяв про розгляд питань захисту честі та гідності: із позовних заяв немайнового характеру

1 неоподатковуваний мінімум доходів громадян

із позовних заяв про відшкодування моральної (немайнової) шкоди з ціною позову до 100 неоподатко-вуваних мінімумів доходів громадян

1 відсоток ціни позову, але не менше 1 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян

із позовних заяв про відшкодування моральної (немайнової) шкоди з ціною позову від 100 до 10 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

5 відсотків ціни позову

із позовних заяв про відшкодування моральної (немайнової) шкоди з ціною позову понад 10 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

10 відсотків ціни позову»

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 квітня 2003 року.
№ 676-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про страхові тарифи на загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності»

Верховна Рада України постановляє:	6	0,92	37	1,97
1. Внести до Закону України «Про страхові тарифи на загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 17, ст. 80; 2002 р., № 17, ст. 124) такі зміни:	7	0,93	38	2,06
1. Статті 1 і 2 викласти в такій редакції:	8	0,95	39	2,07
«Стаття 1. Встановити відповідно до класів професійного ризику виробництва такі страхові тарифи на загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності (далі — страхування від нещасного випадку):	9	0,96	40	2,09
Клас професійного ризику виробництва	10	0,98	41	2,10
Страховий тариф (у відсотках до фактичних витрат на оплату праці найманих працівників)	11	1,00	42	2,13
1	12	1,02	43	2,15
2	13	1,03	44	2,20
3	14	1,05	45	2,21
4	15	1,10	46	2,29
5	16	1,14	47	2,34
	17	1,16	48	2,36
	18	1,23	49	2,38
	19	1,26	50	2,55
	20	1,27	51	2,57
	21	1,28	52	2,62
	22	1,29	53	2,64
	23	1,36	54	2,67
	24	1,40	55	2,76
	25	1,43	56	2,84
	26	1,49	57	3,11
	27	1,55	58	3,12
	28	1,61	59	3,20
	29	1,68	60	3,58
	30	1,70	61	3,86
	31	1,71	62	4,00
	32	1,75	63	4,29
	33	1,76	64	4,50
	34	1,87	65	6,71
	35	1,88	66	6,82
	36	1,96	67	13,80

Стаття 2. Встановити для окремих галузей економіки без зміни класів професійного ризику їх виробництва такі страхові тарифи:

Клас професійного ризику виробництва	Галузь економіки	Страховий тариф (у відсотках до фактичних витрат на оплату праці найманих працівників)
24	Обслуговування сільського господарства, господарське управління сільським господарством	0,5
22	Сільське господарство	0,2
59	Відкритий видобуток руд чорних металів, видобуток та збагачення нерудної сировини для чорної металургії	2,1

Суб’єкти господарської діяльності сплачують страхові внески за тарифами, встановленими в частині першій цієї статті, якщо обсяг робіт (послуг) за вказаними галузями економіки перевищує 50 відсотків загальних обсягів їх робіт (послуг).

При визначенні страхових тарифів підприємства сільського господарства, з обслуговування сільського господарства, видобутку вугілля відкритим способом, збагачення вугілля, збагачення вугільних брикетів, підземного видобутку руд чорних металів, виробництва будівельних металовиро-

бів, будівництва шахт, видобутку вугілля підземним способом, видобутку дорогоцінних металів дотуються Фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України за рахунок страхових внесків».

2. У статті 4 слова «та організацій, які фінансуються або дотуються з бюджету» виключити.

3. Статтю 6 доповнити словами «в розрахунку на календарний рік».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з першого числа місяця, наступного за місяцем його опублікування.

2. Зупинити до 1 січня 2005 року дію статті 47 Закону України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 46—47, ст. 403; 2001 р., № 17, ст. 80) в частині встановлення знижки чи надбавки до страхового тарифу.

3. Кабінету Міністрів України до 1 червня 2003 року подати до Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 квітня 2003 року.
№ 660-IV.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про «День Уряду України» у липні 2003 року

Відповідно до статті 85 Конституції України в порядку контролю за діяльністю органів виконавчої влади та з метою визначення стану вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ) Верховна Рада України **постановляє:**

1. Провести «День Уряду України» у Верховній Раді України в липні 2003 року з таким порядком денним: «Про хід виконання заходів щодо вступу України до СОТ».

2. Кабінету Міністрів України визначити доповідачів, підготувати аналітичні та довідкові матеріали із зазначеного питання і подати їх для вручення народним депутатам України 1 липня 2003 року.

3. Комітету Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції разом з іншими заінтересованими комітетами Верховної Ради України узагальнити пропозиції та матеріали, які будуть подані Кабінетом Міністрів України, підготувати співдоповідь та проект Постанови Верховної Ради України з питання, що розглядатиметься на «Дні Уряду України».

4. Доручити Національній радіокомпанії України за участю Інформаційного управління Апарату Верховної Ради України забезпечити пряму трансляцію «Дня Уряду України» із зазначеного питання на першому каналі Українського радіо.

Голова Верховної Ради
України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 17 квітня 2003 року.
№ 728-IV.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до Кримінально-процесуального кодексу України такі зміни:

1. У частині першій статті 120 останнє речення виключити.

2. У статті 156:

1) у першому реченні частини п’ятої слова «проте час ознайомлення обвинуваченого та його захисника з матеріалами кримінальної справи при обчисленні строку тримання під вартою як запобіжного заходу не враховується» виключити;

2) доповнити після частини п’ятої новими частинами такого змісту:

«Матеріали закінченої розслідуванням кримінальної справи повинні бути пред’явлені обвинуваченому, взятому під варту, та його захисникові не пізніше як за місяць до закінчення граничного строку тримання під вартою, встановленого частиною другою цієї статті.

Якщо матеріали кримінальної справи було пред’явлено обвинуваченому та його захисникові з порушенням місячного терміну до закінчення граничного строку тримання під вартою, встановленого частиною другою цієї статті, то після його закінчення обвинувачений підлягає негайному звільненню. При цьому за обвинуваченим та його захисником зберігається право на ознайомлення з матеріалами справи.

Якщо матеріали кримінальної справи було пред’явлено обвинуваченому та його захисникові з додержанням місячного терміну до закінчення граничного строку тримання під вартою, але його виявилось недостатньо для ознайомлення з матеріалами справи, зазначений строк може бути продовжено суддею апеляційного суду за поданням слідчого, погодженим з Генеральним прокурором України чи його заступником, або поданням цього прокурора чи його заступника. Коли у справі беруть участь кілька обвинувачених, яких тримають під вартою, і хоча б одному з них строку, передбаченого частиною шостою цієї статті, виявилось недостатньо для ознайомлення з матеріалами справи, то зазначене подання може бути внесено стосовно того обвинуваченого або тих обвинувачених, які ознайомилися з матеріалами справи, якщо не відпала необхідність у застосуванні до нього або до них взяття під варту і відсутні підстави для обрання іншого запобіжного заходу».

У зв’язку з цим частини шосту — восьму вважати відповідно частинами дев’ятою — одинадцятою.

3. У статті 165¹:

1) частину другу доповнити пунктом 4 такого змісту:

«4) при продовженні строку тримання під вартою для ознайомлення обвинуваченого та його захисника з матеріалами кримінальної справи — не пізніше як за 5 діб до закінчення граничного строку тримання під вартою»;

2) частину третю після слів «строку тримання під вартою» доповнити словами «за винятком випадку, передбаченого частиною сьомою статті 156 цього Кодексу».

4. У частині шостій статті 218 друге і третє речення виключити.

II. Цей Закон набирає чинності через 90 днів з дня його офіційного оприлюднення.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 квітня 2003 року.
№ 658-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії

Верховна Рада України постановляє:

Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії, підписаний від імені України 7 вересня 2000 року у м. Нью-Йорку, ратифікувати.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 квітня 2003 року.
№ 716-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Додаткового протоколу до Європейської Конвенції про передачу засуджених осіб

Верховна Рада України постановляє:

Додатковий протокол до Європейської Конвенції про передачу засуджених осіб, укладений 1997 року у м. Страсбурзі, підписаний від імені України 8 червня 2000 року, ратифікувати.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 квітня 2003 року.
№ 718-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Індія про сприяння та взаємний захист інвестицій

Верховна Рада України постановляє:

Угоду між Урядом України та Урядом Республіки Індія про сприяння та взаємний захист інвестицій, підписану 1 грудня 2001 року в м. Києві, ратифікувати.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 квітня 2003 року.
№ 719-IV.

Про внесення змін до Закону України «Про карантин рослин»

Верховна Рада України **постановляє:**
Внести до Закону України «Про карантин рослин» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 34, ст. 352; 1997 р., № 35, ст. 220; 1999 р., № 34, ст. 274) зміни, виклавши його у такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ Про карантин рослин

Цей Закон визначає загальні правові, організаційні та фінансово-економічні основи карантину рослин, повноваження органів державної влади, їх посадових осіб, права і обов'язки юридичних та фізичних осіб, спрямовані на запобігання занесенню та поширенню відсутніх на території України карантинних організмів.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів
У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються у такому значенні:

ареал карантинного організму — територія, на якій знаходиться карантинний організм;

вторинний карантинний огляд — огляд усередині країни імпорتنих підкарантинних матеріалів в пунктах призначення, а також вітчизняних підкарантинних матеріалів, які поступають із карантинних зон;

державний контроль з карантину рослин — контроль, що здійснюється посадовими особами Державної служби з карантину рослин України за додержанням фітосанітарних правил особами;

карантин рослин — правовий режим, що передбачає систему заходів органів державної влади, спрямованих на захист рослинного світу України від занесення карантинних організмів;

карантинний дозвіл — документ, що засвідчує право на ввезення в Україну, а також транзит вантажу (рослин і рослинних продуктів) на умовах, визначених Державною службою з карантину рослин України;

карантинні (фітосанітарні) заходи — заходи, спрямовані на попередження проникнення карантинного організму, усунення факторів, які сприяють подальшому його поширенню, та знищення вогнища карантинного організму;

карантинна зона — територія, на якій запроваджено відповідно до закону карантинний режим у зв'язку з виявленням карантинного організму;

карантинна лабораторія — лабораторія, де проводяться експертиза зразків імпортного і вітчизняного підкарантинного матеріалу, наукові дослідження карантинних організмів, вивчення карантинного стану відповідної території і надання методичної допомоги у проведенні карантинних заходів;

карантинний огляд — огляд рослин (посівів і насаджень) і рослинної продукції, сховищ і ґрунту з метою визначення їх карантинного стану;

карантинний організм — вид шкідника, збудника хвороби рослини, який відсутній або обмежено поширений на території України та може завдати значної шкоди рослинам і рослинним продуктам;

карантинний режим — особливий правовий режим, що передбачає систему спеціальних заходів органів державної влади, що здійснюються у карантинній зоні і спрямовані на локалізацію та ліквідацію карантинних організмів;

карантинний сертифікат — документ, що видається органами державної служби з карантину рослин України, який засвідчує карантинний стан рослин і рослинних продуктів, що вивозяться з карантинної зони, визначає маршрут, умови перевезення і використання їх, тари та упаковки цих матеріалів;

карантинний стан — стан території, посівів, насаджень, вантажів і транспортних засобів на предмет зараження їх карантинними організмами;

контрольне карантинне обстеження — вибіркове обстеження, яке проводиться з метою встановлення якості раніше проведених карантинних обстежень;

ліквідація карантинних організмів — знищення карантинного організму у вогнищі зараження;

локалізація карантинних організмів — здійснення комплексу карантинних заходів, що попереджують подальше поширення карантинного організму з вогнища зараження;

обстеження підкарантинних матеріалів — збір та реєстрація даних огляду, моніторингу та інших процедур щодо присутності або відсутності карантинного організму в даній зоні (ареалі);

особа — юридична та (або) фізична особа;

первинний карантинний огляд — огляд імпорتنих і транзитних підкарантинних матеріалів та об'єктів, транспортних засобів, який здійснюється в пунктах пропуску на державному кордоні України, а також вітчизняних підкарантинних матеріалів та об'єктів у місцях їх відвантаження;

підкарантинні матеріали та об'єкти — матеріали та об'єкти, які можуть сприяти поширенню або за допомогою яких можуть поширюватися карантинні організми, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;

рослини — живі рослини і частини рослин, у тому числі насіння і гермоплазми;

рослинні продукти — неперероблені (у тому числі зерно), а також перероблені продукти, які за своєю природою або способом своєї переробки можуть становити ризик розповсюдження карантинних організмів;

фітосанітарна експертиза — карантинний огляд та (або) аналіз (лабораторна експертиза) дослідження середньої проби підкарантинного та підконтрольного матеріалу для встановлення наявності карантинних та інших шкідливих організмів;

фітосанітарний контроль — огляд, обстеження, аналіз, обробка підкарантинних матеріалів з метою попередження занесення або самостійного проникнення з-за кордону та (або) з карантинної зони карантинних організмів, своєчасного їх виявлення, локалізації і ліквідації;

фітосанітарний сертифікат — документ, що видається органами Державної служби з карантину рослин України, який засвідчує фітосанітарний стан рослин і рослинних продуктів, що експортуються;

фітосанітарний стан — сукупність або відсутність карантинних організмів, рівень їх чисельності, інтенсивності розвитку та потенційної загрози;

фітосанітарні правила — офіційний документ, виданий спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики, який описує фітосанітарні заходи, які попереджують від зараження та (або) поширення шкідливого організму, і регулює порядок переміщення, вивезення, вирощування, реалізації або переробки підкарантинних матеріалів;

фумігація (зnezараження) — обробка хімічними речовинами, які знаходяться у газоподібному і рідкому стані, підкарантинних матеріалів, транспортних засобів з метою знищення карантинних організмів;

шкідливий організм — рослина будь-якого виду, сорту або біологічного типу, тварина або хвороботворний організм будь-якого виду, біологічного типу, що здатний нанести шкоду рослинам або продуктам рослинного походження.

Стаття 2. Законодавство про карантин рослин
Законодавство про карантин рослин базується на Конституції України і складається з цього Закону та інших нормативно-правових актів, що прийняті відповідно до них.

Розділ ІІ. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ КАРАНТИНУ РОСЛИН

Стаття 3. Органи, що здійснюють державне управління у сфері карантину рослин

Державне управління у сфері карантину рослин здійснюється Кабінетом Міністрів України, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики, органами Державної служби з карантину рослин України.

Стаття 4. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері карантину рослин

До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері карантину рослин належить:

забезпечення здійснення державної політики у сфері карантину рослин;

розроблення і здійснення відповідних загальнодержавних програм;

спрямування та координація діяльності органів Державної служби з карантину рослин України;

укладення міжнародних договорів;

запровадження (скасування) карантинного режиму в порядку, встановленому цим Законом;

затвердження переліку підкарантинних матеріалів та об'єктів;

здійснення інших повноважень з управління у сфері карантину рослин.

Стаття 5. Повноваження спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики у сфері карантину рослин

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань аграрної політики в межах повноважень та відповідно до закону:

видає нормативно-правові акти у сфері карантину рослин; забезпечує здійснення державної політики у сфері карантину рослин;

призначає і звільняє з посади керівника та заступників керівника Головної державної інспекції з карантину рослин України;

затверджує перелік карантинних організмів;

здійснює інші повноваження з управління у сфері карантину рослин.

Стаття 6. Завдання та система органів Державної служби з карантину рослин України

Завданнями Державної служби з карантину рослин України є:

охорона території України від занесення карантинних організмів;

виявлення, локалізація і ліквідація карантинних організмів;

запобігання проникненню карантинних організмів з карантинної зони в регіони України, де вони відсутні;

здійснення державного контролю за дотриманням карантинного режиму і проведенням заходів з карантину рослин при вирощуванні, заготівлі, вивезенні, ввезенні, транспортуванні, зберіганні, переробці, реалізації та використанні підкарантинних матеріалів.

Державна служба з карантину рослин України включає:

Головну державну інспекцію з карантину рослин України, що діє у складі спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики і підпорядковується йому;

Центральну науково-дослідну карантинну лабораторію і Центральний фумігаційний загін, які знаходяться у віданні Головної державної інспекції з карантину рослин України;

державні інспекції з карантину рослин Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя, пункти карантину рослин у морських, річкових портах (на пристанях), на відповідних залізничних станціях, в аеропортах (на аеродромах), на підприємствах поштового зв'язку, шосейних шляхах, автовокзалах, автостанціях, пунктах пропуску на державному кордоні України, зональні та обласні карантинні лабораторії, обласні фумігаційні загони.

У разі необхідності пункти карантину рослин можуть створюватись і на інших об'єктах, діяльність яких пов'язана із заготівлею, вивезенням, ввезенням, транспортуванням, реалізацією і використанням підкарантинних матеріалів.

Стаття 7. Повноваження Головної державної інспекції з карантину рослин України

До повноважень Головної державної інспекції з карантину рослин України належить:

1) визначення відповідно до закону порядку ввезення, вивезення та використання рослин і рослинних продуктів, у тому числі за погодженням з карантинними службами інших держав, відповідно до міжнародних договорів України;

2) вивчення видового складу, біології та екології карантинних організмів, розробка прогнозу їх поширення з метою запобігання ввезенню;

3) розробка проектів нормативно-правових актів у сфері карантину рослин;

4) ведення обліку і надання інформації щодо поширення карантинних організмів;

5) проведення фітосанітарної експертизи підкарантинних матеріалів та об'єктів;

6) видача відповідно до закону карантинних дозволів;

7) внесення подання до Кабінету Міністрів України про запровадження (скасування) карантинного режиму;

8) внесення пропозицій щодо проведення науково-дослідних робіт з карантину рослин до спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики, Української академії аграрних наук та інших науково-дослідних установ;

9) здійснення відповідно до закону контролю за додержанням законодавства про карантин рослин, у тому числі при ввезенні з-за кордону рослин і рослинних продуктів;

10) пропаганда знань з карантину рослин;

11) державний контроль за проведенням карантинних заходів;

12) контроль за проведенням фумігаційними загонами Державної служби з карантину рослин України, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності зnezараження підкарантинних матеріалів та об'єктів, які переміщуються через державний кордон України та карантинні зони;

13) призначення і звільнення з посад керівників державних інспекцій з карантину рослин (їх заступників) Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя.

Проведення огляду, обстеження, аналізу, зnezараження та інспектування (оформлення карантинного дозволу) підкарантинних матеріалів та об'єктів і проведення спільних досліджень з карантинними службами інших країн щодо встановлення відповідності (невідповідності) підкарантинних матеріалів та об'єктів фітосанітарним вимогам здійснюються відповідно до закону.

Державна служба з карантину рослин України для виконання своїх повноважень взаємодіє із Службою безпеки України, Міністерством внутрішніх справ України, Державним комітетом у справах охорони державного кордону України, Державною митною службою України, місцевими державними адміністраціями.

Стаття 8. Повноваження державних інспекцій з карантину рослин Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя

До повноважень державних інспекцій з карантину рослин Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя належить:

1) видача фітосанітарних та карантинних сертифікатів на рослини і рослинні продукти, що експортуються, а також вивозяться із карантинних зон;

2) проведення карантинного огляду і лабораторної експертизи підкарантинних матеріалів та об'єктів, які переміщуються через державний кордон України та карантинні зони (у тому числі тих, що надходять у багажі, поштових відправленнях і ручній поклажі пасажирів);

3) організація оздоровлення і зnezараження підкарантинних матеріалів та об'єктів, які переміщуються через державний кордон України та карантинні зони;

4) державний контроль за проведенням карантинних заходів;

5) організація систематичних і проведення контрольних обстежень сільськогосподарських і лісових угідь, місць зберігання і переробки рослин і рослинних продуктів, пунктів карантину рослин та прилеглої до них території;

6) контроль за діяльністю інтродукційно-карантинних розсадників, державних сортодільниць, оранжерей і теплиць, що проводять карантинну перевірку насіння, рослин та садивного матеріалу, завезених з-за кордону;

7) здійснення державного контролю за виробництвом, заготівлею, транспортуванням, зберіганням, переробкою, використанням та реалізацією рослин і рослинних продуктів;

8) життя відповідно до законодавства термінових заходів для локалізації та ліквідації карантинних організмів, запобігання їх поширенню;

9) контроль за проведенням карантинних заходів відповідно до міжнародних договорів України;

10) пропаганда знань з карантину рослин;

11) внесення відповідних подань про запровадження (скасування) карантинного режиму.

Проведення огляду, обстеження, аналізу, зnezараження та інспектування (оформлення фітосанітарного та карантинного сертифікатів) підкарантинних матеріалів та об'єктів здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Розділ ІІІ. КАРАНТИННИЙ РЕЖИМ

Стаття 9. Порядок запровадження та скасування карантинного режиму

У разі виявлення карантинних організмів карантинний режим запроваджується: в межах декількох областей Кабінетом Міністрів України за поданням Головного державного інспектора з карантину рослин України; на території Автономної Республіки Крим, області, декількох районів, району, населеного пункту чи території окремого господарства — відповідно Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевою державною адміністрацією за поданням відповідно головних державних інспекторів з карантину рослин України, державних інспекторів з карантину рослин.

Карантинний режим запроваджується протягом доби з моменту виявлення карантинного організму.

Орган, який прийняв рішення про запровадження або скасування карантинного режиму, протягом доби повідомляє про це осіб, що розташовані або проживають у карантинній зоні.

У рішення про запровадження карантинного режиму обов'язково зазначаються:

обставини, що спричинили запровадження карантинного режиму;

межі карантинної зони, у якій запроваджується карантинний режим;

час, з якого запроваджується карантинний режим;

карантинні заходи, що здійснюються в карантинній зоні, та органи, що їх здійснюють.

Стаття 10. Спеціальні карантинні заходи, що здійснюються в карантинній зоні

На підставі та в порядку, встановлених законом, у карантинній зоні здійснюються такі спеціальні карантинні заходи: огляд та обстеження підкарантинних матеріалів та об'єктів; здійснення контролю за проведенням локалізації та ліквідації карантинних організмів особами; заборона вивезення з карантинної зони заражених карантинними організмами підкарантинних матеріалів та об'єктів; зnezараження підкарантинних матеріалів та об'єктів; технічна переробка заражених карантинними організмами підкарантинних матеріалів.

Рослини і рослинні продукти, заражені карантинними організмами, які неможливо зnezаразити або направити на технічну переробку, підлягають знищенню в порядку, встановленому законом.

Використання та вивезення підкарантинних матеріалів та об'єктів з карантинної зони у випадках виявлення, локалізації та ліквідації карантинних організмів у вогнищі зараження допускаються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики відповідно до закону.

Місцеві державні адміністрації, власники (уповноважені ними органи) морських і річкових портів (пристаней), заліз-

ДЕРЖАВА І ПРАВО

ничних станцій, аеропортів (аеродромів), підприємств поштового зв'язку, автовокзалів (автостанцій), посадові особи митниць та пунктів пропуску на державному кордоні України, на шосейних шляхах повинні сприяти державним інспекторам з карантину рослин у здійсненні карантинних заходів.

Відшкодування збитків, що заподіяні внаслідок неправомірних дій органів та посадових осіб, які забезпечують виконання карантинних заходів, здійснюється відповідно до закону.

Розділ IV. ФІТОСАНІТАРНИЙ КОНТРОЛЬ

Стаття 11. Фітосанітарний контроль
Фітосанітарному контролю підлягають усі підкарантинні матеріали та об'єкти, у тому числі ті, що переміщуються через державний кордон України та карантинні зони.

Ввезення в Україну підкарантинних матеріалів та об'єктів провадиться за наявності:

фітосанітарного сертифіката, що видається державними органами з карантину і захисту рослин країни-експортера; карантинного дозволу, що видається Головною державною інспекцією з карантину рослин України.

Митне оформлення вантажів проводиться лише після проведення фітосанітарного контролю.

Зразок фітосанітарного сертифіката та порядок його оформлення визначаються Головною державною інспекцією з карантину рослин України відповідно до міжнародних договорів України.

Форма карантинного дозволу та порядок його оформлення визначаються Головною державною інспекцією з карантину рослин України.

Вивезення підкарантинних матеріалів за межі карантинної зони провадиться за наявності карантинного сертифіката.

Форма карантинного сертифіката та порядок його оформлення визначаються Головною державною інспекцією з карантину рослин України.

Фітосанітарні правила ввезення з-за кордону, перевезення в межах країни, транзиту, експорту і порядок переробки та реалізації підкарантинних матеріалів встановлюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики відповідно до цього Закону.

Фітосанітарний контроль на державному кордоні України та транспорті (в тому числі на об'єктах автомобільного, залізничного, водного і повітряного транспорту, митницях, на підприємствах поштового зв'язку тощо) здійснюють державні інспектори з карантину рослин з оформленням відповідних документів. Прикордонні пункти карантину рослин облаштовуються у пункті пропуску через державний кордон України.

Стаття 12. Фітосанітарна експертиза
Фітосанітарна експертиза проводиться Центральною науково-дослідною карантинною лабораторією та іншими карантинними лабораторіями з метою виявлення у підкарантинних матеріалах та об'єктах карантинних організмів.

На вимогу осіб можуть проводитися повторні, додаткові та інші види фітосанітарних експертиз у карантинних лабораторіях або в інших експертних установах відповідно до закону.

Стаття 13. Посадові особи, які здійснюють державний контроль з карантину рослин

Організація та здійснення державного контролю з карантину рослин покладаються на головних державних інспекторів з карантину рослин України, їх заступників і державних інспекторів з карантину рослин.

Головним державним інспектором з карантину рослин України є керівник Головної державної інспекції з карантину рослин України, який призначається і звільняється з посади спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики.

Керівник Головної державної інспекції з карантину рослин України має заступників, у тому числі одного першого, які призначаються і звільняються з посади за поданням керівника Головної державної інспекції з карантину рослин України спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики.

Керівники державних інспекцій з карантину рослин (їх заступники) Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя призначаються і звільняються з посади керівником Головної державної інспекції з карантину рослин України. Керівники державних інспекцій з карантину рослин Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя є головними державними інспекторами з карантину рослин відповідно Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя.

Державними інспекторами з карантину рослин є спеціалісти Державної служби з карантину рослин України.

На посадових осіб, яким надано повноваження державних інспекторів з карантину рослин, поширюється дія Закону України «Про державну службу».

Завідуючі зональними та обласними карантинними лабораторіями, прикордонними пунктами карантину рослин у морських, річкових портах (на пристанях), на відповідних залізничних станціях, в аеропортах (на аеродромах), на підприємствах поштового зв'язку, шосейних шляхах, автовокзалах, автостанціях, начальники обласних фумігаційних загонів призначаються і звільняються з посади керівником Головної державної інспекції з карантину рослин України.

Посадові особи, які здійснюють державний контроль з карантину рослин, забезпечуються форменим одягом за рахунок Державного бюджету України.

Зразки форменого одягу та знаки розрізнення, строки їх носіння та порядок забезпечення встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14. Права і обов'язки посадових осіб, які здійснюють державний контроль з карантину рослин

Головний державний інспектор з карантину рослин України, Головний державний інспектор з карантину рослин Автономної Республіки Крим, головні державні інспектори з карантину рослин областей, міст Києва і Севастополя очолюють відповідну інспекцію з карантину рослин, здійснюють державний контроль за дотриманням законодавства у сфері карантину рослин.

Під час здійснення державного контролю з карантину рослин Головний державний інспектор з карантину рослин України, Головний державний інспектор з карантину рослин Автономної Республіки Крим, головні державні інспектори з карантину рослин областей, міст Києва і Севастополя, державні інспектори з карантину рослин у межах повноважень мають право:

проводити фітосанітарний контроль підкарантинних матеріалів та об'єктів, що експортуються, імпортуються та перевозяться транзитом;

перевіряти і обстежувати рослини та рослинні продукти, сільськогосподарські і лісові угіддя, в тому числі контролювати діяльність інтродукційно-карантинних розсадників, державних сортодільниць, оранжерей і теплиць, що проводять карантину перевірку насіння, рослин та садивного матеріалу, завезених з-за кордону, на відповідній території;

вимагати інформацію, необхідну для здійснення своїх повноважень;

проводити відбір зразків з партії рослин і рослинних продуктів для проведення фітосанітарної експертизи відповідно до закону;

видавати обов'язкові для виконання розпорядження щодо здійснення карантинних заходів (знезараження підкарантинних матеріалів, спрямовування на технічну переробку заражених карантинними організмами рослин і рослинних продуктів або їх знищення у разі неможливості проведення карантинних заходів відповідно до закону);

надавати висновки органам страхування щодо завданих збитків внаслідок ліквідації карантинних організмів; накладати в порядку, встановленому законом, адміністративні стягнення на осіб, винних у порушенні законодавства про карантин рослин.

Головний державний інспектор з карантину рослин України, Головний державний інспектор з карантину рослин Автономної Республіки Крим, головні державні інспектори з карантину рослин областей, міст Києва і Севастополя та державні інспектори з карантину рослин зобов'язані:

у разі виявлення карантинних організмів протягом доби внести відповідні подання про запровадження особливого карантинного режиму;

діяти на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені законом, і додержуватися вимог нормативно-правових актів у сфері карантину рослин.

Стаття 15. Гарантії діяльності посадових осіб, які здійснюють державний контроль з карантину рослин

Головний державний інспектор з карантину рослин України, Головний державний інспектор з карантину рослин Автономної Республіки Крим, головні державні інспектори з карантину рослин областей, міст Києва і Севастополя, державні інспектори з карантину рослин у своїй діяльності незалежні і керуються Конституцією України, цим Законом, іншими актами законодавства.

Рішення державного інспектора з карантину рослин щодо заборони вирощування, вивезення, ввезення, транспортування (в тому числі експорт, імпорт, транзит), зберігання, реалізації чи використання підкарантинного матеріалу, прийняті в межах його повноважень, є обов'язковими для виконання.

Образ посадової особи, що здійснює державний контроль з карантину рослин, а також опір, погрози, насильство та інші дії, що перешкоджають виконанню покладених на неї обов'язків, тягнуть за собою відповідальність відповідно до закону.

Стаття 16. Права і обов'язки осіб щодо карантину рослин

Особи, діяльність яких пов'язана з виробництвом, переробкою, зберіганням, транспортуванням і торгівлею рослинами та рослинними продуктами, мають право одержувати від органів Державної служби з карантину рослин України інформацію про фітосанітарний стан на відповідній території.

Особам, яким завдано шкоду внаслідок запровадження карантинного режиму або у зв'язку з проведенням робіт щодо ліквідації карантинних організмів, збитки відшкодовуються відповідно до закону.

Особи, майно яких використовувалося з метою запобігання поширенню і ліквідації карантинних організмів, мають право на відшкодування завданих їм збитків відповідно до закону та у порядку і розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Особи, діяльність яких пов'язана з виробництвом, переробкою, зберіганням, транспортуванням, торгівлею рослинами і рослинними продуктами, зобов'язані:

виконувати фітосанітарні правила; виконувати розпорядження органів Державної служби з карантину рослин України щодо проведення відповідних карантинних заходів;

подавати на вимогу спеціалістів Державної служби з карантину рослин України відомості про наявність підкарантинних матеріалів та об'єктів;

сприяти систематичному огляду посівів, територій складів, де зберігаються підкарантинні матеріали; пред'являти для огляду і експертизи наявні підкарантинні матеріали для виявлення карантинних організмів; сприяти проведенню карантинних заходів у карантинних та прилеглих до них зонах у разі виявлення карантинних організмів.

Особи зобов'язані сприяти державним інспекторам з карантину рослин у виконанні їх повноважень.

Правила фітосанітарного контролю є обов'язковими до виконання органами державної влади та особами.

Розділ V. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КАРАНТИН РОСЛИН

Стаття 17. Відповідальність за порушення законодавства про карантин рослин

Особи, винні в порушенні законодавства про карантин рослин, несуть відповідальність відповідно до закону.

Розділ VI. НАУКОВЕ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СФЕРІ КАРАНТИНУ РОСЛИН

Стаття 18. Наукове забезпечення Державної служби з карантину рослин України

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань аграрної політики відповідно до закону організовує наукове забезпечення Державної служби з карантину рослин України, у тому числі через наукові установи, підприємства та організації Української академії аграрних наук.

Стаття 19. Фінансування карантинних (фітосанітарних) заходів

Фінансування карантинних (фітосанітарних) заходів здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів осіб та інших не заборонених законами України джерел.

Стаття 20. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення органів Державної служби з карантину рослин України
Фінансування та матеріально-технічне забезпечення органів Державної служби з карантину рослин України здійснюються за рахунок коштів загального та спеціального фондів Державного бюджету України.

Джерелами фінансування Державної служби з карантину рослин України за рахунок спеціального фонду Державного бюджету України можуть бути надходження від надання платних послуг з проведення огляду, обстеження, аналізу, знезараження та інспектування підкарантинних матеріалів, що оплачуються особами, якщо інше не встановлено законом.

Розділ VII. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ КАРАНТИНУ РОСЛИН

Стаття 21. Міжнародні договори
Якщо міжнародним договором України встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.
2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 3 квітня 2003 року.
№ 674-IV.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх»

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести до Закону України «Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 6, ст. 35; 1999 р., № 36, ст. 318) такі зміни:

1. У статті 1:

1) частину першу після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

«центри соціально-психологічної реабілітації неповнолітніх служб у справах неповнолітніх».

У зв'язку з цим абзаци п'ятий—дев'ятий вважати відповідно абзацами шостим—десятим;

2) доповнити частиною третьою такого змісту:

«Під соціальним захистом неповнолітніх у цьому Законі слід розуміти комплекс заходів і засобів соціально-економічного та правового характеру, здійснення яких покладається на суб'єктів, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, щодо забезпечення прав дітей на життя, розвиток, виховання, освіту, медичне обслуговування, надання матеріальної підтримки».

2. У статті 4:

1) у частині третій:

абзац шостий виключити;

доповнити абзацами такого змісту:

«розробляти і реалізовувати власні та підтримувати громадські проекти програм соціального спрямування з метою забезпечення та реалізації прав, свобод і законних інтересів неповнолітніх, запобігання вчиненню ними правопорушень»;

порушувати перед відповідними органами питання про притягнення до відповідальності згідно із законом фізичних та юридичних осіб, які допустили порушення прав, свобод і законних інтересів неповнолітніх;

відвідувати неповнолітніх, які опинилися у складних життєвих умовах, перебувають на обліку в службі у справах неповнолітніх, за місцем їх проживання, навчання, роботи, проводити відповідні профілактичну роботу»;

2) частину сьому викласти в такій редакції:

«Штатна чисельність працівників районних і міських служб у справах неповнолітніх устанавлюється залежно від кількості неповнолітніх, які проживають у районах, містах (один працівник служби — до двох тисяч неповнолітніх у районах та до чотирьох тисяч — у містах і районах у містах)».

3. У частині другій статті 5:

1) абзац десятий викласти в такій редакції:

«вести облік неповнолітніх правопорушників, у тому числі звільнених з виховно-трудових колоній, з метою проведення профілактичної роботи, інформувати відповідні служби у справах неповнолітніх стосовно цих неповнолітніх»;

2) абзац двадцять перший доповнити словами «інформувати відповідні служби у справах неповнолітніх»;

3) доповнити абзацами такого змісту:

«негайно повідомляти органи прокуратури, а після встановлення особи неповнолітнього відразу сповіщати батьків чи осіб, які їх замінюють, про затримання цього неповнолітнього, у тому числі й про його адміністративне затримання»;

повідомляти органи опіки та піклування за місцем перебування неповнолітнього про відомий факт залишення його без опіки (піклування) батьків;

інформувати відповідні служби у справах неповнолітніх про неповнолітніх, які затримані чи обвинувачуються у вчиненні злочинів».

4. Абзац восьмий частини першої статті 6 після слів «з особистими» доповнити словом «житловими».

5. У частині п'ятій статті 9 слова «за згодою неповнолітнього» виключити.

6. У тексті Закону слова «Державний комітет України у справах сім'ї та молоді» в усіх відмінках замінити словами «уповноважений центральний орган виконавчої влади у справах сім'ї та молоді» у відповідних відмінках.

II. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у двомісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, що випливають із цього Закону;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України

Л. КУЧМА.

м. Київ, 3 квітня 2003 року.

№ 673-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав»

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести до Закону України «Про порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 19, ст. 144) такі зміни:

1. Абзац другий статті 1 доповнити словами «або гуманітарних завдань, пов'язаних із захистом цивільного населення від радіаційної, хімічної, біологічної небезпеки та ліквідацією наслідків застосування зброї масового ураження».

2. Перше речення частини першої статті 11 після слів «бойових діях» доповнити словами «або у ліквідації наслідків застосування зброї масового ураження».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 квітня 2003 року.
№ 686-IV.

За Байраком — Байраки

З великою силою власного духу

ТЕОРЕМИ БУТТЯ

— *Якби сьогодні керівники читали цей роман, вони не посилалися б на тисячі причин, а робили все, щоб народу жилося краще, — запевняє з твердим переконанням сивий, як лунь, чоловік, Михайло Дмитрович Байрак. Він, простий український сільський учитель-пенсіонер, і справді впевнений: роман його улюбленого Чернишевського «Що робити?» — панацея, а для української влади всіх рангів — керівництво до дії. Сам Байрак прожив дуже скромно, чесно і в невтомній праці, до чого його закликали кращі зразки літератури. От якби так жили всі, надто ті, хто посади займає!*

Спогади і співставлення

Найліпшими спогадами для Михайла Дмитровича є подорож до Петропавлівського рavelіну, де був на 20 років ув'язнений його кумир, поїздка аж у Саратов, до меморіального музею письменника. А найбільший здобуток — своя невидана книга про долю письменника, тираж якої — лише два примірники: один у автора, другий зберігається в музеї Чернишевського. Сотворивши собі кумира, сам Михайло Байрак навіть не задумувався ніколи, що його життя не менш героїчне та повчальне. Він, інвалід першої групи, не викликає в людей жалості, а лише невідоме захоплення.

Випало мені потрапити в домівку Байраків перед самим святом архістратиґа Михайла, напередодні 80-літнього ювілею голови родини. Як було не напроситися в гості до передплатника «Голосу України» з першого номера, котрий ретельно зберігає підшивки газети і щоразу, коли розпочинається передплатна кампанія, відкладає потрібну суму, відмовивши собі навіть у ліках... Бо, з'ясується, наш «Голос» для

нього — доволі часто є найкращими ліками, зв'язком зі світом.

Після останнього походу в люди — за 50-гривневою компенсаційною ганьбою — Михайла Дмитровича з дому не випускають. Він і зовсім не ходив би за тією мізерією, та дружина після інфаркту та інсульту поривалася «взяти гроші»: думала цією дешицею допомогти внуку, котрий саме вступив на платне відділення академії. Степанида Романівна і так все життя тягнула і свою, й чоловікову ношу, отож дід відрядив себе в до Ошадбанку. Опам'ятався в лікарні: знепритомнівши, впав і вдарився об стійку каси. Провалився всенське літо. Пішло аж ніяк не п'ятдесят гривень. А на іншому поверсі на лікарняне ліжко поклали Степаниду Романівну...

От би помінятися їм ролями з Чернишевським! Хтозна, чи витримав би зведений до рангу класика російський революціонер-демократ ті випробування, які пройшов, і залишився після того людиною, український хлопець Михайло Байрак. Що їв Микола Григорович у рavelіні чи на засланні у Вілюйську?

Білий хліб?! А Байрак, якого на фронт забрали в сорок четвертому і кинули в сніги та піски Карельського перешийка, мав на обід лише брукву та баланду. Не дбаючи про необстріляних солдатиків з України, їх завжди посилали в пекло і вимагали героїзму. Спочатку на будівництві трьох оборонних ліній, а потім і на вогневих позиціях. Бо ж хто не герой — той ворог. То лише у статуті армії Ізраїлю записано, що обов'язком солдата є берегти своє життя. А тут — «за Сталіна!», і вищої мети не буває. Вождь вибудував таку систему, що вона за власною величчю не помічала малої людини.

Холостяків знищуватимуть

Фінни розгромили мінометну роту. Залишилася купа мін «з крильцями» — додатковими зарядами. Вона височіла насипом поміж ялинок. Термітний снаряд влучив у крилату купу. Тікати? Куди встигнеш — хіба що до раю... Двоє молодесеньких солдатів-земляків Мишко Байрак із Дерев'ян та Іван Керченко з Броварів, не роздумуючи, кинули плащ-палатки на вогонь і лягли просто на смертоносну гору. Сержант Ходаков дав, як казали на фронті, драпака.

Біля Кракова під час форсування Вісли Михайлу знову довелося здійснювати неможливе: без жодного інструмента наводити переправу для мінометів. Полковник на прізвище «Чапай» наказав і пообіцяв: зробите — «героїв» отримаєте. На тім боці ріс молодий буковий ліс. Михайло знав: яке дерево зігнеш — те зріжеться. Солдатський ремінь учепив дугою на ноги. Розставляючи та зводячи разом п'яти, дістався верхівки. Звідти, як на гойдалці, спружинив до землі. Гнеться! Солдатський ніжик чиркнув по жорсткій деревині. Михайло ніколи раніше бука не бачив, не знав його якостей, отож замалював не вбив очі. Наступного разу хлопець різав обачніше. Так «накопили» стос стовбурів і налагодили переправу. «Чапай», звісно, про «героїв» забув.

Поранення та контузія на Сандомирському плацдармі надовго пропалили Байрака в шпиталях. Куля пошматувала спину, зачепила легені, хребет, пройшла біля серця. Два осколки довелося видаляти з голови без усілякого наркозу чимось схожим на звичайнісінький дріль. Покалічений, після двох трепанацій Михайло повернувся в рідні Дерев'яни на Кам'янецьчині інвалідом першої групи. Родичі жаліли, односельці співчували, друзі згадували, як разом із Мишком до фронту партизанили, як перевозили вибухівку, як потім злетів у повітря ешелон під Кам'янцем. Дівчата заглядалися: герої.

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.

— Широкоплечий красень з розкішним чубом, а який розумний! Був мені він дуже до вподоби, — розповідає Степанида Романівна. — Чи запропонує такий герой дівчаті, вчорашній школярці, руку і серце? Він зробив це аж у 52-му. Коли в кишені вже мав диплом, а не лише інвалідну книжку. Уявляєте, прийшов і попросив: «Ти не виручиш мене? Вийшов указ, що всіх холостяків після тридцяти треба знищувати».

Наївне дівча повірило: яких лише указів не видавала тодішня влада! І погодилося, та ще й з високим. Цього року вже золоте весілля справили, а Михайло й досі жартує: з жартами легше, не думаєш ні про каліцтво, ні про те, який величезний тягар звалоєш на кохані плечі. Бо ж без сторонньої допомоги Михайло міг рухатися хіба що тримаючись за стіну. Такого привіз його брат до Кам'янця на возі. І залишив в учительському інституті. Тільки-но в Михайла прийняли документи, він запевнив, що тепер усе буде добре і відправив свій «транспорт» назад до села. А сам навіть не знав, де ночувати. Душа була така піднесена, що він зовсім не думав про якісь проблеми. Чи ж рветься із таким запалом до знань сьогоднішня молодь?

Ще одна Михайлова передова

Це не буковий ліс, де командував «Чапай». Тут Михайло наказував собі сам. Він не збирався скіти чи заглядати в чарку. Ночував у кімнатці при інституті, а Вільямін Драгобецький, дарма що після контузії, той узагалі спав в аудиторії на столі, одну полу шинелі постеливши під себе, другою накрившись. З Вільяміном потоваришували і ходили, обнявшись, допомагаючи один одному.

Після першого курсу поїхав із братом до київських столичних світил, які назвали ім'я цілителя: час. Михайло знайшов ін-

шого, якого не треба було чекати — самого себе. Силу власного духу. Коли вже почав учительовати в рідних Дерев'янах, найбільшою його опорою стала дружина. Вона не погоджувалася на жодні посади та підвищення, бо тоді не могла б бути щомиті поруч із Михайлом. Він викладав російську, Степанида Романівна — українську. Кабінети мови

■ ■ ■
Хтозна, чи витримав би зведений до рангу класика російський революціонер-демократ ті випробування, які пройшов, і залишився після того людиною, український хлопець.

та літератури Байраків хто тільки не їздив дивитися! Михайло Дмитрович власноруч малював портрети письменників, ілюстрував стінгазети з цікавинками з їх біографій, відшукував таке, що учні не могли не полюбити літературу. Хто в селі міг бачити, наприклад, портрет Етель Ліліан Войнич? А його Леся Українка, Шевченко, Франко разом з унікальними матеріалами про геніїв слова, зібраними за 45 літ вчителювання, дісталися вчунці Інні, яка обрала педагогіку. Колеги зі стажем заздрять: он що має, а ще ж не працювала!

— Це дуже важка робота, — сказали старенькі дівчині, ніби намагаючися відмовити її від вступу до педуніверситету, а насправді радіючи: добре насіння засіялося в роду Байраків.

— А ви ж не вибирали щось легше, — тільки й відповіла Інна.

Тепер бігає до свого класу навіть у вихідні. У кожному домі, під кожним дахом, за Пастернаком, — «своє щастя, свої миші і доля своя». У неписаному статуті родини Байраків основні принципи: простота та скромність. Комусь Михайло видавався скупим: диви, он відправив Степаниду назад у місто, щоб повернула в магазин щойно куплені дітям светрики. «Яка нейлонова сорочка, який костюм?!» — обурювався він. Схвалював лише, коли купувався книги. А ще: ми ж будемося! Про свої болі забував, до держави не ходив зі слізними прохан-

нями. Він сам будував свій дім. Та одного разу, коли віз камінь, причіп із косогору сповз у канаву, перевернувся, колесо пройшло по лівій, пораненій на війні, руці та по нозі.

Насунула чорна хмара катаракти. У славнозвісного Федорова вставили йому штучні кристалики. Яке щастя, що прижилися! Невидючий Байрак, без книги, без газет перед очима — вже не Байрак.

Муки тіла спричиняли нові злети душі. Мордував свою плоть, щодня вирушаючи на роботу з велосипедом без педалів. Щоб спиратися. А всі навколо, кому потрібна була підтримка, спиралися на нього. Енергетика Михайла Дмитровича переходила в них. Насамперед у власних синів. Хлопці Сашко та Микола зросли такими ж непохитними перед життєвими незгодами. Коли Микола, військовий, під час аварії отримав хімічний опік стравоходу, йому дали другу групу інвалідності.

— Нашо вона мені? — обурювався. — Щоб поповнювати армію інвалідів у нашій хаті? І ніколи не користувався жодними пільгами. А для нього навіть просто їсти — постійне випробування. Такі речі не виліковуються. Медичні чиновники, мабуть, зауваживши мужнє терпіння Миколи, згодом дали йому третю групу.

***

Серед Байраків немає споживачів. Дід із бабусею до останнього тримався в селі, порали город. Шкода, чесна праця не завжди годує. І не зодягає тим паче. Тож і Байраки знають дорогу до секунд-хенду. Та попри всі труднощі зуміла ця родина залишитися осередком інтелігентів духу. Вболівати за українську сучасну пісню, приймати гостей за столом, де лежать розкриті книги, співчувати і не заздрити ближньому... Можна бути спокійним за цей рід: тут навіть у десятому коліні дух не зміліє і духовність не виродиться.

Віра ШПИЛЬОВА.

Кам'янець-Подільський
Хмельницької області.

КОНКУРС «БІЗНЕС КРОСВОРД»

Відповіді на кросворд № 7

По горизонталі: 4. Саботаж. 7. Убыток. 9. Авуары. 11. Нотис. 13. Топар. 16. Федоров. 19. Область. 21. Титан. 22. Номинал. 23. Карго. 24. Коллапс. 27. Дисплей. 30. Лоток. 32. Мотор. 34. Загреб. 35. Зайчик. 36. Тренинг.

По вертикалі: 1. Банкнот. 2. Совет. 3. Кадастр. 5. Облиго. 6. Гривна. 8. Табло. 10. Ущерб. 12. Дебитор. 14. Паритет. 15. Стиглер. 17. Рента. 18. Взнос. 19. Оклад. 20. Лукас. 25. Листаж. 26. Побор. 28. Изгой. 29. Премия. 30. Ломбард. 31. Корзина. 33. Тонна.

Загалом у конкурсі «Бізнес кросворд», який проводили з 25 січня по 30 квітня 2003 року інтернет-проект сприяння підприємництву МФК і газети «Голос України» та «Інвестгазета», взяли участь 262 особи.

Організатори висловлюють вдячність усім учасникам, котрі змогли знайти час і можливість приєднатися до нашої акції. За результатами конкурсу організатори вирішили збільшити призовий фонд і встановити сім захоплювальних призів.

Отже, трійка переможців має такий вигляд: перше місце — Гребенюк Дмитро з 59,50 бала — 1000 гривень; друге місце — Головченко Алекс, який набрав 57,75 бала — 750 гривень; третє місце — Коляденко Микола з 55,75 бала — 500 гривень.

Далі йдуть семеро учасників, які вибороли заохочувальні призи:

Дорохов Дмитро — 55,50 бала;
Семчишин Богдан — 50,00 балів;
Кудряшова Юлія — 46,25 бала;
Данилов Микола — 45,50 бала;
Данилова Олена — 45,00 бала;
Крапива Марина — 39,25 бала;
Макаренко Гарій — 34,75 бала.

Нагородаження переможців відбудеться 14 травня 2003 року о 15.00 за адресою: м. Київ, вул. Несерова, 4, в актовому залі газети «Голос України» (4-й поверх).

Інвест Газета
Фінансово-економічний експрес

ВЛАСНА СПРАВА

Очередное общее собрание акционеров
АО «Кондитерская фабрика «А. В. К.»,
г. Донецк»
состоится 27 июня 2003 года в 10 часов
по адресу: Донецк, ул. 1-я Александров-
ка, 9.

Повестка дня:
1. Отчет дирекции о результатах финансо-
во-хозяйственной деятельности АО «Конди-
терская фабрика «А. В. К.» г. Донецк» (далее
общество) в 2002 году. Основные направле-
ния деятельности общества на 2003 год.
2. Отчет ревизионной комиссии о ре-
зультатах проверки годового отчета и ба-
ланса общества.
3. Утверждение годовых результатов дея-
тельности общества за 2002 год.
4. Разное.
Предложение по внесению изменений в
повестку дня принимаются дирекцией до
29 мая 2003 года по адресу: 83062, Донецк,
ул. 1-я Александровка, 9. Регистрация ак-
ционеров и их представителей с 9 час. Для
регистрации акционерам необходимо иметь
при себе документ, удостоверяющий лич-
ность, а представителям — доверенность,
оформленную в соответствии с законода-
тельством Украины, и документ, удостове-
ряющий личность.
Телефон для справок: 337-09-42.
Дирекция АО.

Філія Агентства з питань банкрутства в Львівській області та керуючий санацією ЗАТ «Львівський м'ясокомбінат»
13.06.2003 р. об 11 год. 00 хв. проводить публічні торги з продажу майна,
що знаходиться за адресою м. Львів, вул. Промислова, 50-52 ЗАТ «Львівський м'ясокомбінат».

Приміщення 4 цеху шкірзасолки літ. А-2 площею 157,4 кв. м., початкова ціна продажу 24405, 60 грн. з ПДВ.

Гарантійний внесок в розмірі 5 % від початкової ціни продажу та реєстрацій-ний збір в розмірі 17 грн. для реєстрації учасників вноситься на рахунок Філії Агентства з питань банкрутства в Львів-ській області № 260028218 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570, код ЄДРПОУ — 26254583 не пізніше ніж за три календар-ні дні до початку проведення торгів.

Заявки на участь у торгах приймають-ся за адресою: м. Львів, вул. В. Великого, 4, кім. 316 з 9.00 до 18.00 год. Кінцевий термін прийняття заявок за три календар-ні дні до початку проведення торгів. Тор-ги проводитимуться за адресою: м. Львів, вул. В. Великого, 4, кім. 316. Додаткова інформація за тел. 72-68-64, 34-20-34.

Господарським судом Херсонської області порушено справу про бан-крутство за № 12/57-Б Виробничо-комерційної фірми «Регул-ЛТД», 73000, м. Херсон, Миколаєвське шосе, 5, км. Р/р 26004301000109 в ХВ «Херсон-Трансбанк» м. Херсон, МФО 352822, ЄДРПОУ 21275221.

Розпорядником майна — арбітражним керуючим призначено Краснову Наталію Володимирівну (ліцензія № АА 484174 від 17.02.2002 року). Ад-реса арбітражного керуючого: м. Херсон, вул. Белінського, 30, кв.7.

Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублі-кування об'яви.

Громадська організація «Дитячий спортивний клуб регбістів «Ясса» ліквідується з 17 березня 2003 року.
Довідки за тел. 575-19-27.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Фірма СТОІК»
м. Київ, код ЄДРПОУ 21506399, ліквідується в зв'язку з припи-ненням підприємницької діяльності та прийняттям рішення засновниками. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 02068, м. Київ, вул. Ахматової, 13А, кв.85, тел.: 8 (044) 570-30-59.

Інформація про продаж за конкурсом майна підприємства-боржника

Назва об'єкта: цілісний майновий комплекс.
Корпус № 71 (будівля цеху виробництва вапнякової печі), корпус № 21-А (будівля матеріального складу), корпус № 75 (сховище), пар-кан, ворота. Всього під будівлями 1742,5 м².

Місцезнаходження майна: промисловий майданчик ВАТ «Радикал» м. Київ, вул. Червоноткацька, 73.

Характеристика об'єкта: окремо розташовані одно та двоповерхові виробничі приміщення, паркан по периметру майнового комплексу, ворота.

Умова продажу:
1. Розроблення плану по демеркуризації цілісного майнового ком-плексу і прилеглої території та відповідне його погодження.
2. Провести демеркуризацію корпусів та прилеглої території, а са-ме: віділлити верхній шар фарб (смалі); віділлити верхній шар шту-катурки металевими шітками або перетерти штукатурку із застосу-ванням крупного піску; вирівняти поверхню штукатурним складом з доданням сірки або сірчаного цвту (5 — 7 %); нанести 1-2 шару ПВХ смалі або 2-3 рази побілити; Територію біля майнового із концентра-цією Нг в ґрунті в межах 21-105 мг/кг екранувати шаром глини 5 см, на який покласти шар свіжого ґрунту 20 — 25 см і засіяти його тра-вою, яку регулярно поливати. Локальні плями з концентрацією Нг в межах 100-525 мг/кг екранувати шаром асфальту до 5 см. Відкритий ґрунт, який містить 0-21 мг/кг Нг перекопати на глибину 0,25 м, ек-ранувати шаром чистого ґрунту товщиною 20 см і захистити від віт-рової ерозії, дернуванням або засівом трави. Газон регулярно поли-вати.
3. Проведення утилізації особливо небезпечних залишків хімічних продуктів, розташованих на території майнового комплексу;
4. Збереження умов щодо підтримання безпеки виробничої діяль-ності, охорони праці та запобіганням можливої шкоди життю та здо-ров'ю громадян, майну спорудам, навколишньому природному сере-довищу;
5. Збереження робочих місць не менш як для сімдесяти відсотків працівників, зайнятих на підприємстві на момент його продажу;
6. Зобов'язання покупця щодо забезпечення перепідготовки та працевлаштування зазначених працівників та запобігання заподія-ню можливої шкоди життю та здоров'ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу у разі зміни профілю діяль-ності підприємства;
7. Забезпечення санітарно-економічних та технічних норм експлу-атації об'єкта;
8. Засобами платежу є грошові кошти;
9. Договір купівлі-продажу підписується протягом 15 днів з дня проведення конкурсу на підставі протоколу, підписаного перемож-цем в день проведення конкурсу;
10. Оформлення права власності на придбане майно здійснюється за рахунок покупця.

Реєстраційний внесок: 17 грн. вноситься на рахунок № 26009301260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, КОД ЄДРПОУ 22894896. Одержувач філія «Київський аук-ціонний центр» ДАК «НМАЦ».

Гарантійний внесок: 10 % від початкової ціни, вноситься на раху-нок № 26008302260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, КОД ЄДРПОУ 22894896. Одержувач філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ».

Початкова ціна — 231000 грн.
Кінцевий термін прийняття заяв за 7 днів до проведення конкур-су.

Конкурс буде проведено за адресою: м. Київ, вул. Червоноткаць-ка, 42, філія «Київський аукціонний центр» через 30 днів після опублі-кування оголошення. Заяви на участь в конкурсі приймаються за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42.

Філія «Київський аукціонний центр». Результати конкурсу будуть оформлені протоколом конкурсної комісії.

Ознайомитись з об'єктом можна за місцем його розташування.
Телефон продавця: (044) 558-36-28.

30 червня 2003 року в 17.00 по вулиці Екстава-торна, 37 у місті Києві, Ук-раїна, відбудуться щорічні Загальні збори акціонерів закритого акціонерного то-вариства «ОТІС».

Порядок денний Зборів:
1. Призначення секрета-ря Загальних зборів.
2. Затвердження поряд-ку денного.
3. Затвердження резуль-татів діяльності за 2002 рік.
4. Про подальший роз-виток бізнесу в Харкові.
5. Про внесення змін до Статуту ЗАТ «ОТІС».
6. Різне.

Господарський суд м. Киє-ва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) пору-шив справу № 23/322 про банкрутство Товариства з об-меженою відповідальністю «Алкатекс-Груп» (код ЄД-РПОУ 30186995, м. Київ, вул. П. Мирного, 11/98, п/р 26001656 в АБ «Укргазбанк» м. Києва, МФО 320478).

Розпорядником майна приз-начено Чебаненка Сергія Пав-ловича (ліцензія АА № 047615 від 10.07.2001 р.), т. 416-61-07. Заяви кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Хозяйственным судом Доне-цкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) возбуждено дело о банкротстве № 15/28 Дочернего предприятия «Водспецстрой» ОАО «Донбассканалстрой» (84551, Донецкая область, г. Часов-Яр, улица Петровского, 19, ОКПО 31226389, расчетный счет 26001301626098 в АКБ «Нацио-нальный кредит», МФО 335708).

Распорядителем имущества назначена Атаманенко Светлана Викторовна лицензия № 419436, адрес: 84500, Донецкая обл., г. Артемовск, ул. Ленина, 14/22.

Заявления кредиторов при-нимаются в течение одного ме-сяца со дня опубликования объявления.

Господарським судом Лу-ганської області (91000, м. Лу-ганськ, пл. Героїв ВВВ, 3-а) 28.02.2003 року порушено справу № 12/516 про банкрут-ство Малого приватного під-приємства «Ефект», код ЄД-РПОУ 13406637, адреса: 94613, Луганська обл., м. Антрацит, вул. Петровського, 52, р/раху-нок № 26009302150029 у відді-ленні Промінвестбанку м. Ан-трацит Луганської області, МФО 304331.

Розпорядником майна приз-начено Ярковенко М. С., лі-цензія АА № 419214 від 27.09.2002 р., який мешкає за адресою: м. Луганськ, вул. Ра-дянська, буд. 66, кв. 20.

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Правління Національного банку України від 21.04.03 р. № 160 з 22.04.03 розпочата процедура ліквідації АКБ «ОЛБанк». Ліквідатором призначено незалежного експерта Ма-люкову Ірину Олексіївну.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування даного оголошення за адресою: 02002, м. Київ, вул. М. Раскової, 19, тел. 516-88-10.

ВАТ «Сарненський маслоробний комбінат», що знаходиться за адре-сою: 34503 Рівненська обл. м. Сарни, вул. 17 Вересня, 112; код ЄД-РПОУ 00446983 (надалі Товариство) повідомляє про проведення поза-чергових загальних зборів акціонерів.

Збори відбудуться 24 червня 2003 року о 12 год. в приміщенні адмін-корпусу Товариства за адресою: 34503 Рівненська обл. м. Сарни, вул. 17 Вересня, 112.

Реєстрація акціонерів Товариства та їхніх представників відбудеться о 10 год.

Акціонер повинен мати при собі документ, що посвідчує його особу, а представник акціонера — документ, що посвідчує його повноважен-ня, оформлений відповідно до діючого законодавства України та доку-мент, що посвідчує його особу.

Порядок денний:
1. Вирішення питання укладення договору з реєстратором ВАТ «Сар-ненський маслоробний комбінат».
2. Обговорення умов укладення договору.

АТЕК
вітчизняний виробник
приймає
замовлення на виготовлення
Зернозбиральних комбайнів, самохідних косарок, стогокладів, навантажувачів, бульдозерів, автогрейдерів, автокранів, екска-ваторів колісних та гусеничних, жаток зернових валкових і прямо-го комбайнування для збирання кукурудзи, соняшника, зернобо-бових і трав'яних, підбирачів для комбайнів, електробетонозмі-шувачів, садово-городнього інвентарю та візків, стрем'янок і ін.
Тел. у Києві (044) 443-69-02, 443-74-39, факс (044) 443-74-36

АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ БОРГІВ ТА БАНКРУТСТВА
Спеціалізована юридична фірма.
Правовий захист кредиторів та боржників.
Адреса офісу: вул. Вітряні гори, 10-В, м. Київ.
(044) 462-72-11, 462-72-05, www.debts.com.ua

Частное предприятие «Независимые аукционы» г. Луганск
Сообщает о проведении аукциона по продаже имущества предпри-ятия-банкрота АОЗТ чулочная фабрика «Рубежанка» г. Рубежное.
Аукцион состоится после 15 календарных дней со дня публика-ции объявления — 28.05.2003 г. в 10.00 часов по адресу: г. Рубеж-ное Луганской области, ул. Освободителей, 108 в административ-ном здании АОЗТ чулочная фабрика «Рубежанка».

На аукцион выставляется следующее имущество предприятия-банкрота: Лот № 1. Административно-бытовой корпус — 4303,4 кв. м, начальная цена продажи — 392140,00 грн., в т. ч. НДС. Лот № 2. Главный производственный корпус — 13073,2 кв. м, начальная це-на продажи — 408450,00 грн., в т. ч. НДС. Лот № 3. Оборудование вязального цеха — 1115 ед.; оборудование швейного цеха — 281 ед., оборудование отделочного цеха — 302 ед.; оборудование котельно-сетевой службы — 375 ед. Начальная цена продажи — 896000,00 грн., в т. ч. НДС. Лот № 4. Вспомогательные здания и сооружения — 13 ед.: вспомогательный корпус, подвал —бомбоубежище: склад № 5; котельная; гараж на 5 боксов; блок предочистных сооруже-ний; склад ГСМ; навес для стройматериалов; градириная деревянная 2 шт.; пухосборник; насосная станция; КПП; мазутное хозяйство; павильон овощной. Начальная цена продажи — 424221,00 грн., в т. ч. НДС. Лот № 5. Оборудование вспомогательного назначения — 677 ед., начальная цена продажи — 10056,20 грн., в т. ч. НДС. Лот № 6. Вспомогательные строения и сооружения — 15 ед., начальная цена продажи — 44040,50 грн., в т. ч. НДС. Лицам, желающим при-нять участие в аукционе, необходимо оплатить гарантийный взнос в размере 5% от начальной цены лота, который перечисляется на р/с 26006350296 в Северодонецкий филиал АБ «Укркоммунбанк» г. Северодонецк, МФО 304740, Код ЕДРПОУ 00307141 АОЗТ чулоч-ная фабрика «Рубежанка», а также регистрационный сбор для ре-гистрации участников аукциона — 17,00 грн., который перечисля-ется на р/с 26006001477001 в ЛФ АО «Укринбанк» г. Луганск, МФО 304836, Код ЕДРПОУ 32418640 Частному предприятию «Независи-мые аукционы». Лицам, желающим принять участие в аукционе, необходимо подать письменную заявку организатору торгов Час-тному предприятию «Независимые аукционы», расположенному по адресу: 91000, г. Луганск, ул. Советская, 75, офис 226. Срок подачи заявок на участие в аукционе 12 календарных дней со дня публика-ции объявления по 25.05.2003 г. включительно. Ознакомиться с имуществом можно в любой день с 8.00 до 14.00 часов, кроме суб-боты и воскресенья. Справки о регистрации и осмотре имущества по тел.: (0642)-53-11-38, (06453)-7-25-76.

СУСПІЛЬСТВО

Галактон, він же

Компанія, що на молоці не обпікається

*Кажуть, ім'я визначає долю. «Галактоном» — астрономічна назва, що з грецької перекладається як Молочний шлях, Чумацька дорога, — нарекли цілком земне виробництво — відкрите акціонерне товариство, що утворилося вісім років тому на базі Київського міського молочного заводу № 2. Чи стало воно справді орієнтиром для споживачів і самих молочників? Ознайомлення з цим виробництвом, наша розмова з генеральним директором ВАТ «Галактон», кандидатом технічних наук **Вадимом ЧАГАРОВСЬКИМ** не лише переконують у тому, що молочники «Галактону» виправдовують свою гучну назву, а й упевнено йдуть до стратегічної мети — завоювати чверть ринку продуктів із незбираного молока в Україні. Скажете, амбіції. І Вадим Чагаровський це не заперечує. Бо вони обгрунтовані. Та й він не якийсь собі мрійник, а людина цілком реалістична, очолює компанію — команду топ-менеджерів, котрі на молоці не обпікаються, бо мають практичний не лише наш український досвід, а й провідних західних фірм. Утім, продовжуючи астрономічну паралель, «Галактон», мені здається, не виправдовує свою назву тільки в одному — він не споглядає байдуже з холодної вічності... А намагається впливати на ситуацію. Наприклад, виживання галузі за умов вступу України до Світової організації торгівлі. З цієї проблеми й почали ми розмову.*

— **Вадиме Петровичу, чи здатна, на вашу думку, галузь витримати конкуренцію із зарубіжними виробниками молочної продукції, якщо присутність України у СОТ стане реальністю? І чи не боїться такої конкуренції «Галактон»?**

— Закон про молоко (а проект такого документа готується до розгляду й ухвалення парламентом) має допомогти молочній галузі зробити кілька вирішально важливих кроків уперед, щоб надалі вітчизняні виробники мали можливість конкурувати із західними. Закон має створити відповідні умови господарювання, щоб не йшлося про збитковість, щоб був забезпечений контроль за якістю і сировини, і виробленої молочної продукції. Треба віддати належне, держава вже зробила два правильних кроки в цьому напрямі. Перший — це дотації тваринництва за рахунок того, що переробник не сплачує ПДВ, а спрямовує відповідні кошти на розвиток свого підприємства і тваринницької галузі. Адже внутрішній інвестор — найвигодніший. Другий крок — це прийняття державного стандарту на молоко заготівельне. Це взаємопов'язані кроки. І «Галактон», щоб мати високоякісну сировинну базу, напрацював ділові стосунки з нашими партнерами-тваринниками, проаналізували разом проблеми — у чому вони полягають: у нерозумінні, персоналі, фінансуванні чи в матеріально-технічному оснащенні, і спільними зусиллями розв'язуємо їх. Отже, завдання переробників — допомогти товаровиробникам виробляти молоко у відповідності до державних стандартів. Адже переробникам значно легше інвестувати тваринницьку галузь, ми можемо брати кредити, фінансувати товаровиробників. Отож зберегти, розвинути, сприяти більшій продуктивності молочного скотарства — завдання молокопереробної галузі.

— **Коли йдеться про так звану паритетність цін на сільгосппродукцію, наводять приклад: літр молока дешевший за літр води... А скільки «Галактон» платить за літр молока?**

— Торік середня ціна в Україні за літр молока була 52 копійки з дотацією. Ми платили

постачальникам 71 копійку за літр. А собівартість, за статистичними даними, в середньому торік була 56 копійок, тобто молоко, якщо за нього платили в середньому по 52 копійки, було збиткове. Якби середня ціна по Україні була на рівні тієї, яку платив «Галактон», то про збитковість не йшлося б.

— **І що ви одержали за таку ціну — 71 копійка за літр?**

— Високоякісне молоко, бажання до подальшої співпраці, міцні партнерські відносини. Майже чотири десятки колективних підприємств постачають молоко «Галактону», дбають про його високу якість. Є господарства, котрі постачають 12, 15, 20 тонн молока, хочеться, щоб більше було таких у Україні. Сьогодні «Галактон» переробляє 300 тонн на добу з чотирьох областей. Майже 80 відсотків молочної сировини отримуємо з Київщини, решта з Житомирської, трохи з Чернігівської і Черкаської. І головне, що все це молоко найвишого гатунку. Бо ми платимо дорого саме за високоякісну сировину. Й ініціюємо створення відповідних умов на ринку молока на законодавчому й урядовому рівні. Сподіваюся, що в Міністерстві аграрної політики нас розуміють. За останні півроку на підприємстві побували і міністр, і державний секретар, і заступник держсекретаря, раніше був віцепрем'єр. Гадаю, зацікавленість у поширенні нашого досвіду, застосуванні його матиме гідний результат.

— **Мені відомо, що нинішні українські стандарти на молоко заготівельне за основними показниками значно жорсткіші за, скажімо, двадцятирічної давності, однак лише умовно наближені до, наприклад, європейських. А вимоги Світової організації торгівлі, звісно, відповідатимуть і світовим стандартам. Який, на ваш погляд, вихід, що конкретно має містити закон, щоб якомога швидше ми дійшли до світових мірок якості сировини і молочної виробів? Чи досить державі підвищити ціни на закупівлю молока, як і продукція стане автоматично високоякісною? Щось у такі метаморфози не віритися...**

— Законодавчо слід створити умови для розвитку. А це означає, що

господарство повинно мати можливість заробити. Держава, я гадаю, має втручатися в ринок. Але не встановленням цін, а шляхом наведення порядку в молокопереробці і тваринництві. Ті, хто не дотримується вимог закону і стандартів, мають бути покарані державою.

— **Наприклад, ті молокопереробні підприємства, котрі взагалі не приймають молоко, а виробляють «вершкове» масло, виготовляючи його з різних видів жирів —рослинних, тваринних, рибних, які завозять з-за кордону і купують тут на місцевому ринку?**

— Ви порушили дуже гостру проблему. Справді, якби держава навала порядок на ринок вершкового масла, вартість його зросла б і стала такою, як була до 1997 року, і воно коштувало б приблизно три долари США. Що це дає? Споживач, купуючи продукт за такою ціною, чітко знав би, що це справді вершкове масло, натуральний продукт. А молокопереробні підприємства дістали б змогу платити товаровиробникові ціну за молочну продукцію значно вищу за ту, яку платять нині.

— **Та, мабуть, це комусь невигідно в державі в цілому? І тому ця проблема, переконана, має складову криміналу, якщо на обгортці можна написати «вершкове масло», а про-**

митної служби: звідки беруться компоненти для такого «партизанського» масла; проблема Міністерства аграрної політики: скільки прийняв молока і скільки масла можеш виготовити за добу? Є проблема Міністерства охорони здоров'я: що станеться з людським організмом від вживання жирів з вільними радикалами, які спричиняють пухлини, мутації... Як на мене, потрібні не три контролюючі організації, а одна, котра істотно впливала б на підпільних виробників. А от якби їх належно покарали за нелегальний випуск такої продукції, повірте, і бюджет би наповнився. І, повторюю, це дало б змогу розв'язати одну з головних проблем — ціни на молочну сировину.

— **А чи реагує згадуваний вами законопроект про молоко на таке от становище? Що пропонується урядовцями і законодавцями?**

— Ціну в законопроекті намагаються подати так: є вільне ціноутворення, моніторинг ринку, а отже, має бути вільне ціноутворення і на ринку молочному — сировини і продуктів. Це з одного боку, а з іншого — намагаються ввести так звані рекомендовані мінімальні закупівельні ціни.

— **А за умови безконтрольності збирані вершки для ділків будуть ще густіші й жирніші. На ринку**

давати в ній якийсь ерзац. І при цьому спокійно працює Держстандарт...

— Я не можу назвати молочниками людей, котрі основним завданням бачать наповнення своєї кишені через необізнаність нашого українського споживача. Не можу сказати за всю державу, однак таке становище дає змогу певним ділкам збирати вершки. Проте це не тільки проблема Держстандарту, а й

молочної сировини залишиться сама «сироватка», проблему ціни не розв'яжуть, вона стане ще гострішою.

— Деякі норми проекту закону відверто дивують, наприклад, пишеться, що молочні — це продукти, які на 50 відсотків складаються із молочної сировини. А решта — з чого? Дають визначення «молоко», певні терміни та визначення групи продуктів, примі-

ром, «біогрупа», «контролюючий орган». Це все не є завдання цього закону.

— **Вадиме Петровичу, і все-таки «Галактон», знаючи проблеми галузі зсередини, ставить собі за мету-2005 завоювання 25 відсотків ринку продуктів із незбираного молока. Хто ваш споживач нині і на кого ви розраховуєте в майбутньому?**

— Наші перші кроки до завоювання ринку — це розширення асортименту. «Галактон» нині виробляє більше як 100 найменувань продукції. 70 відсотків її реалізуємо в Києві, решту — по Україні. А щоб досягти мети-2005, треба розширити сферу виробництва в інших регіонах і йти на спеціалізацію. Для нас дуже важливий Східний регіон, де проживає 15 мільйонів осіб. Причому нас споживач — це переважно міський житель. Зацікавлені ми й у розвиткові на Заході України. Нині ведемо переговори про придбання одного з молокопереробних підприємств. У травні ми беремо його в управління, потім —наприкінці нинішнього чи в наступному році викупимо.

— **У деяких ЗМІ, скажімо, в Інтерфаксі пройшла інформація, що після того, як тодішній генеральний директор, президент АК «Комбінат Придніпровський» торговельної марки «Злагода», що у Дніпропетровську, а нині народний депутат України Віктор Веретенников відмовив вам у продажу молочної комбінату, на ньому почалися тотальні перевірки. А власником — погрози... Як ви можете прокоментувати ситуацію?**

— Минулого року я мав кілька зустрічей з чотирма керівниками підприємств у Східному регіоні —це Харківський молочний комбінат, Кременчуцький молочний завод, Павлоградський молочний завод, Придніпровський комбінат. Я висловлював думку про те, що в Європі, наприклад, за останні десять років сталося 27 поглинань молочних компаній одна одною. Вистояти ті, що об'єдналися. Розрізнені зникли. Найбільше розуміння я відчув з боку керівників Харківського і Кременчуцького молочних заводів. Урешті, кожен з нас

має свою професійну історію, ми десь приблизно одного віку. Та, на жаль, Харківський молочний у акціонерів вже викупили. Отож залишилося вести переговори з Кременчуцьким. А стосовно пана Веретенникова, з ним мав зустріч у Києві, в березні 2002 року, коли він ще не був народним депутатом. Говорив те саме, що й іншим: якщо є бажання подивитися, проаналізувати, що відбувається, можна знайти різні форми співпраці — організація спільного виробництва, спільного підприємства, продажу частки пакета акцій, якщо готові, можемо в подальшому говорити. Віктор Олександрович сказав, що порадиться з сином, у нього контрольний пакет акцій, і наприкінці літа зустрінемось. Наша зустріч у готелі «Національний» у Києві тривала не більш як дві хвилини, він сказав, що не бажають розглядати це питання. На тому — крапка. А тоді вже були зроблені добрі кроки в переговорах стосовно Кременчуцького міського молочного заводу. І вже в грудні ми домовилися з власниками про те, що купуємо підприємство. За перший квартал нинішнього року відбувся процес передачі власності. І в Східному регіоні нас не цікавить Придніпровський комбінат, бо маємо гарне підприємство в Кременчуці, на якому працює чудовий колектив. Я якраз був на Кременчуцькому заводі, коли мені телефонують і кажуть, що пан Веретенников розповсюдив звинувачувальну заяву, мовляв, я з ним зустрічався, пропонував продати комбінат. Але ж пропозиція була зовсім інша — співпрацювати. А щоб купувати, треба хоча б бачити, що саме купуєш. Отож не йшлося про продаж. Заява Веретенникова була для мене несподіванкою. Почалися розмови про погрози, мовляв, телефонували з Росії, погрожували... Та крім публікацій у ЗМІ, з'явилася заява Веретенникова у Генеральній прокуратурі про тиск на нього з боку силовиків. І пан Веретенников пов'язує це зі мною. Це театр абсурду. Я мав давати пояснення в прокуратурі Печерського району Києва, куди Генеральна пе-

Молочний шлях і на воду не дмухає

редала справу, що це нісенітниця, наклеп. З іншої інформації в ЗМІ, з прес-конференції прокурора Дніпропетровської області стає зрозуміло, що на Придніпровському комбінаті стався інцидент, коли на підприємство не пустили перевірників, а вони звернулися до прокуратури... Та Веретенников не обличив обвинувачення на мою адресу, приміром, у «Дзеркалі тижня». Отак свої негаразди намагається перекласти на когось. Та, гадаю, річ не в тому, таку бурхливу діяльність розпочато через те, що ми купили Кременчуцький міський молочний завод, котрий має спільну сировинну базу з Придніпровським комбінатом. До того ж тепер у нас і спільний ринок. Це набагато серйозніше за так званий тиск прокуратури.

Я звернувся із заявою до Комітету Верховної Ради з питань депутатської етики, щоб у моїй присутності її розглянули і щоб народний депутат Веретенников вибачився за наклеп. Написав і листа Голові Верховної Ради України Володимир Литвину, у фракцію «Трудова Україна», готую позов до суду на відшкодування моральних збитків та завдання шкоди діловій репутації. Кошти ці, 100 тисяч гривень, якщо буде суд і ухвалить справедливе рішення, отримувати не збираюся, хай ідуть на благодійні цілі. Гроші ми вміємо заробляти самостійно, добросовісно конкуруючи на ринку.

— **Вадиме Петровичу, розширення ринку на Захід і Схід має на меті не тільки нарощувати обсяги випуску продукції, а й спеціалізацію підприємств за групами продуктів. Та молокопродукти, відомо, мають властивість швидко псуватися. Як вдається забезпечити їх від цього, може завдяки якимсь диво-консервантам, добавкам?**

— Ні, консерванти ми не застосовуємо в жодному з виробів. Використовуємо лише натуральні фруктові наповнювачі, цукор. Це наша стратегія. А ще — дотримання технологічних режимів, високі культура виробництва, санітарія. Убезпечують від псування диво-технології. Роками напрацьовані ноу-хау з організації виробництва, роботи з молочною сировиною, новітні технології дають нам змогу виробляти продукт, термін зберігання якого сягає 14 діб. Єдина умова — тримати його при температурі, вказаній на упаковці.

— **Так просто, ноу-хау? Може, відкриєте секрет, звідки вони взяли-ся, хто автор?**

— У мене є брат Олександр. Ми близнюки. Так це його ідеї. Олександр — доктор технічних наук, працював на Заході, викладав, привіз дещо цікаве звідти. Нині він працює в

Одеській національній академії харчових технологій. Ми обидва закінчували один і той самий вуз. Потім він продовжив навчання в аспірантурі в Москві і захистив кандидатську. А я півтора року попрацював на виробництві, потім вже вступив до аспірантури. Ми проходили майже однаковий шлях, та він більше займався теорією, а я практикою. Так і на кафедрі було — він займався науковою роботою, я — ремонтом лабораторії, модернізацією, речами більш земними.

— **Готувалися бути генеральним директором?**

— Та ні. Коли працював в інституті, хотів бути ректором. Навіть не мріяв, що буду на виробництві. Але Олександр став завідувачем кафедри, професором, доктором наук. От і почалося — мовляв, два брати на одній кафедрі... До того наче нікому й діла не було, що ми разом працюємо. Тому на сімейній раді ми й вирішили не заважати одне одному. Це був 92-й рік. В Одесі «Пармалат» планував створити спільне українсько-італійське підприємство і мене туди запросили. Так я пішов у промисловість. І вже з 93-го року на СП «Одіталат» в Одесі випускали перше молоко. З «Пармалату» мене запросили до «Галактону», і ось уже п'ять років тут...

— **Відкрийте, наскільки це можливо, читачеві ваші ноу-хау. І, даруйте, що перепитую, сподобався, ви все-таки випускаєте справжнє вершкове масло?**

— Справжнє вершкове масло, молоко, кефір, ряжанку, сметану — усі ці традиційні продукти. А одна з порівняно нових і дуже успішних груп — це біопродукти. Вони мають оздоровчі властивості. Тому що до складу корисних мікроорганізмів входять пробіотичні бактерії. «Біос» грецькою «життя», а «про» — для. Це бактерії, котрі нормалізують роботу шлунку,

Це десять мільйонів в одному грамі. Ми відстежуємо ринок і може констатувати: інші виробники біопродуктів не дотримуються цих стандартів. Те саме стосується і йогуртів. Більшість підприємств виробляє термізовані, а не живі продукти, які зберігаються за будь-якої температури і тому не несуть того корисного ефекту, який має бути.

— **Даруйте, Вадиме Петровичу, маю запитання, а тому й запитаю: фрукти в йогуртах справжні?**

— Звісно справжні, на-

можливо одержати висококласну продукцію.

— **Нині «Галактон» може переробляти 450 тонн молока на добу. А колишній молокозавод — 600. Проте ви щороку вкладали по два мільйони доларів США протягом п'яти останніх років у модернізацію виробництва, купували дороге обладнання...**

— І надалі це робитимемо. Бо тепер зовсім інші технології, котрі неможливо навіть порівняти з тими, які застосовували, коли переробляли на заводі 600 тонн молока на добу. Терміни зберігання продукції інші, вимоги до неї зросли на кілька порядків. Тоді були транзитні технології, коли молоко в один день надходило і виходило із заводу, його там пастеризували, розливали і зберігалось воно максимум 24 години, поки шкідливі мікроорганізми були пригнічені і не встигали множитися до небезпечної планки. Та й асортимент продукції був інший. Тепер виробництво докорінно змінилося. Витрати на модернізацію виправдали себе. Наші стратегічні партнери в цьому шведський «Тетрапак», фінський «Елопак», польський «Обрам». Модернізація виробництва дала змогу нам і виокремитися на ринку, й успішно завойовувати його.

— **Бажаю вам успіху і дякую за розмову.**

**Бесіду вела
Світлана ПИСАРЕНКО.
Фото В. ЧАГАРОВСЬКОГО.**

У НОМЕР

Понад 600 експонентів з країн СНД стануть учасниками Міждержавної виставки-ярмарку

(Початок на 7-й стор.).

Найбільшою і представницькою буде національна експозиція України: технології, науково-технічні розробки, конкурентоспроможна продукція, спільні інвестиційні проекти представлятимуть провідні міністерства і регіони України в чотирьох павільйонах Експоцентру на площі близько шести тисяч квадратних метрів. В окремому павільйоні розгорнеться експозиція Національної академії наук України та Національного космічного агентства. Цікаво, що здобутки окремих регіонів (Житомирської, Чернігівської, Волинської областей) буде презентовано в День національної експозиції України (14 травня), а сусідів нашої держави — в дні Російської Федерації (15 травня) та Республіки Молдова (16 травня).

Змістовною буде і програма виставки-ярмарку: щодня працюватимуть «круглі столи», семінари, конференції. Наприклад, Російський союз промисловців та підприємців (роботодавців) проведе «круглий стіл» на тему «Охорона інтелектуальної власності та впровадження її в господарський обіг», а Міністерство економіки та європейської інтеграції представить своє бачення перспектив України щодо переговорного процесу про її вступ до СОТ. Інші теми науково-практичних заходів — питання державної інформаційної політики, інформаційних технологій, економічної інтеграції країн СНД, торгово-економічної співпраці окремих підприємств у просуванні своєї продукції на ринки СНД.

У ці самі терміни, з 14 по 16 травня, на території Експоцентру України відбудуться дві спеціалізовані виставки. Це — національна виставка-конференція «Хлібпром-2003». У рамках роботи виставки буде проведено другу міжнародну конференцію «Зернова індустрія-2003», де розглядатимуть важливі питання якості зерна, розвитку елеваторного господарства України, загалом перспективи розвитку зернового ринку в Україні та його експортного потенціалу.

А на третій міжнародній спеціалізованій виставці «Пожекспо-2003», яка також відбудеться з 14 по 17 травня, розгорнеться експозиція «Захист і порятунк 2003», презентуватимуть перший Інтернет-портал з питань безпеки, демонструватиметься нова пожежна та рятувальна техніка.

Прес-центр Міждержавної виставки-ярмарку промислових технологій, засобів виробництва, товарів та послуг країн СНД.

ОГОЛОШЕННЯ

Постановою Господарського суду Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) від 21.04.2003 р. № 12/676 визнано банкрутом закрито акціонерне товариство «Стахановспецбуд», код 01240663, адреса: 94001, Луганська обл., м. Стаханов, вул. Б. Хмельницького, 77, р/р 2600030120093 в філії «Відділення ПІБ в м. Стаханові», МФО 304353. Ліквідатор — Барабанов Володимир Олексійович, телефон 4-18-98.

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ-33, вул. Жилинська, 58-б) порушив провадження у справі № 52/146-03 від 17.04.2003 року про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Дочірнє підприємство «Птахокомплекс» (08635, Київська область, Васильківський район, с. Зелений бір, рахунок № 26007962480599 в Київській філії ПУМБ, МФО 322755, ЄДРПОУ 30249604). Розпорядником майна по справі призначено арбітражного керуючого Пальшина Олександра Юрійовича (ліцензія серії АА № 047847 від 19.10.2001 року видана Міністерством економіки України та з питань Європейської інтеграції України, р. т. 8-044-539-08-92). Заяви кредиторів про грошові вимоги до ЗАТ «ДП «Птахокомплекс», а також документи, що їх підтверджують, та заяви санаторів подаються до Господарського суду Київської області у місячний термін з дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) по справі № 32/49Б від 14.04.2003 р. Товариство з обмеженою відповідальністю «Кардинал» Код ЄДРПОУ 20373236, юридична адреса: 83080, м. Донецьк, пр. Ленінський, 126/13, визнано банкрутом згідно норм статті 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» як відсутнього боржника та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Абрамяна Вадима Володимировича (Ліцензія на право здійснення діяльності арбітражного керуючого Серія АА № 249786, видана Міністерством економіки та питань Європейської інтеграції України 19.10.2001 р.). Претензії кредиторів по вимогах до ТОВ «Кардинал» можуть направлятися на адресу ліквідатора: вул. Довженко, буд. 13, м. Донецьк, 83030, Україна протягом місяця від дати цього оголошення.

3 членкорами ситуація дещо краща

НАУКА

Про інтенсивне оновлення виробництва шляхом органічного поєднання ринкових методів стимулювання науково-технічної діяльності та державної підтримки йшлося недавно на спільному засіданні Харківської обласної державної адміністрації, колегії Міністерства освіти і науки України, Президії Національної академії наук України.

Президент НАН України Борис Патон високо оцінив публічне обговорення питання: «Регіональний комплекс: освіта, наука, сучасні технології, виробництво — забезпечення ресурсами інноваційного розвитку», а також висловив підтримку тенденціям припливу молодих науковців до НАНУ та їх активної участі у фундаментальних дослідженнях.

Про сприятливий інвестиційний та інноваційний клімат для науки в Харкові свідчить промовистий факт. Один лише Технопарк «Інститут монокристалів» виконує 25 перспективних проєктів. Загальний обсяг інноваційної продукції, виготовленої в технопарку за рік, становить понад 200 млн. гривень. Це медичні томографічні камери, дуже необхідні в діагностиці, вироби промислової електроніки, особливо чисті хімічні речовини тощо.

Голова обласної державної адміністрації Євген Кушнарєв, виступаючи на цій зустрічі, зокрема, сказав, що в Харкові вже три роки існує Спеціальний режим інвестиційної діяльності. За цей час залучено 72 інноваційні проєкти вартістю 325 млн. дол. Більш як 70 відсотків освоєних інвестицій спрямовано на переоснащення виробництва, що зумовлено вимогами науково-технічного прогресу, які зростають.

Новий етап відродження науки в обласному центрі пов'язують із підписанням тристоронньої угоди про співробітництво між облдержадміністрацією, НАН України та Міністерством освіти і науки України. Саме проблеми збереження та розвитку науково-технологічного потенціалу області, кадрової політики Національної академії наук України були в центрі уваги на прес-конференції після засідання.

Журналісти цікавилися у президента академії, як відбуватиметься обран-

ня нових академіків та член-кореспондентів цього року. У списку претендентів кандидатів віком до 50 років тільки троє — Борис Гриньов, Михайло Поживанов, Богдан Губський. Років два тому ухвалювалося рішення про сприяння припливу молодих науковців у академічні інститути. Нині середній вік членів-кореспондентів перевищує 60 років, а академіків — 70 років. Відомо також, що Російська академія наук, щоб знизити віковий поріг, на трьох останніх загальних зборах безальтернативно обирала членами-кореспондентами та академіками перспективних претендентів віком до 50 років.

— Це болюче питання для Національної академії і взагалі для науки, — сказав Борис Євгенович. — У нас триває процес наукового старіння. Наведу такі цифри. В 1990 році, коли був пік розвитку нашої науки — і кількісний, і якісний, — ми мали докторів менше, ніж маємо їх тепер, приблизно на 25 відсотків. Маємо кандидатів наук (які, природно, молодші за докторів) менше, ніж тоді було, теж приблизно на 25—30 відсотків.

У чому ж річ? ВАК видає сьогодні дипломів кандидатів наук більше, ніж це було у 1990 році. Річ у тому, що молоді люди, закінчивши аспірантуру або здобувши ступінь кандидата іншим шляхом, шукають собі місце у комерційних структурах, за кордоном...

Тільки 13 відсотків серед тих, хто

виїхав за кордон, шукають вищої заробітної плати. А виїжджають переважно тому, що не мають належних умов для наукової та науково-дослідної праці, які є на Заході. Йдеться про наукове обладнання, наукові прилади, устаткування, реактиви та інформацію.

Тому політична воля тут необхідна не так з боку Академії наук, як з боку владних структур. Є закон про науку, прийнятий Верховною Радою, де записано, що для науки необхідно виділяти з бюджету 1,7 відсотка від ВВП. Але минулого року надали вкрай мало.

На жаль, ще багато власників виробничих підприємств передусім думають, як заробити гроші для власної кишені. Вони не дбають, щоб покласти ці гроші на розвиток і зростання наукоємного виробництва. Тож тут переплетення багатьох дуже складних питань, і над цим повинні всі разом працювати.

— Стосовно виборів академіків, — сказав Борис Євгенович, — то невдовзі відбудуться загальні збори, на яких обиратимуть нових академіків і членів-кореспондентів. У нас обирають 20 академіків і 55 членів-кореспондентів. Це нормальне оптимальне співвідношення. Але, знову-таки, за віком тут такого великого скачка не буде. Бо немає науковців, які сьогодні могли б бути обрані у віці, скажімо, 45—40 років у академіки, і справді відповідали б тому рівню, якого заслуговує звання академіка. З членами-кореспондентами дещо краще.

Борис Патон також підкреслив, що велике значення для подальшої інтеграції науки, освіти та виробництва матиме підписана в Харкові тристороння угода про співробітництво до 2010 року між облдержадміністрацією, НАН України, Міністерством науки і освіти.

Юрій СІРЕНКО.

Харків.

Фото Євгена КОЛЕСНИКА (УНІАН).

«Міс Світу-2001», «Міс Україна-2001», «Міс туризм Світу-2002» одеситка Олександра Ніколаєнко (на знімку) передає статуетку «Лось» роботи майстра Баландіна (1946 року виготовлення) у фонд благодійного аукціону, що відбудеться в Києві напередодні Міжнародного дня захисту дітей. Виручені кошти буде спрямовано на будівництво школи-інтернату сімейного типу для дітей, хворих на церебральний параліч і аутизм.

Головний редактор газети БІЗНЕС

Р

Ігор Власюк — про проблеми українського бізнесу

— Поділіться враженнями про український бізнес.

— Протягом багатьох років газета української буржуазії БІЗНЕС уважно стежить за розвитком української економіки й українського бізнесу. Зараз можна сказати, що ринкові механізми ще не до кінця сформовані в багатьох секторах економіки, не скрізь діє конкурентне середовище, багато галузей монополізовано державою. Монополізація деяких сфер пов'язана насамперед з нерозвиненістю цих сегментів ринку, у них не пройшли процеси приватизації, не налагоджена система нормального ринкового регулювання.

— Усе, про що ви сказали, — проблеми макроекономічні. А з якими проблемами зіштовхується кожний суб'єкт підприємницької діяльності у своїй повсякденній роботі?

— Є безліч проблем і на мікрорівні. Вони в основному виникають, коли підприємства намагаються вирішувати питання, пов'язані зі своїми зобов'язаннями перед державою чи навпаки — із зобов'язаннями держави перед ними. Найчастіше це питання оподаткування, ліцензування, державного контролю. Найсерйозніша проблема, що виникає в українських і закордонних підприємств, які працюють в Україні, перебуває у сфері податкового адміністрування. Питання навіть не в податкових ставках, а в системі сплати і

контролю. Найяскравіший приклад — не повернення ПДВ по зовнішньоекономічних операціях. Це однаковою мірою стосується і переплачених податків. Держава як суб'єкт права поводитися некоректно: вимагаючи від платників податків неухильного дотримання законів, вона сама порушує встановлені нею ж правила. Ця проблема пов'язана з неврегульованістю загальних демократичних процедур у державі. Держава, на жаль, не створила механізмів, які нормально, на прийнятних для суспільства умовах, регулювали б усі відносини, що виникають в економічній сфері.

БІЗНЕС намагається привертати до цієї проблеми увагу громадськості, зокрема, тих людей, від яких залежить створення таких механізмів.

— Але ж за останні роки було прийнято багато хороших законів...

— В Україні не працюють нормально ні судової система, ні виконавча служба. Не розроблено законодавство в багатьох сферах життя й економіки. Багато норм законів допускають неоднозначне тлумачення.

Ми, зі свого боку, на сторінках БІЗНЕСу намагаємося висвітлювати ці проблеми, давати людям рекомендації, які дозволяють вирішувати спірні питання з державою.

Ми намагаємося радити державі, яким чином їй варто змінити власні регу-

ляторні акти, щоб було добре і підприємцям, і самій державі.

Ми працюємо з комітетами ВР, проводимо в редакції «круглі столи» з актуальних проблем бізнесу й економіки, запрошуючи до розмови не тільки зацікавлених суб'єктів підприємницької діяльності, а і чиновників, у компетенції яких — регулювання тих чи інших ринків.

Проблема у тому, що деяка спільність людей, яка має захищати державні інтереси й уособлює собою державу, чомусь вирішила, що може підмінити собою державу. Тому дуже часто ті норми, які було прийнято трьома гілками влади — Президентом, Верховною Радою й урядом, не виконуються на місцях і в окремих відомствах.

— Ви хочете сказати, що основна проблема українського бізнесу — чиновники?

— Платник податків, справно виконуючи зобов'язання перед державою, щоб реалізувати свої гарантовані державою права, повинен домовлятися з якимось окремим чиновником. Це ж абсурд! Незважаючи на те, що в Україні створене демократичне законодавство, нема механізмів його виконання, забезпечення, контролю.

Величезна кількість українських чиновників не підконтрольна нікому. Приймаючи рішення, вони лише формально виходять з державних інтересів. А фактично багато таких

рішень зовсім не відповідають державним чи суспільним інтересам. Це найбільша проблема українського бізнесу.

— Але цим перелік проблем бізнесу не вичерпується?

— Інші проблеми, пов'язані з роботою ринків, з відносинами між суб'єктами підприємницької діяльності, з організацією виробництва, бізнесмени можуть вирішити і вирішують самостійно.

На сторінках БІЗНЕСу ми багато уваги приділяємо проблемам, пов'язаним з управлінням підприємством. Але самі підприємці кажуть, що це не такі серйозні проблеми порівняно з вищевикладеними.

— Можливо, бізнесменам потрібно активніше долучатися до процесу законотворчості?

— Представники бізнесу активно йдуть у владу. У владу пішли і банкіри, і промисловці. Проблема у тому, що, прийшовши у владу, ці люди вирішують не так загальні проблеми, як проблеми своїх корпорацій, або лобіюють інтереси своїх ринків на шкоду іншим підприємствам чи іншим ринкам. Ця проблема пов'язана з відсутністю демократичної культури та із закритістю суспільства. Адже як суспільство довідається про ті чи інші новини компанії? За кордоном будь-яка зміна в компанії, чи то зміна засновників або злиття, обов'язково висвітлюється в пресі. З цьо-

го приводу скликаються прес-конференції, оголошується інформація, що стосується угоди, називаються цифри. У нас така інформація доходить до громадськості у вигляді чуток. Це пов'язано з відсутністю інформаційної культури зокрема і демократичної культури взагалі.

— Але позитивні зрушення все-таки відбуваються?

— Звичайно. Українське суспільство і система державного регулювання не стоять на місці. Вони, безперечно, розвиваються. Це пов'язано насамперед зі збільшенням частки приватного капіталу та зі зростанням його впливу. Приватний бізнес сприятливо впливає на процеси законотворчості. В Україні з'явилось досить багато прогресивних законів, що стимулюють появу конкурентного середовища на тих чи інших ринках. Але, на жаль, це дуже повільний процес. Ми, зі свого боку, намагаємося брати найактивнішу участь у процесі покращення бізнес-середовища, економіки, суспільства загалом.

Газета БІЗНЕС завжди мала свою соціальну позицію, була виразником сподівань підприємництва, середнього класу. Я вважаю, чим більше підприємців, соціально та економічно активних людей буде залучено до влади, до процесів управління суспільством, тим скоріше це суспільство стане кращим.

Інформація про продаж за конкурсом майна підприємства-боржника

Назва об’єкта: цілостний майновий комплекс, який складається з: корпусу № 91 (будівля цеху промивки), корпусу № 91а (склад), двох будівель, паркану, воріт. Всього під будівлями 1149,4 м².

Місцезнаходження майна: Промисловий майданчик ВАТ «Радикал» м. Київ, вул. Віскозна, 15.

Характеристика об’єкта: окремо розташовані одно та двоповерхові виробничі, складські та адміністративні приміщення, паркан по периметру майнового комплексу, ворота.

Умови продажу:

1) Розроблення плану по демеркуризациі цілісного майнового комплексу і прилеглої території та відповідне його погодження.

2) Проведення демеркуризацию корпусів та прилеглої території, а саме: видалити повністю стару штукатурку і фарбу з поверхні стін і даху, найбільш забруднені ділянки підлоги: відходи зібрати, спрямувати на зберігання; відділити стару фарбу з віконних рам (механічно або за допомогою хімічних засобів), провітрити на протязі 2-3 місяців чистим повітрям, потім обробити їх поверхню непроникливим для ртуті лакофарбовим складом типу ПВХ емалі; дерев’яні двері замінити на нові, старі зняти, розпилити на шматки та спрямувати на зберігання; зняти старі покриття підлоги — лінолеум або пластик (там, де вони є), відходи зібрати і спрямувати на зберігання; нанести на стіни та дахи штукатурку з доданням до 5—7% сірки або січаного цвту; нанести на стіни та дахи нову штукатурку з доданням до 10% піролюзиту або активного двооксиду марганцю; нанести один шар емалі типу ПВХ або масляної фарби; підвалини підлоги помазати бітумною мастикою або нанести шар цементно-піщаної стяжки з данням в неї сірки; нанести пластикатне покриття підлоги. Територію біля майнового із концентрацією Hg в ґрунті в межах 21-105 мг/кг екранувати шаром глини 5 см, на який покласти шар свіжого ґрунту 20-25 см і засіяти його травою, яку регулярно поливати. Локальні плями з концентрацією Hg в межах 100-525 мг/кг екранувати шаром асфальту до 5 см. Відкритий ґрунт, який містить 0-21 мг/кг Hg перекопати на глибину 0,25 м, екранувати шаром чистого ґрунту товщиною 20 см і захистити від вітрової ерозії, дернуванням або засівом трави. Газон регулярно поливати.

3) Проведення утилізації особливо небезпечних залишків хімічних продуктів, розташованих на території майнового комплексу;

4) Збереженню умов щодо підтримання безпеки виробничої діяльності, охорони праці та запобіганню можливої шкоди життю та здоров’ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу;

5) Збереження робочих місць, не менш як для сімдесяти відсотків працівників, зайнятих на підприємстві на момент його продажу;

6) Зобов’язання покупця щодо забезпечення перепідготовки та працевлаштування зазначених працівників та запобігання заподіянню можливої шкоди життю та здоров’ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу у разі зміни профілю діяльності підприємства;

7) Забезпечення санітарно-екологічних та технічних норм експлуатації об’єкта;

8) Засобами платежу є грошові кошти.

9) Договір купівлі-продажу, підписується протягом 15 днів з дня проведення конкурсу на підставі протоколу, підписаного переможцем в день проведення конкурсу;

10) Оформлення права власності за придбане майно здійснюється за рахунок покупця.

Реєстраційний внесок: 17 грн. вноситься на рахунок № 26009301260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, Код ЄДРПОУ 22894896. Одержувач філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ».

Початкова ціна — 179490 грн.

Кінцевий термін прийняття заяв за 7 днів до проведення конкурсу.

Конкурс буде проведено через за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, філія «Київський аукціонний центр» через 30 днів після опублікування оголошення. Заяви на участь в конкурсі приймаються за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, філія «Київський аукціонний центр». Результати конкурсу будуть оформлені протоколом конкурсної комісії.

Ознайомитись з об’єктом можна за місцем його розташування.

Телефон продавця: (044) 558-36-28.

АКБ "Мрія"

Балансовий звіт АКБ "Мрія" на 1 квітня 2003 року

Статті балансу

1

(тис.грн.)

Сума

2

АКТИВИ

Валюта, монета і банківські метали

9 632,8

17 392,9

Національна валюта

7 760,1

Іноземна валюта

-

Банківські метали

0,5

Дорожні та інші чеки

22 888,2

Коррахунки в НБУ

18,6

Інші кошти в НБУ

25 223,1

Коррахунки в інших банках

30 459,9

Депозити та кредити в інших банках

- 332,0

Резерв під заборгованість інших банків

14 794,9

Цінні папери в портфелі банку:

Цінні папери в портфелі банку на продаж

9 876,2

Резерв під знеціненні ЦП на продаж

-

Цінні папери в портфелі банку на інвестиції

4 937,0

Резерв під знеціненні ЦП на інвестиції

-18,3

Кредити та фінансовий лізинг, надані клієнтам

356 665,2

Резерв під кредити та фінансовий лізинг клієнтам

- 5 981,3

Інвестиції капіталу в асоційовані компанії

-

Інвестиції капіталу в дочірні компанії

-

Нематеріальні активи

590,3

Матеріальні активи

26 324,3

Інші активи

6 086,2

Резерв під можливі витрати за сумнівною дебіторською заборгованістю

- 7,8

СУКУПНІ АКТИВИ

ЗОВОБ’ЯЗАННЯ

Коррахунки банків

6 117,8

Депозити та кредити банків:

В т.ч. кредити, отримані від НБУ

22 933,9

Кошти до запитання клієнтів

102 886,1

Строкові депозити клієнтів

253 620,7

Цінні папери власного боргу

5 917,7

Кредити, отримані від міжнародних фінансових організацій

-

Субординована заборгованість

9 756,8

Інші зобов’язання

33 214,3

СУКУПНІ ЗОВОБ’ЯЗАННЯ

КАПІТАЛ

Статутний капітал

29 358,1

Сплачений статутний капітал

29 358,1

Несплачений статутний капітал

-

Прибутки і резерви

30 317,6

Прибутки минулих років

18 814,1

Збитки минулих років

-

Прибуток минулого року, що очікує затвердження

-

Збитки минулого року, що очікують затвердження

-

Загальні резерви

9 313,6

Прибуток поточного року

2 189,9

Збитки поточного року

-

СУКУПНИЙ КАПІТАЛ

СУКУПНІ ЗОВОБ’ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ

494 123,00

Голова Правління

К.М. Ворущилін

Головний бухгалтер

М.М. Кузнецова

Фінансові результати для проміжної фінансової звітності

(із даних 02 файлу) на 1 квітня 2003 року

Форма ФБ6_1.02 321767 «МРІЯ» Київ

Ря- док

Найменування статті

Код показника

Звітна дата 01-04-2003р.

Відповідна дата минулого року 01-04-2002р.

(тис. грн.)

1.

Чистий процентний дохід

260110,260120

7013

6936

2.

Чистий комісійний дохід

260210,260220

4912

3940

3.

Дивідендний дохід 6300 без R013=3

260310,260320

0

0

4.

Чистий торговельний дохід

260410,260420

608

775

Доходи від інвестиційних ЦП 6394

260510,260520

0

0

Витрати від інвестиційних ЦП 7394

160510,160520

0

0

5.

Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів

260610,260620

0

0

6.

Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані й дочірні установи та інших інвестицій 6300(R013=3)

260710,260720

144

17

Інший операційний дохід 639,649

260910,260920

2

5

П-Рахунок 6490

260910,260920

0

1

А-Рахунок 7490

170910,170920

0

1

7.

Інший операційний дохід

146

21

8.

Усього доходів

12680

11672

Загальноадміністративні витрати

170310,170320

4701

3850

9.

Загальноадміністративні витрати

4701

3850

10.

Витрати на персонал

170410,170420

3857

2672

11.

Прибуток від операцій

4121

5151

А-безнадійну та сумнівну 770,772

170510,170520

1137

1655

П-безнадійну та сумнівну 671

270510,270520

198

287

12.

Витрати на безнадійні борги

939

1368

13.

Прибуток до оподаткування

3182

3782

14.

Податок на прибуток 7900(R013=1,2)

170610,170620

992

555

15.

Прибуток після оподаткування

2190

3227

П-Непередбачені доходи 680?

260810,260820

0

0

А-Непередбачені витрати 780?

170810,170820

0

0

А-Рахунок 7900 для R013(3,4)

171010,171020

0

0

16.

Непередбачені доходи/витрати -7900(R013=3,4)

0

0

17.

Чистий прибуток/збиток банку

2190

3227

18.

Чистий прибуток на одну просту акцію

252119,252129

0

0

19.

Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію

252219,252229

0

0

ВАТ КБ "Надра"

Інформація про фінансово-господарську діяльність ВАТ КБ "Надра" за 2002 рік

Найменування емітента

Відкрите акціонерне товариство комерційний банк "Надра"

Код за ЄДРПОУ

20025456

Номер свідоцтва про державну реєстрацію

205

Дата видачі свідоцтва про державну реєстрацію

26.10.93

Місцезнаходження (поштова адреса) емітента

04053, м.Київ, вул. Артема, буд.15

Міжміський код та телефон

(044) 246-5264

Факс

246-4840

E-mail

pr@nadrabank.kiev.ua

Основні види діяльності (код)

(найменування)

96120

банківська

Кількість акціонерів

940

Чисельність працівників емітента на кінець звітного періоду

1971

Статутний капітал (тис.грн.)

54940.0

Номінальна вартість простої акції (грн.)

10.0

Кількість простих акцій (шт.)

5454000

Частка простих акцій у статутному капіталі (%)

99.3

Кількість привілейованих акцій (шт.)

40000

Частка привілейованих акцій у статутному капіталі (%)

0,7

Сумарна вартість непогашених облігацій за номінальною вартістю (тис.грн.)

23

Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)

жовтня 2002 року

Адреса, за якою звертатись з питань ознайомлення з річним звітом емітента

м.Київ, вул. Артема, буд.15

Дат

плати дивідендів (якщо вони будуть виплачуватись)

Дат

закінчення виплати дивідендів

Дат

початку виплати процентів за облігаціями

Дат

закінчення виплати процентів за облігаціями

Дат

погашення облігацій

Юридичні особи, послугами яких користується емітент

Найменування

Місцезнаходження

Номер ліцензії (дозволу)

Реєстратор емітента

ЗАТ "Компанія "Базис-реєстр"

04050, м.Київ, вул.Артема,буд.77

AA№558164

Зберігач цінних паперів

Послугами не користуємося

Депозитарій емітента

Послугами не користуємося

Торівці цінними паперами, з якими укладено договори

Послугами не користуємося

на розміщення випусків цінних паперів	Послугами не користуємося
Юридичні особи, уповноважені емітентом продавати (купувати) його цінні папери	
Юридичні особи, уповноважені емітентом виплачувати дохід за його цінними паперами	Послугами не користуємося
Аудитори (аудиторські фірми), які надають аудиторські послуги емітенту	ТОВ Аудиторська фірма "IGK-Україна аудит" 04050, м.Київ, вул.Тургенєвська, буд.71, оф.314 №2091

Найменування Показника	Період	
	Звітний	Попередній
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (тис.грн.)	348214.1	214253.4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (тис.грн.)	335764.1	207930.6
Чистий прибуток (збиток) (тис.грн.)	12450.0	6322.8
Необоротні активи (тис.грн.)	61060.2	30152.5
Оборотні активи (тис.грн.)	1486709.7	985048.3
Довгострокові зобов'язання (тис.грн.)	25495.8	25343.3
Поточні зобов'язання (тис.грн.)	1326630.1	877197.5
Частка чистого прибутку, яка спрямована на виплату дивідендів на привілейовані акції (тис.грн.)		4,0
Середньорічна кількість простих акцій (шт.)	3330000.0	3321986.3
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію (грн.)	3.73874	1.90333
Дивіденди, нараховані на одну просту акцію (грн.)		0.10000
Загальна сума коштів, витрачених емітентом на викуп акцій протягом періоду (тис.грн.)		
Кількість акцій, викуплених емітентом протягом періоду (шт.)		
Загальна сума коштів, витрачених емітентом на викуп облігацій протягом періоду (тис.грн.)		
Сума сплачених відсотків за облігаціями (тис.грн.)		
Кількість облігацій, викуплених емітентом протягом періоду (шт.)		
* незаповнені поля вважати нульовими або дані відсутні		
* питання розподілу чистого прибутку за 2002 рік буде розглядатись на загальних зборах акціонерів, які відбудуться 15 травня 2003 року		
* викуп акцій не здійснювався		

25 липня 2003 року за адресою: м. Ужгород, вул. Грушевського, 2, адмінкорпус, об 11-00 год. відбудуться Загальні збори акціонерів ВАТ «Закарпатм’ясопромсервіс» з наступним порядком денним:

1. Затвердження звіту правління, про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2002 рік та визначення основних напрямків діяльності на 2003 рік.

2. Затвердження звіту Спостережної ради про роботу за звітний період.

3. Затвердження звіту та висновків Ревізійної комісії за 2002 рік.

4. Розподіл прибутку товариства з підсумками роботи у 2002 році за затвердження нормативів розподілу прибутку на 2003 рік.

5. Затвердження фінансового плану на 2003 рік.

6. Обрання (відкликання) Голови та членів правління.

7. Обрання (відкликання) членів Спостережної ради.

8. Обрання (відкликання) Ревізійної комісії.

9. Про внесення змін та доповнень до Статуту.

10. Про внесення змін та доповнень до внутрішніх документів.

11. Про роботу господарських товариств створених за участю товариства.

12. Інші питання.

Реєстрація учасників зборів проводиться з 10-00 до 11-00 год. за місцем проведення зборів. Для реєстрації мати при собі документ, що посвідчує особу, для представника довіреність та документ, що посвідчує особу представника, сертифікат акцій.

До відома громадськості

Державне підприємство «Укренерговугілля», юридична адреса: 07300, Київська обл., Вишгородський район, м. Вишгород, ДГЭК «Дніпрогідроенерго» поштова адреса: 04080, м. Київ, вул. Фрунзе, 85, тел. 463-57-61. Подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу Ліцензії з Передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами за місцем здійснення заявленої діяльності: Населені пункти у Донецькій та Луганській областях, на території яких розташовані місцеві (локальні) електромережі підприємства та Повідомлення у засобах масової інформації про намір отримати ліцензію

До відома громадськості

Державне підприємство «Укренерговугілля», юридична адреса: 07300, Київська обл., Вишгородський район, м. Вишгород, ДГЭК «Дніпрогідроенерго» поштова адреса: 04080, м. Київ, вул. Фрунзе, 85, тел. 463-57-61 Подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу Ліцензії з Постачання електричної енергії за регулюваним тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності: Населені пункти у Донецькій та Луганській областях, на території яких розташовані місцеві (локальні) електромережі підприємства.

Господарський суд Сумської області (40030, м. Суми, вул. Рибалка, 2) порушив справу № 12/28 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Краснопільське підприємство «Агротехсервіс» (поштова адреса: Сумська обл., смт. Краснопілля, вул. Мезенівська, 130), р/р 26004301703598 СОД АППБ «Аваль», МФО 337483, код 13997029.

Розпорядником майна призначено Сисоева Олексія Валерійовича ліцензія серії АА № 315441 (адреса: м. Суми, вул. Петропавловська, 86, кімн.7).

28

Реклама в газеті «Голос України» — тел. 454-81-34, факс 449-85-62

ОГОЛОШЕННЯ

Річний баланс КБ без приміток для порівняння на 1 січня 2003року ВАТ «Корал-Банк»

Рядок	Найменування статті	01.01.2003р.	01.01.2002р
1	Активи		
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	44	992
2	Кошти в інших банках	1510	4512
3	Цінні папери на продаж	5676	0
4	Кредити та заборгованість клієнтів	6235	18325
5	Основні засоби та нематеріальні активи	4534	2997
6	Нараховані доходи до отримання	71	155
7	Інші активи	4013	347
8	Усього активів	22083	27328
9	Зобов'язання		
9	Кошти банків	1793	5500
10	Кошти клієнтів	1516	4060
11	Нараховані витрати до сплати	34	13
12	Інші зобов'язання	865	955
13	Усього зобов'язання	4208	10528
14	Власний капітал		
14	Статутний капітал	11259	11259
15	Резерви	537	331
16	Результати переоцінки	567	567
17	Нерозподілений прибуток	5512	4643
18	Сума переоцінки при вибутті необоротних активів	1204	0
19	Усього власний капітал	17875	16800
20	Усього пасивів	22083	27328
	Активів пасивів	0	0

Звіт про фінансові результати станом на 1 січня 2003 року ВАТ "Корал-Банк"

Рядок	Найменування статті	01.01.2003р.	01.01.2002р
1.1.	Процентний дохід	3699	3629
1.2.	Процентні витрати	(548)	(669)
1.	Чистий процентний дохід	3150	2960
2.1	Комісійний дохід	173	354
2.2.	Комісійні витрати	(3)	(16)
2.	Чистий комісійний дохід	170	339
3.	Чистий торговельний дохід	5	26
4.	Інший операційний дохід	44	31
5.	Операційний дохід	3369	3356
6.	Загально адміністративні витрати	(2117)	(1909)
7.	Витрати на персонал	(54)	(786)
8.	Прибуток від операцій	711	660
9.	Витрати на безнадійні борги	(760)	(367)
10.	Прибуток до оподаткування	(49)	294
11.	Податок на прибуток	(80)	(106)
12.	Прибуток після оподаткування	(129)	188
13.	Непередбачені доходи / витрати	0	18
14.	Чистий прибуток/ збиток банку	(129)	206
15.	Чистий прибуток на одну просту акцію	(0,11)	0,23
16.	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	(0,11)	0,23

Голова правління
Головний бухгалтер

Головацький К.М.
Цилорик О.І.

Зміни та рух капіталу за 2002 рік.

Ря-док	Найменування статті	Примітки	Статутний капітал, зареєстрований, сплачений	Емісійні різниці	Викуплені акції	Резерви	Результати переоцінки	Нерозподілений прибуток	Капіталізовані дивіденди	Капітал та резервні фонди, усього	2001 рік
1	Залишок на 1 січня 2002 року		3	4	5	6	7	8	9	10	11
3.	Переоцінка основних засобів		11259	0	0	331	567	4643	0	16800	13294
4.	Переоцінка нематеріальних активів						1204			1204	0
5.	Перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості об'єктів необоротних активів, що раніше були переоцінені, у разі їх вибуття	16					(1204)	1204		0	0
6.	Дивіденди за минулий рік, сплачені							0	0	0	0
7.	Капіталізовані дивіденди за минулий рік							(129)	0	(129)	206
8.	Чистий прибуток					0		0			0
9.	Розподіл у загальні резерви банку					206					
10.	Розподіл у резервні фонди										
11.	Сплата в раніше зареєстрований статутний капітал		0	0						0	0
12.	Реєстрація акцій нового випуску (на суму внесків)		0	0					0	0	3300
13.	Купівля власних акцій			0	(345)			0	(345)	(81)	
14.	Продаж раніше викуплених власних акцій			0	345					345	81
15.	Анульовані раніше викуплені акції			0						0	0
16.	Залишок за станом на 31 грудня 2002 року		11259	0	0	537	567	5512	0	17875	16800
Голова Правління ВАТ "Корал-Банк"										Головацький К.М..	
Головний бухгалтер										Цилорик О.І.	

Річний фінансовий звіт ВАТ "Корал—Банк"

Звіт про рух грошових коштів за станом на 01 січня 2003р.

Рядок	Найменування статті	Звітний 2002р.	(тис.грн.) Попередній 2001р.
<i>I. Операційна діяльність</i>			
1	Процентні доходи, що отримані	3508	3561
2	Процентні витрати, що сплачені	(547)	(663)
3	Комісійні доходи, що отримані	166	389
4	Комісійні витрати, що сплачені	(3)	(16)
5	Дивіденди від довгострокових вкладень в асоційовані компанії, що отримані	-	-
6	Інші доходи, що отримані	37	49
7	Інші витрати, що сплачені	(1476)	(2255)
8	Реалізовані результати від торговельних операцій	4	27
9	Повернення раніше списаних активів	-	-
10	Виплати працівникам банку	(522)	(786)
11	Податок на прибуток, що сплачений	(102)	(88)
12	Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку	1065	218
13	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та депозитів іншим банкам	4500	(1512)
14	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	11859	(4069)
15	Зменшення (збільшення) інших активів	(3299)	(857)
16	Збільшення (зменшення) коштів, які отримані від НБУ	-	-
17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків	(3707)	2000
18	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	(2545)	2810
19	Збільшення (зменшення) інших зобов'язань	(68)	438
20	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж	(5676)	-
21	Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності	1064	(1190)
22	Чистий приплив(відплив) грошових коштів від операційної діяльності	2129	(972)
<i>II. Інвестиційна діяльність</i>			
23	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів	-	-
24	Зменшення (збільшення) вкладень в асоційовані компанії	-	-
25	Зменшення (збільшення) вкладень у дочірні установи	-	-
26	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів	(1579)	(2182)
27	Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності	(1579)	(2182)
<i>III. Фінансова діяльність</i>			
28	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу	-	-
29	Збільшення (зменшення) субординованих зобов'язань	-	490
30	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу	-	3300
31	Дивіденди, що сплачені протягом звітного періоду	-	-
32	Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності	-	3790
33	Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	550	636
34	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	1004	369
35	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	1554	1004
	<i>IV. Вплив змін курсів валют</i>	-	1

Висновок незалежних аудиторів про фінансову звітність Відкритого акціонерного товариства "КОРАЛ-БАНК" станом за 31.12.2002 р.

Керівництву ВАТ "КОРАЛ-БАНК"

Згідно з договором №01120200 від 24.12.01р. Аудиторська фірма "Блискор" провела аудиторську перевірку фінансової звітності Відкритого акціонерного товариства ВАТ "КОРАЛ-БАНК" (надалі - Банк) за 2002 рік станом на 31.12.2002р.

Фінансова звітність Балансовий звіт, Звіт про прибутки та збитки, Звіт про зміни у власному капіталі станом на 31.12.2002р., відповідальність за яку несе керівництво Банку, була підготовлена відповідно до вимог чинного законодавства України.

Аудит фінансової звітності було сплановано і проведено відповідно до вимог Законів України "Про аудиторську діяльність", "Про банки і банківську діяльність", Національних нормативів аудиту що забезпечило достатню впевненість у тому, що фінансова звітність не містить істотних помилок.

Відповідальність аудиторів полягає у висловленні своєї думки про фінансову звітність на підставі проведеного аудиту. Під час аудиту зроблено дослідження шляхом тестування доказів на обґрунтування сум та інформації, розкритих у фінансовій звітності Банку, а також оцінку відповідності застосованих принципів обліку нормативним вимогам щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні, чинним протягом періоду перевірки. Отримані докази слугують достатньою підставою для висловлення думки незалежних аудиторів.

В аудиторському звіті розглянуто інформацію стосовно достатності резервів та капіталу Банку відповідно до вимог нормативних актів Національного банку України. Аудитори звертають увагу на відсутність сформованого резерву за сумнівною дебіторською заборгованістю на суму 20 тис.грн (Примітка до аудиторського звіту 2.4).

Аудитори не отримали достатніх доказів стосовно безперервності діяльності Банку в майбутньому. Підставами для невизначеності аудиторів стосовно безперервності діяльності Банку в майбутньому є збиток в сумі 129 тис.грн станом на 31.12.2002 року, а також суттєве зменшення активної діяльності Банку (Примітка до аудиторського звіту 2).

Аудитори підтверджують що, за винятком невідповідностей, зазначених вище та в аудиторському звіті (який є невід'ємною частиною аудиторського висновку), та непевності стосовно безперервності діяльності Банку в майбутньому фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах достовірно і повно подає інформацію про діяльність Банку та фінансовий стан за період з 01.01.2002р. по 31.12.2002р.

м. Київ , 14 квітня 2003 року
Директор аудиторської фірми "Блискор"
Т. Л. Шнаковська /сертифікат Б № 000053/

Балансовий звіт на 1 квітня 2003 року АКБ "МЕРКУРІЙ", Харків

	(тис.грн.)	
Найменування статті	01.01.03	01.04.03
Розрахунок статті		
АКТИВИ		
1 Кошти та залишки в НБУ	11501,98	9722,24
2 Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	84,13	55,03
3 Кошти в інших банках	12383,80	9272,28
4 Цінні папери на продаж	5500,00	5500,00
5 Кредити та заборгованість клієнтів	86204,59	104903,43
6 Інвестиційні цінні папери	0	1710,01
7 Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній та дочірніх установ	0	0
8 Основні засоби та нематеріальні активи	12378,84	12574,16
9 Нараховані доходи до отримання	212,23	527,74
10 Інші активи	995,91	1774,29
11 Усього активів	129261,48	146039,18
12 Кошти банків	0	0
13 Кошти клієнтів	90802,47	104482,08
14 Інші депозити	0	0
15 Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0
16 Нараховані витрати до сплати	879,79	1372,56
17 Інші зобов'язання	6000,20	8029,00
18 Усього зобов'язань	97682,46	113883,64
19 Статутний капітал	19500,00	19500,00
20 Капіталізовані дивіденди	0	0
21 Акцій, викуплені в акціонерів	0	0
22 Емісійні різниці	0	0
23 Резерви	2582,95	2582,96
24 Результати переоцінки	5735,29	5663,49
25 Нерозподілений прибуток у тому числі	3760,78	4409,09
26 Сума переоцінки при вибутті необоротних активів	0	0
27 Усього власного капіталу	31579,02	32155,54
28 Усього пасивів	129261,48	146039,18
Керівник банку Соловйов В. П.		
Головний бухгалтер Акімова В. В.		

АКБ «МЕРКУРІЙ»

Звіт про прибутки та збитки на 1 квітня 2003 року АКБ "МЕРКУРІЙ", Харків

Найменування статті	01.01.03	01.04.03
Розрахунок статті		
1.1Процентний дохід	15078,88	4907,86
1.2Процентні витрати	-6115,84	-2278,61
1 Чистий процентний дохід	8963,04	2629,25
2.1Комісійний дохід	3213,75	1066,41
2.2Комісійні витрати	-198,82	-50,20
2 Чистий комісійний дохід	3014,93	1016,21
3 Дивідендний дохід	0	0
4 Чистий торговельний дохід	797,09	38,50
5 Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0
6 Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0	0
7 Інший операційний дохід	137,08	48,24
8 Операційний дохід	12912,15	3732,20
9 Загальноадміністративні витрати	-3679,90	-1125,38
10 Витрати на персонал	-4745,93	-1383,46
11 Прибуток від операцій	4486,32	1223,36
12 Витрати на безнадійні та сумнівні борги	148,85	-48,01
13 Прибуток до оподаткування	4635,17	1175,35
14 Податок на прибуток	-1122,42	-527,10
15 Прибуток після оподаткування	3512,75	648,25
16 Непередбачені доходи/витрати	15,79	0,06
17 Чистий прибуток/ збиток банку	3528,54	648,31
Керівник банку Соловйов В. П.		
Головний бухгалтер Акімова В. В.		

Господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) Ухвалою від 13 березня 2003 року за позовом Тростянецької ОДПІ порушено провадження у справі № 10-107-03 про банкрутство колективного підприємства «Ладизжинське будівельно-монтажне управління» (24332, Вінницька обл., Тростянецький р-н., м. Ладизжин, вул. К. Маркса, 65; р/р 26007303173, МФО 302485 в Ладизжинському відділенні «Промінвестбанку», код ЄДРПОУ 04785392).
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ніколайчука Василя Федоровича, ліцензія серія АА № 249542. (Адреса: 21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 2а, кім. 21, тел. (0432) 355795).
Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) порушено справу № 24/246 про банкрутство Колективного підприємства «Завод «Вулкан» (02160, м. Київ, вул. Регенератна, 4, н/рахунок 260080055900, в АКБ «Правекс-Банк», МФО 300249, код ЄДРПОУ 00300386).
Розпорядником майна призначено Мальцева Д. О. (ліцензія серії АА № 419212, адреса: 01021, м. Київ, вул. Кловський узвіз, 9/2, оф.70, т. 2610465, факс. 2905096).
Претензії кредиторів, санаторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Господарський суд Черкаської області (18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) постановою від 08 квітня 2003 року по справі 08/4884 визнав банкрутом ЗАТ «Темп — АТ» м. Черкаси (код ЄДРПОУ 24413379, м. Черкаси, пр-т Хіміків, 12, р/р 26009000202001 в ЧФ АТ «Укрінбанк», МФО 354314) та відкрив ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено Рекун Володимира Анатолійовича (ліцензія від 27.06.02 р., серія АА № 140456, м. Черкаси, вул. Львівна 330, к.16, тел. 0472 —194357).

ТОВ «Фірма «Контакт»,
ЄДРПОУ 19272853, зареєстроване Жовтневою райадміністрацією м. Запоріжжя 13 липня 2001 р. рег. № 254900861Ю0010609 за адресою: 69002, м. Запоріжжя, вул. Глісерна, б.10/2, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дня публікації об'яви.

ОГОЛОШЕННЯ

Баланс АКБ "ПОРТО-ФРАНКО" за станом на 31.12.2002 року					Річний фінансовий звіт АКБ «Порто-Франко»							
Рядок	Найменування статті	Примітки	Звітний рік	Попередній рік	Звіт про рух грошових коштів			Витяг з аудиторського висновку незалежної аудиторської фірми "Украудит - XXI"				
					(непрямий метод)							
Рядок	Найменування статті	Примітки	Звітний рік	Попередній рік	Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік	Рядок	Найменування статті		
1	АКТИВИ				1	I. Операційна діяльність			1	Чистий прибуток (збиток) поточного періоду		
2	Грошові кошти та залишки в НБУ	Бал. Звіт	8317	10025	2	Поправки чистого прибутку	+289	+22	2	Нараховані витрати		
3	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України	Пр. 10	0	0	3	Нараховані доходи	+37	+7	3	Нараховані доходи		
4	Кошти в інших банках	Пр. 12	6506	9408	4	Амортизація основних засобів	+65	+460	4	Амортизація основних засобів		
5	Цінні папери на продаж	Пр. 13	2395	3562	5	Резерви під сумнівні борги, знецінення активів	+364	+335	5	Резерви під сумнівні борги, знецінення активів		
6	Кредити та забор-гованість клієнтів	Пр. 14	20960	9334	6	Торговельний результат	+896	+2276	6	Торговельний результат		
7	Інвестиційні цінні папери	Пр. 15	2022	0	7	Нарахований та відстрочений податок	-3	0	7	Нарахований та відстрочений податок		
8	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній		0	0	8	Прибуток (збиток) від продажу інвестицій	-157	-40	8	Прибуток (збиток) від продажу інвестицій		
9	І дочірніх установ	Пр. 17	954	721	9	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії	0	+3	9	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії		
10	Основні засоби та нематеріальні активи	Пр. 18	240	306	10	Амортизація дисконту і премії цінних паперів	0	0	10	Амортизація дисконту і премії цінних паперів		
11	Нараховані доходи до отримання	Пр. 19	648	3147	11	Інший рух коштів, які не є грошовими	374	-55	11	Інший рух коштів, які не є грошовими		
12	Інші активи		42042	36503	12	Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку	+1865	+3008	12	Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку		
13	Усього активів	Бал. Звіт	0	0	13	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплат	+209	+2853	13	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплат		
14	ЗОВОВ'ЯЗАННЯ	Пр. 20	25072	21804	14	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	-10169	+3450	14	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам		
15	Інші депозити		0	0	15	Зменшення (збільшення) інших активів	-272	-499	15	Зменшення (збільшення) інших активів		
16	Боргові цінні папери, емітовані банком		0	0	16	Збільшення (зменшення) коштів, які отримані від Національного банку України	0	0	16	Збільшення (зменшення) коштів, які отримані від Національного банку України		
17	Нараховані витрати до сплати	Пр. 23	205	168	17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків	0	0	17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків		
18	Інші зобов'язання	Пр. 24	2078	113	18	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	+5774	+2227	18	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків		
19	Усього зобов'язань		27355	22085	19	Збільшення (зменшення) інших зобов'язань	-2428	-2916	19	Збільшення (зменшення) інших зобов'язань		
20	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	Пр. 25	13214	13214	20	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж	+1177	-3569	20	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж		
21	Статутний капітал		0	0	21	Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності	-5709	+1546	21	Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності		
22	Капіталізовані дивіденди		0	0	22	Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності	-3844	+4554	22	Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності		
23	Акції, викуплені в акціонерів		0	0	23	ІІ. Інвестиційна діяльність	-2026	0	23	ІІ. Інвестиційна діяльність		
24	Емісійні різниці		0	0	24	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів	0	0	24	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів		
25	Резерви	Бал. Звіт	438	436	25	Зменшення (збільшення) вкладень в асоційовані компанії	0	0	25	Зменшення (збільшення) вкладень в асоційовані компанії		
26	Результати переоцінки		0	0	26	Зменшення (збільшення) вкладень в дочірні установи	0	0	26	Зменшення (збільшення) вкладень в дочірні установи		
27	Нерозподілений прибуток	Бал. Звіт	1035	768	27	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів	-596	-475	27	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів		
28	У тому числі		0	0	28	Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності	-2622	-475	28	Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності		
29	сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів		0	0	29	ІІІ. Фінансова діяльність	0	0	29	ІІІ. Фінансова діяльність		
30	Усього власного капіталу		14687	14418	30	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу	0	0	30	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу		
31	Усього пасивів		42042	36503	31	Збільшення (зменшення) субординованих зобов'язань	+1875	-1102	31	Збільшення (зменшення) субординованих зобов'язань		
32	Керівник Головного бухгалтер		Л.М.Шкрабак	Л.М.Шкрабак	32	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу	0	+3401	32	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу		
33	Звіт про фінансові результати АКБ "Порто-Франко" за станом на 31.12.2002 року.				33	Дивіденди, що сплачені протягом звітного періоду	-19	-20	33	Дивіденди, що сплачені протягом звітного періоду		
34	Рядок	Найменування статті	Примітки	Звітний рік	34	Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності	+1856	+2279	34	Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів і їх еквівалентів		
35	1.1	Процентний дохід	Пр. 2.1	2400	35	Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів і їх еквівалентів	-4610	+6358	35	Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів і їх еквівалентів		
36	1.2	Процентні витрати	Пр. 2.2	-627	-663	36	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	19434	13076	36	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	
37	1	Чистий процентний дохід	Бал.Звіт	1773	1485	37	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	14824	19434	37	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	
38	2.1	Комісійний дохід	Бал. Звіт	3931	4132	38	Керівник Головного бухгалтер	Шкрабак Л.М.		38	Керівник Головного бухгалтер	
39	2.2	Комісійні витрати	Бал. Звіт	-872	-1089	39				39		
40	2	Чистий комісійний дохід	Бал. Звіт	3059	3043	40				40		
41	3	Дивідендний дохід	Пр.3	0	0	41				41		
42	4	Чистий торговельний дохід	Пр. 4	856	1077	42				42		
43	5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів		0	0	43				43		
44	6	Прибуток від довго-строкових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій		0	0	44				44		
45	7	Інший операційний дохід	Бал. Звіт	3	55	45				45		
46	8	Операційний дохід	Бал. Звіт	5691	5660	46				46		
47	9	Загальноадміністративні витрати	Пр. 5	-2783	-2300	47				47		
48	10	Витрати на персонал	Пр. 6	-1340	-1068	48				48		
49	11	Прибуток від операцій	Бал. Звіт	1568	2292	49				49		
50	12	Витрати на безнадійні борги	Пр. 7	-1119	-2270	50				50		
51	13	Прибуток до оподаткування	Бал. Звіт	449	22	51				51		
52	14	Податок на прибуток	Пр. 8	-160	0	52				52		
53	15	Прибуток після оподаткування	Бал. Звіт	289	22	53				53		
54	16	Непередбачені доходи/витрати	Пр. 9	0	0	54				54		
55	17	Чистий прибуток/ збиток банку	Бал. Звіт	289	22	55				55		
56	18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)		0,21	0	56				56		
57	19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)		0,21	0	57				57		
58	20	Керівник Головного бухгалтер		Л.М.Шкрабак	Л.М.Шкрабак	58				58		
59	21	Звіт про фінансові результати АКБ "Порто-Франко" за станом на 31.12.2002 року.				59				59		
60	Рядок	Найменування статті	Примітки	Статутний капітал зареєстрований, сплачений	Емісійні різниці	Викуплені власні акції	Резерви	Результат переоцінки	Нерозподілений прибуток	Капіталізовані дивіденди	Капітал та резервні фонди, Усього	Попередній рік
61	1	Залишок на 1 січня	Пр. 25	13214	0	0	436	0	768	0	14418	11015
62	2.1	Коригування: зміна облікової політики		0	0	0	0	0	0	0	0	0
63	2.2	Виправлення помилок		0	0	0	0	0	0	0	0	0
64	2	Скоригований залишок на початок року		13214	0	0	436	0	768	0	14418	11015
65	3	Переоцінка основних засобів		0	0	0	0	0	0	0	0	0
66	4	Переоцінка нематеріальних активів		0	0	0	0	0	0	0	0	0
67	5	Перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості об'єктів необоротних активів, що раніше були переоцінені, у разі їх вибуття		0	0	0	0	0	0	0	0	0
68	6	Дивіденди за минулий рік сплачені	Пр. 26	0	0	0	0	0	-20	0	-20	-20
69	7	Капіталізовані дивіденди за минулий рік		0	0	0	0	0	0	0	0	0
70	8	Чистий прибуток	Бал. Звіт	0	0	0	0	0	289	0	289	22
71	9	Розподіл у загальні резерви банку	Бал. Звіт	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72	10	Розподіл у резервні фонди	Бал. Звіт	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73	11	Сплата у раніше зареєстрований статутний капітал		0	0	0	2	0	-2	0	0	0
74	12	Реєстрація акцій нового випуску (на суму внесків)	Бал. Звіт	0	0	0	0	0	0	0	0	3401
75	13	Купівля власних акцій	Бал. Звіт	0	0	0	0	0	0	0	0	0
76	14	Продаж раніше викуплених власних акцій	Бал. Звіт	0	0	0	0	0	0	0	0	0
77	15	Анульовані раніше викуплені акції		0	0	0	0	0	0	0	0	0
78	16	Залишок за станом на кінець дня 31 грудня	Бал. Звіт	13214	0	0	438	0	1035	0	14687	14418
79	Керівник Головного бухгалтер			Л.М.Шкрабак	Л.М.Шкрабак						А.О.Панченко	
80											Л.М.Шкрабак	
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про фінансові результати АКБ "Порто-Франко" за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за станом на 31.12.2002 року.												
(тис. грн.)												
Звіт про власний капітал за стан												

Баланс за станом на 01.01.2003 року (тис. грн)					ТОВ КБ “Донбiржбанк”				
Рядок	Найменування статті	Прий- мити	Звітний рік	Попе- редній рік	Аудиторський висновок				
	АКТИВИ				<div>Аудиторська перевірка проведена незалежним аудитором Сочинською Галиною Валентинвною, сертифкат аудитора на право здійснення аудиту банку серія Б № 000061, аудиторською фірми ЗАТ “Укрестоксудит” згідно договору № 27-11/01 від “27” листопада 2001 року.</div> <div>Аудиторський висновок адресовано Товариству з обмеженою відповідальністю Донецькому комерційному бржовому банку “Донбiржбанк”. Можливими користувачами висновку : Національний банк України, Державна комса з цінних паперів та фондового ринку, Фонд держмайна України, учасники Банку та нш органи відповідно до дочого законодавства України.</div> <div>Аудитор перевіряв консолідовану фінансову звітність ТОВ КБ “Донбiржбанк”, а також звітність Київської, Дніпропетрівської та Одеської філій ТОВ КБ “Донбiржбанк” станом на 01.01.2003 року. Відповідальність за достовірність наданих фінансових звітів належить керівництву Банку. Обов'язком аудитора - виробка незалежного погляду, заснованого на результатах аудиторської перевірки, та доведення цього погляду до користувачів цього аудиторського звіту.</div> <div>Аудиторська перевірка проведена у відповідності з вимогами Закону України “Про аудиторську діяльність”, “Національних нормативів аудиту в Україні” та “Положення про порядок подання до Національного банку України аудиторського звіту та висновку за результатами перевірки річної фінансової звітності банку” таким чином, щоб отримати достатні свідчення для обґрунтовано впевненості в тому, що фінансові звіти не містять суттєвих перекручень. Аудит включає в себе оцінку важливих рішень, прийнятих керівництвом під час підготовки фінансових звітів, перевірку того, чи відповідає політика ведення бухгалтерського обліку конкретним обставинам функціонування банку, чи ведення безперервним, а відображення адекватним.</div> <div>Дані фінансової звітності Банку за 2002 рік, а саме:</div> <div>-Звіту про фінансові результати; Балансу; Звіту про власний капітал;Звіту про рух грошових коштів достовірні та відбиті у повному обсязі.</div> <div>Результат фінансово-господарської діяльності банку за 2002 рік вірно відображений у відповідних формах фінансової звітності. Наданий фінансовий звіт відображає дійсний фінансовий стан Банку.</div> <div>Фінансова звітність повністю відповідає вимогам нормативних актів НБУ. Аудиторською перевіркою встановлена відповідність фінансової звітності бухгалтерському обліку, у тому числі первинним документам і відомостям аналітичного обліку. У звітному році за всіма показниками доходу Банку (процентного, комісійного, торгового, операційного) були отримані позитивні значення. Чистий прибуток за підсумками 2002 року склав 1005 тис.грн.</div> <div>Бухгалтерський облік ТОВ КБ “Донбiржбанк” здійснює відповідно до “Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності комерційних банків”, затвердженого Постановою Правління НБУ № 566 від 30.12.1998 року, Закону України “Про бухгалтерський облік та звітність в Україні”, Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, нормативно-правових актів НБУ та на підставі власної Облікової політики. Облікова політика Банку відображає принципи та методи бухгалтерського обліку, за яким складається фінансова звітність. Облікова політика ТОВ КБ “Донбiржбанк” відповідає вимогам нормативних актів Національного банку України.</div> <div>Бухгалтерський облік Банку є адекватним та відповідає вимогам нормативно -правових актів Національного банку України.</div> <div>Банком розроблена внутрішня система аналітичного обліку відповідно до вимог Національного банку України. Дані аналітичного обліку мають тотожні зображення у звітності та на рахунках бухгалтерського обліку.</div> <div>Філії Банку також здійснюють бухгалтерський облік згідно діючих нормативних та законодавчих актів України, вказівок Національного Банку України та Облікової політики Банку. У звітному році ТОВ КБ “Донбiржбанк” здійснював операції, відповідно до отриманої ліцензії і дозволу Національного банку України. Усі нормативи, встановлені Національним банком України, протягом 2002 року Банком виконувались. Протягом звітного року Банком дотримувалися усі вимоги НБУ щодо ліквідності. Норматив платоспроможності Банком не порушувався. Аудитор підтверджує, що ТОВ КБ “Донбiржбанк” дотримувалось нормативу розміру регулятивного капіталу станом на 01.01.2003 року. Розмір регулятивного капіталу Банку становить 41258,2 тис.грн. Суми капіталу та його складових є достовірними. Субординований борг враховується до регулятивного капіталу з дотримання вимог Національного банку України. Система внутрішнього контролю ТОВ КБ “Донбiржбанк” складається з бухгалтерського та адміністративного контролю і є адекватною. Стан внутрішнього аудиту відповідає вимогам Національного банку України.</div> <div>При формуванні резервного фонду та спеціальних резервів для покриття ризиків від можливих збитків Банк дотримується вимог чинного законодавства та нормативно-правових актів Національного банку України. Протягом 2002 року Банк постійно тримав на контролі формування й використання резервів: резерву під заборгованість за кредитами, резерву під цінні папери, резерву під дебіторську заборгованість, нараховані доходи. Резерви були сформовані у повному обсязі. Якість кредитного портфелю Банку та портфелю цінних паперів є задовільною.Здійснені Банком продаж звітного року операції з пов'язаними особами та з інсайдерами відповідають вимогам законодавства та не є високо ризиковими.</div> <div>Аудитор підтверджує, що зловживань керівних осіб Банку протягом року не було. Якість управління Банком є задовільною.</div> <div>На наш погляд, фінансові звіти, що додаються, в усіх суттєвих аспектах достовірно та повно подають фінансову інформацію, зрозуміло представляють усі суттєві аспекти фінансового стану Банку на 1 січня 2003 року та результати його діяльності. Надані фінансові звіти були складені у відповідності з вказівками Національного банку України.</div> <div>Генеральний директор Г.В.Сочинська ТОВ “Укрестоксудит”</div>				
1	Грошові кошти та залишки в НБУ		6280	5279					
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	11	12306	12728					
3	Кошти в інших банках	12	80040	26582					
4	Кредити та заборгованість клієнтів	14	1519	139					
5	Інвестиційні цінні папери	15	9	8					
6	Основні засоби та нематеріальні активи	17	16277	13150					
7	Нараховані доходи до отримання	18	532	906					
10	Інші активи	19	1100	201					
11	Усього активів		118063	58993					
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ								
12	Кошти банку		1516	2					
13	Кошти клієнтів	20	54063	15956					
14	Інші депозити	21	15997	0					
16	Нараховані витрати до сплати	23	34	12					
17	Інші зобов'язання	24	14939	12514					
18	Усього зобов'язань		86549	28484					
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ								
19	Статутний капітал	25	28371	8100					
23	Резерви		2138	2025					
25	Нерозподілений прибуток		1005	20384					
27	Усього власного капіталу		31514	30509					
28	Усього пасивів		118063	58993					

Рядок	Найменування статті	Статутний капітал зареєстрований, сплачений	Емісійні ринки	Випущені власні акції	Резерви	Результати операційного прибутку	Капітал зовнішніх дивідендів	Капітал та резерви, фондів, усього	Попередній рік
1	Залишок на 1 січня звітного року	8100	-	-	2025	-	20384	-	28252
7	Капіталізовані дивіденди за минулий рік	-	-	-	-	-	-20271	20271	-
8	Чистий прибуток	-	-	-	-	-	1005	1005	2257
10	Розподіл у резервах фондів	-	-	-	113	-	113	-	0
12	Рестрація акцій нового випуску (на суму внесків)	20271	-	-	-	-	-20271	-	-
16	Залишок за станом на 31 грудня	28371	-	-	2138	-	1005	0	31514
									30509

Звіт про рух грошових коштів За станом на 01.01. 2003 року (прямий метод)					
Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік			
I. Операційна діяльність			Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності		
Процентні доходи, що отримані	+3548	+4235			
Процентні витрати, що сплачені	-1196	-1935			
Комісійні доходи, що отримані	+7491	+6019			
Комісійні витрати, що сплачені	-1021	-883			
Інші доходи, що отримані	+255	+16			
Інші витрати, що сплачені	-3690	-2711			
Реалізовані результати від торговельних операцій	+52	+1136			
Повернення раніше списаних активів	+1	+4			
Виплати працівникам банку	-609	-473			
Податок на прибуток, що сплачений	-138	-18			
Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку	+4693	+5390			
Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплат інших банкам	-27534	-1001			
Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	-1738	-179			
Зменшення (збільшення) інших активів	-511	+140			
Збільшення (зменшення) коштів інших банків	+1513	-			
Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	+39126	+1323			
Збільшення(зменшення)інших зобов'язань	-707	-210			
			II Інвестиційна діяльність		
			Реалізація (придбання) інвестиційних паперів		
			Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів		
			Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності		
			III. Фінансова діяльність		
			Збільшення (зменшення) цінних пап власного боргу		
			Збільшення (зменшення) субордин. Зобов'язань		
			Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності		
			Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівал.		
			Грошові кошти та їх еквівал. На початок року		
			Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року		
			IV Вплив змін курсів валют		

Рядок	Найменування статті	Прий- мити	Звітний рік	Попередній рік
1.1	Процентний дохід	2.1	3173	3505
1.2	Процентні витрати	2.2	-1218	-1947
1	Чистий процентний дохід		1955	1558
2.1	Комісійний дохід		7491	6019
2.2	Комісійні витрати		-1021	-883
2	Чистий комісійний дохід		6470	5136
4	Чистий торговельний дохід	4	93	1076
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів		8	19
7	Інший операційний дохід		255	13
8	Операційний дохід		8781	7802
9	Загальноадміністративні витрати	5	-4616	-3306
10	Витрати на персонал	6	-610	-472
11	Прибуток від операцій		3555	4024
12	Витрати на безнадійні борги	7	-2479	-1789
13	Прибуток до оподаткування		1076	2255
14	Податок на прибуток	8	-71	0
15	Прибуток після оподаткування		1005	2255
16	Непередбачені доходи/витрати	9	0	2
17	Чистий прибуток/ збиток банку		1005	2257

Голова Правління Паладова В.М.
Головний бухгалтер Бушуєва Т. І.

Господарський суд Полтавської області порушив справу № 7/27 про банкрутство Державного підприємства Український науково-дослідний конструкторно-технологічний інститут джерел світла м. Полтава (36007, м. Полтава, вул. Заводська, 3; код ЄДРПОУ № 00217018).

Розпорядником майна призначений арбітражний керуючий Іваненко Сергій Анатолійович (ліцензія № 140425 Міністерства економіки України від 26.06.2002 р.).

Претензії кредиторів та пропозиції можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Господарський суд Сумської області (40011, м. Суми, вул. Рибалко, 2) порушив справу про банкрутство № 6/14 Товариства з обмеженою відповідальністю «Терн», с. Терни Недригайлівського р-ну, ід. код 03777812 (42110., Сумська обл., Недригайлівський р-н, смт. Терни, вул. Чапаєва, 1).

Розпорядником майна призначений Шевченко І. В. тел. (0542) 34-00-05, адреса для листування: 40024, м. Суми, вул. Харківська, 4/172.

Заяви кредиторів про включення до реєстру приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Хмельницької області (м. Хмельницький, Майдан Незалежності, 1) порушено провадження у справі про банкрутство СТОВ «Вітчизна» (ухвала від 27.01.2003 року, по справі № 13/33-Б), що у с. Педоси Хмельницького району, р/р 26000001706583 в Укресімбанку м. Хмельницького, ЗКПО 30769808.

Ухвалою суду від 28.02.03 р. процедуру ліквідації згідно статті 52 припинено та ухвалено перейти до загальної процедури. Розпорядником майна призначено Синишина Олега Андрійовича, м. Хмельницький, вул. Проскурівського підпілля 48, кв. 24, Ліцензія № 484194 від 25.12.2002 року.

Господарський суд Харківської області (м. Харків, пл. Свободи, Держпром, 8 під.) поновив справу за № Б-2466/2-24 про банкрутство селянського фермерського господарства «Краснопавлівський» (код ЄДРПОУ 30161881, 64100, Харківська обл., Первомайський р-н, с. Шульське, вул. Центральна, 1, п/р 26007301218 в Первомайському відділенні ВАТ «Державний ощадний банк України» в м. Первомайський, код банку 350017).

Розпорядник майна Давиденко Тамара Сергіївна (ліц. АА № 047591 від 09 липня 2001 р.)

Кредитори протягом місяця від дня публікації оголошення, можуть звертатися із заявками, про визнання кредитором по справі, до Господарського суду Харківської обл.

Постановлением хозяйственного суда Донецкой области от 16.04.2003 г. по делу № 32/2296 признано банкротом и открыта ликвидационная процедура СООО «Ленинское», код ОКПО 00848871, юридический адрес: ул. Подстепная, 26, г. Красный Лиман Донецкой области.

Ликвидатором банкрота назначен арбитражный управляющий Харахаш Светлана Евгеньевна, лицензия № 249776 от 19.10.2002 г.

Претензии принимаются в течение 30 дней с даты публикации объявления.

Постановою господарського суду Чернігівської області від 01.04.2003 р., справа № 4/102Б/45 визнано банкрутом та розпочата ліквідаційна процедура відкритого акціонерного товариства «Чернігівська меблева фабрика» (14005, м. Чернігів, вул. Боженка, 106, код ЄДРПОУ 05424791).

Ліквідатором банкрута призначено Танську Тетяну Юріївну (ліцензія Мінекономіки України АА 250098 від 26.11.2001 р.).

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справу № 10/21/14 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Дорстрой» (28000, Кіровоградська обл., м. Олександрія, вул. Кольцова, 1; код ЄДРПОУ 23688708; п/р 26008301305795 в Олександрійському відділенні Промінвестбанку, МФО 323215).

Розпорядником майна призначено Кобець Ірину Володимирівну (Кіровоградська обл., м. Олександрія, вул. 50 років Жовтня, 22/4; ліцензія № 249536 від 16.11.01 р.

Не поділили пам'ять про полеглих

Свято Перемоги у Львові не обійшлося без локальних політичних сутичок. З огляду на «досвід» попередніх років рішенням суду було заборонено проводити масові акції на Марсовому полі. Однак там з'явилися представники і лівих, і правих. Одні тримали в руках червоні прапори, інші — жовто-блакитні знамена. Посередині — міліція. Опоненти обмінялися традиційними «компліментами» на тему фашистів, бандерівців та більшовиків і почали співати. З одного боку лунало — «День Победы», з другого — стрілецькі пісні. А бажаючи вшанувати пам'ять усіх полеглих обійшли «гарячу точку» і мовчки поклали квіти до могил, повідомляє наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Фото УНІАН.

Фото Світлани КАЛІНОВСЬКОЇ.

Жодного свята на честь Дня Перемоги не пропустив найстаріший фронтовик із Севастополя Гаврило Чеховський, який у липні відзначатиме своє століття. За подвиги на війні його нагороджено п'ятьма орденами і тринадцятьма медалями, але своєю головною нагородою він вважає орден Червоної Зірки.

ГАНДБОЛ

Кубок кубків. Жінки. Перший фінальний матч. «Спартак» (Україна, Київ) — «Безансон» (Франція). 30:27 (16:12). Київ. Палац спорту. 10 травня. 3 000 глядачів. Арбітри — М. Начевський, Д. Начевський (обидва — Македонія).

«Спартак»: Макаренко, Семенченко; Вергелюк — 9 м'ячів, Даченко-Ляпіна — 8, Сюкало — 6, Боклашук — 4, Карбунар, Сакада, Куприченко — по 1, Хачатрян, Іванько.

«Безансон»: Ніколя, Леклер; Амареї, Кастіоні — по 6, Пекує-Роланд — 5, Саїд-Мохамед — 4, Маріо-Делересе — 3, Тервель — 2, Фюссонангвайе — 1, Антич.

Гра, як і належить фінальній, мала гостру драматургію. Спершу гості були трохи впевненіші. Але поступово киянки вирівняли гру і вийшли вперед, ведучи сім м'ячів. От так би й завершити поєдинок. Однак французьким гандболісткам вдалося скоротити розрив.

— У фіналі таких турнірів слабких суперників не буває, —

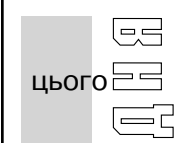
сказала мені після зустрічі дворазова олімпійська чемпіонка, найкраща гандболістка ХХ століття, президент ГК «Спартак» Зінаїда Турчина. — А клуб «Безансон» — один із найсильніших у Європі. Спартаківки в дебюті надто хвилювалися. Через це багато помилялися. Але згодом прийшли до тями. І все пішло нормально. Хоча і припускалися прикрих помилок. Хочу відзначити нашого воротаря Марію Макаренко. Якщо вона й надалі так гратиме, то «Спартак» буде чемпіоном України. І у Франції через тиждень зможемо розраховувати на підсумковий успіх.

Узагалі дуже сподіваємося, що зможемо вистояти у другій фінальній зустрічі, котра відбудеться 18 травня. До речі, в півфіналі проти данської команди «Колдинг ІФ» ми вдома виграли три м'ячі, як оце, а в гостях добилися нічиєї і вийшли до фіналу...

Фото Богдана МАСІЯНИКА.

На знімку: атакує Марина Вергелюк.

13 ТРАВНЯ

■ 1849 р. Народився класик української літератури Панас Мирний. ■ 1865 р. Відкрито Одеський університет. ■ 1913 р. У Петербурзі здійснив перший політ перший у світі багатомоторний літак "Руський витязь" конструктора киянина Ігоря Сікорського. ■ 1921 р. В Радянській державі вийшла постановою про організацію будинків відпочинку для трудящих. ■ 1933 р. Загинув письменник Микола Хвильовий. ■ 1946 р. В СРСР розпочато створення КБ та НДІ з реактивного озброєння та ракетної техніки. ■ 2002 р. Помер Валерій Лобановський, видатний футболіст і тренер.

Вшанування ветеранів на Ковалівському плацдармі

Понад п'ять тисяч жителів Миколаївщини святкували День Перемоги в Ковалівці. Саме тут у березні 1944 року після успішного завершення Березнегуватсько-Снігурівської операції наші війська форсували Південний Буг.

На мітингу голова Миколаївської облдержадміністрації Олексій Гаркуша вручив 30 ветеранам війни ордени «За муж-

ність». Герой Радянського Союзу Михайло Шишков, повні кавалери ордена Слави Андрій Білонощенко та Іван Андрухов отримали особисті вітальні листи від Президента України. А інваліду війни, учасниці боїв за визволення Сталінграда та Ленінграда Раїсі Карпеевій дісталися ключі від «Таврії».

Олена ІВАШКО.
Миколаївська область.

Сказали «А»

Тепер — навічно...

Минулої неділі, під вечір, видатний український тренер, професор футболу Валерій Васильович Лобановський навічно вмотивувався на лаві на рідному стадіоні «Динамо», котрий ось уже рік має його ім'я. Тисячі киян, прихильники таланту Маестро, його друзі, соратники, учні, рідні та близькі прийшли на урочисте відкриття бронзової скульптурної композиції, що увічнить пам'ять про Героя України.

Слова про видатну людину говорили перший президент незалежної України Леонід Кравчук, віце-прем'єр-міністр Дмитро Табачник, президент ФК «Динамо» Ігор Суркіс, заслужений майстер спорту, олімпійський чемпіон Микита Симонян.

— Я твердо вірю, що моє рідне «Динамо» і збірна України ще посядуть гідне місце у світовому футболі, — сказав капітан динамівської дружини початку 60-х років Віктор Каневський, котрий спеціально прибув з Нью-Йорка. — Це буде найкраща данина світлій пам'яті Валерія Васильовича і справі, якій він віддав своє яскраве життя ...

Учора в Києві розпочався перший міжнародний турнір пам'яті Валерія Лобановського.

ХОКЕЙ

О, Канадо!

Чемпіонат світу. Фінляндія. Група А. Матч за третє-четверте місце. Словаччина—Чехія. 4:2. Словаки склали із себе чемпіонські повноваження, отримані торік. Але і «бронзова» перемога — підтвердження високого класу та стабільності цього колективу. Словаччина — один із найближчих наших західних сусідів — має служити для України зразком ведення хокейної справи. Та й своє, що роками набувалося, варто відродити.

Фінал. Канада—Швеція. 3:2 (1:2, 0:0, 1:0, овертайм —1:0).

Відбулося офіційне жеребкування наступного чемпіонату світу, котрий відбудеться в Чехії. Група А (Прага) — Чехія, Німеччина, Латвія, Казахстан. Група В (Острава) — Словаччина, Фінляндія, УКРАЇНА, США. Група С (Острава) — Швеція, Росія, Данія, Японія. Група D (Прага) — Канада, Швейцарія, Австрія, Франція.

Лише результати

Ліга чемпіонів. 1/2 фіналу. Перші матчі. «Мілан» (Італія) — «Інтер» (Італія). 0:0. Мілан. «Сан Сіро». 80 000 глядачів.

Першість України. Перша ліга. 27-й тур. «Вінниця» — «Арсенал». 0:0. ЦСКА — «Система Борекс». 1:1. «Борисфен» — «Красилів». 3:1. «Карпати-2» — «Спартак». 3:0. «Шахтар-2» — «Сокіл». +:-. «Миколаїв» — «Закарпаття». 1:1. «Зірка» — «Полісся». 2:0. «Нафтовик» — «Сталь». 2:1. Лідують: «Зірка» — 55 очок, «Борисфен» — 51, «Динамо-2» — 47.

Вулиця сповнена несподіванок...

Чемпіонат країни. Вища ліга. 24-й тур.

«Волинь» — «Динамо». 1:0. 12 000 глядачів. Гол: Кривенцов, 82. На 47-й хвилині киянин Белькевич не реалізував пенальті.

«Кривбас» — «Шахтар». 0:1. 18 000. Воробей, 90+2.

«Карпати» — «Чорноморець». 2:1. 11 200. Сучков, 56, Кабанов, 61 — Косирін, 56.

«Іллічівець» — «Дніпро». 2:0. 8 000. Рикун, 58, 80.

«Металург» Д — «Металіст». 3:2. 2 500. Деметрад-

зе, 32, 63, Чутанг, 85 — Погорелов, 11, Паляница, 36. «Оболонь» — «Таврія». 1:1. 1 500. Терещенко, 21 — Гігядзе, 65.

«Олександрія» — «Арсенал». 0:0. 3 600.

«Ворскла» — «Металург» Зп. 2:0. 9 000. Молонго, 37, Омоко, 45. На 90+3 хвилині з поля вилучено заповіря Демченка (два попередження).

	В	Н	П	М	О
Шахтар	19	3	2	47—16	60
Динамо	17	4	3	50—16	55
Металург Д	15	4	5	36—21	49
Арсенал	13	7	4	43—18	46
Дніпро	13	5	6	31—18	44
Волинь	11	4	9	28—31	37
Карпати	8	6	10	24—27	30
Таврія	8	4	12	26—37	28
Іллічівець	7	7	10	27—30	28
Ворскла	7	4	13	18—34	25
Кривбас	6	7	11	18—25	25

ФУТБОЛ

Чорноморець	7	3	14	19—32	24
Олександрія	5	9	10	21—36	24
Оболонь	5	7	12	22—32	22
Металіст	5	4	15	13—33	19
Металург Зп	4	6	14	16—33	18

Колись, за радянських часів, був кінофільм з такою назвою. Але несподіванки, котрі відбуваються на нашій футбольній вулиці тепер, значно більше та закрученіші. Міркуйте самі. Після передостаннього туру, здавалося, динамівці вже не випустять із рук шансу, подарованого долею. Однак гравці «Динамо», схоже, вирішили, що стали її улюбленими. А дарма.

М'яко кажучи, гру, котру вони показали в Луцьку, чемпіонського ніяк не назвеш.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Голос України

Г А З Е Т А В Е Р Х О В Н О Ї Р А Д И У К Р А Ї Н И

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія: Віталій ЖЕЖЕРА, Леонід БРОВЧЕНКО, Іван ІЛЛЯШ, Анатолій ГОРЛОВ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Лістування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилення на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».

03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311083.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року. Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами foto@golos.com.ua — відділ листів info@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: <http://uamedia.visti.net/golos>